

Esekiēri **Di mpátiri to tū náaṅti**

Esekiēri do tú ikuó nùtì nwe, kénkáké Babidṅnni kóo kpààtì do pīrmú bè kékònnè be miēke, ò ke mbo kēwāri dipátiri kécāu nSifube bè do pīrmú bè kékònnè Babidṅnni nè bèè do kraá, kòo nnáá nke dḡori nè medḡrīmè péu nè mebenkùmè, o náaṅti miēke kòo nnáánnè mebenkùmè péu, Kuyie nhò benkemè. O náaṅti yḡ do bo yèdèè ndi: O náaṅti yuu ketiri tú ò bo nákémmè bè pié bè Babidṅnni ke tú Isidayēribe kó meyi mmeè te kè Kuyie mmieke bè do.

Kòo tanyuu déri tu ò bo kpénkūnnemè bèè bo tidaatì miēke be kó metákùmè, nè de kpéi nkòo bè nàké Kuyie nyóó bekénèmè be dootitḡbè, kēwēte kécónné Isidayēribe be fḡtìri kòo bè nàké ke dḡ: Dè dḡ mbè kumu kè Kuyie nyóó bè fòukūnne.

Di mpátiri náaṅti duó ke dḡmmè

1. Esekiēri kpànnèmè Isidayēribe ké be cau nke sḡ mbè mu nyí pi Sedisadēmmu medérímmè 1-24
2. Kuyie nyóó bekénèmè yeboṭè 25-32
3. Ò yàúkūnnemè Isidayēribe kēntì dèè yóó dḡḡ yemḡrè sanye de kpéi Isidayēribe bo wēte kékari dii mḡnni be tenkè 33-39
4. Kuyie ncīētè yḡ ndḡmmè nè mubáámmu 40-48

Kuyie mbenkemè kumáà Esekiēri

¹ Mí nhEsekièri n do bo m benni sipísitàãti kperi mièke nke Babidɔnni, otànkù naanwè kó diyìè nummuri, kè nní mbo kukó nKebaa nè betòbè nè bè, bè do ti pírímú kékònnè Babidɔnni. N de mbo kè kɛ́nkèe kpeté kè ti Yiè nKuyie nní mbenke mebenkùmè péu. ² Dè do ś nSosakinni kè bo o benni nummuri ndi otããnaanwè kó diyìè nummuri. ³ Dende ti Yiè nKuyie nwērímú cùténímè n yínkè kè kù m béinnè mí nhEsekièri Buusi bire Babidɔnni tenkè mièke, kukó nKebaa také.

⁴ Kè n yà kuyaakù kperíkù makù iténímè kubakù youú ke tɔ diwetiri dieri kè dì còú mmuháá nkè kuwenniku dì fité kè dì cuokè mièti ke dò ntímátì bè pùtíríní tì diònni mièke. ⁵ Kè n yà de kó diwetiri cuokè dekpákperè marè dènàà, kè dè dònne benitìbè. ⁶ Demou memme bá dè kè dè m̀ðke keyìkè kènàà, ifièti inàà. ⁷ Kè de tààke síé, kè de kpèètè dònne kunaabiiku kpèye ke mieti ke dò ndisɔwũò bè anté dì. ⁸ Kè sinitinòu bo de fièti fũò ke wetí tipùti tìnàà bá dè, kè dè m̀ðke keyìkè nè de fièti. ⁹ Kè de fièti màá i yómmè bíékè, bá dè kè dè kèrí ke wetí deyìkè co kèè bíékè dè í wèkii. ¹⁰ Bá dè kè de ìkè dònne kenitikòke, ke wète ke dò nkeçiricirikòke kubakù youú, ke dò nkenaaòke kucànkù ke dò nketúkòke, bá dè denàà memme. ¹¹ Kè de fièti pĩnte deĩnkè bíékè, ke màá idé i yómmè bíékè, kè de fièti tei idéi dè dàátí. ¹² Bá dè kè dè kèrí ke wetí deyìkè, bá dè kè dè kèrí de yèmmè dè pã kèè bíékè bá dè í wèkii. ¹³ Kè n yà de kó desìnnè cuokè demarè kè dè dò nyehããkũò nke wète ke dònne yehããtĩre ke keroo ke wĩetiní deè kpákperè cuokè, ke tãũ muhãá, nkè fetaafè pèú, kè muhãá nyiè. ¹⁴ Kè de

kó dekpákpere keroo ke wĩētini kè dè dò nfetaafè ò mmíímmè.

15 Kè nní nwúó nde kó dekpákpere denàà káyà bá dèè také dicèētiri kè dì kàá nketenkè. 16 Kè de kó yecèētiyè mièti ke dò nyetāpíè kè yè bo yènàà ke dò nke wē nke seu yetòbè, yènàà memme. 17 Kè dè kèrí ke wetí tipū̀tì tìnàà bá dè í wēkii. 18 Kè de kó yecèētiyè yènàà òkù mediè nkè ye okùmè duò tikōmbù̀tì kè yè mièti ke pĩnti ye pĩ̀tì timòu. 19 Kè de kó dekpákpere kèrí, yecèētiyè nde wēnné ke kèrí, kè dè yòute yèe youte. 20 Kè de yèmmè yĩ̀ dèe kòte kèè bíékè, dè ke nkòri, kè dè yòute yecèētiyè múnkee youte ke yé mèè yèmmè dè bo mèè bomè yecèētiyè mièke. 21 Kè dè kètè yèe kètè, kè dè còmú yèe còmú, kè dè yòutenè ketenkè yèe youte ke yé mèè yèmmè dè bo mèè bomè yecèētiyè.

22 De kó dekpákpere yò ìnkè kè dèmarè dònne tiwetì ke dò ndoii ke dò ntewéitè ke ãnke de yò ìnkè. 23 Kè de fièti idéi déi pĩntè ke káá nyitòbè, kè itèi bo ì̀ dè dàátí. 24 Kè dè dó kèítè, n kèè kunampoo kè dè ndònne menie nhōō tamè kukó ndiekù, ke dònne Kuyie muwērimú mumòu yiè nkó metammè, ke dònne kunitisũ̀kù kó kunòroo, ke dònne fehā̀pònnafe ò nkérímè. Kè dè còmú dì̀ mònni dèe kpéú nkpeú nde fè̀tì. 25 Kè metammè mamèe yènní dèè me ndò nkuyaàdéikù ke bo de ìnkè de mièke. 26 Dèè me ndò ntiwetì ke bo be yò ìnkè, de ìnkè, kè dèmarè bo ke dò nditásà̀ari bè tu dì̀ sáfíi ke dò ndikpà̀atikà̀ri, de kó dikpà̀atikà̀ri yómmè kè dèmarè kàri ke dò nhonìtì, 27 kétúóté dèè dònne o ka na mborè kédekenè o yuu bíékè kè dè mièti

ke pĩnti, ke cƳú mmuhǎǎ nkoò fité, kétúóté o ka kέwētenko o fũǎ bíékè kè dè dò nkuhǎǎwenniku koò fité. ²⁸ Kè de kó kuhǎǎwenniku dǒnnè kutǎmmeyǎri ǎǎ yènní fetaafe kpèri dii mǎnni kéndǒmmè, Kuyie nkó tikpeti do nti, kè n dè yà kέdo késinnǎǎo ketenkè kékeè metammè mamè m béinnèmè.

2

Kuyie ntǎmmè Esekiəri Isidayeribe borè

¹ Nte metammè n do kèèmè do m béinnè tì. Kè mè dǎ: Onìti fǎ! Íté kécómmú n dǎ ke da béinnèmu.

² Mè yĩ memme kè Kuyie nYaá nní nta ké n yí nkécónné kè m bo keè wèè n nǎánnè ò tu mù. ³ De mǎnni wèè n nǎánnè kòò dǎ: Onìti fǎ! N yóó da tǎ nyIsidayeribe borè nde, benitibè bèè yete n kpèti, kétúóté be yembè kó dimǎnni kéntǎ kétuǎkenení yíe. ⁴ De kó benitibè yèmmè mèè kpehni, be to í yo tináǎnti, n da tǎmmú be borè. Á bè nǎké ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie mmũ yè, ⁵ nkè bè da kémú yoo bá kè bè í da kémú, bè tu mèè kpéi nyitookperí yembè, bè né banté ke dò m pǎǎnǎǎnti nǎǎntò bo be cuokè.

⁶ Onìti fǎ nha bá mbè dé, a kǎmbùtì bá nduò bè nǎá nti a né nyé ke dò nha kari ipo ìnkè nke nè tisǎmpotì nè inaá. Bá ndé bè nǎá nti, a kǎmbùtì bá nduò, itookperí yembè mbe. ⁷ Á bè nǎké n nǎǎnti kè bè da kémú yoo bá kè bè í da kémú, bè tu itookperí yembè mbe.

⁸ Onìti fǎ, kénté n yóó da nǎké tì, a to báa kpenke de kó benitibè kpeye kpenke mèè botí, bè tu itookperí yembè mbe. Aate kémaánko n yóó da duó ndè.

⁹ Kè n wénté káyà tenitinùtè kè tè yùò dipátíri kè dì kpèú, ¹⁰ kè tée dì kpèúté n yìkè kè dì wàri tipítì tidé, isáútìi nè yekúdabùò nnè iwúótìi.

3

¹ Kè de kóo nìtì n náké ke dò: N da duó ndìi pátíri maánko di kékote kénákénè Isidayeeriβε.

² Kè nh aate, kòo dì ànné n nùù ke dò: Maánko. ³ Kè n náké ke dò: Onìtì fǎ! Píí amàà nè dipátíri n da duó ndì kénsannè.

Kè n dì maánko kè dì nwεeti n nùù mieke ke dò mmεcekùò.

⁴ Kè kù n náké ke dò: Onìtì fǎ! Kote káyà Isidayeeriβε ké bè tùo n náàntì. ⁵ N yí da tǎ mbedáùribè cuokè a í yo bèè náàntì, n da tǎ ny-Isidayeeriβε borè ndε. ⁶ Kè n do nda tǎ mbedáùribè péu borè ndε a í yo bèè náàntì, bè na nyiemmu a kpeti. ⁷ Isidayeeriβε me nyí yóó yie nké dá kénté ke yé bè í dómè kékémmú n kpeti, be kó kuwuò nkumu yèmmè mèè kpeñnì, bá ku to í yo! ⁸ N yóó kpénkùnne a yèmmè be kōme dòmmè mme, kékpenkùnne a to be kpεye dòmmè kàa bè bàao. ⁹ N yóó kpénkùnne mu a yèmmè kè mèε kpenke kénáánnè kupèrikù kápēēté ditári, a bá mbè yǐkù kàa kōmbùòtì mbè duò, itookperí yembè mbe.

¹⁰ Kòo n náké ke dò: Onìtì fǎ! Kémmú n náàntì mesàà nké tì ànné a yèmmè mieke. ¹¹ Kote a kōbe nè bè, bè di pǐrímúnì bè borè ké bè nàké ke dò: Ti Yìè nKuyie nkuù yé. Kè bè da kémmú yoo bá kè bè í da kémmú fǎ mbéi!

¹² Mεmme kè ti Yìè nKuyie nYáá nni ntúóté kè n keè metammè mamè n fǎnkúò kè mè tu:

Kuyie nyètìrì ndeu, ku borime nè ku wērímú bo d̀̀i b̀̀r̀i.

¹³ Kè n keè deè kpákperε fièti potémè itabè nè yecèètiyè yèè bo de p̀̀t̀i de kó kunampoo, nè kunà̀roo dièkù tekù makù. ¹⁴ Kè Kuyie nYaá mmù do n t̀̀oté kè mù n yíténè. Kè nni nké́r̀i bá dè í naati n yèmmè ke n yóu, kè ti Yiè nKuyie mme nni mp̄́ ndè yí m̀̀ke m bo ỳ̀m̀. ¹⁵ Mèmmè n t̀̀à̀kenímè n k̀̀be bè p̄́r̀m̀m̀ǹi bè borè, dihei bè tu d̀̀i Tedi-Afiifu kukó nKébaa také, k̀̀mbo be borè ke d̀̀o yewe yèyiekè kè dè n di ké n kpeí.

Kuyie mbànnemè Isidayεeribe Esekiəri

¹⁶ Yewe yèyiekè kó dif̀̀nkùò kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀̀o: ¹⁷ Oǹ̀t̀i f̀̀ó! N da d̀̀ò Isidayεeribe kóo bàr̀i nwe, kè n da ǹ̀ké t̀̀i a t̀̀i mbè ǹ̀ké. ¹⁸ Kè n ǹ̀ké oyeyiwe ke ỳ̀i ò bo kù, k̀̀a í ò ǹ̀ké, k̀̀a í ò cau nkòò yóu o yeyi nke cooté. Ò yóó k̀̀mu o yeyi nkpeí, kè n né bekénè f̀̀ nwe o kpeí. ¹⁹ K̀̀a me nhò ǹ̀ké kòò í yie nke yóu kuyonku nè o borime yeime ò bo kù o yeyi nkpeí nkè f̀̀ ndeeté a f̀̀mmu. ²⁰ Kòo nitisà̀ weè me nyóu mesà̀ nke ta meyei mmudà̀r̀im̀, kè nh ànné mebétímè o ce mieke, k̀̀a í ò ǹ̀ké, ò yóó k̀̀mu o yeyi nkpeí. Bá n t̀̀nke báá dentení mesà̀ nhò do d̀̀ari mè. F̀̀ nkè n né da bekénè o kpeí. ²¹ K̀̀a me nhò ǹ̀ké ke tú ò báá d̀̀ò meyei nkòò í mè d̀̀ò ò bo nf̀̀u ke ỳ̀ a ò caummè, f̀̀ nk̀̀a deeté a f̀̀mmu.

Kuyie nduómme kè Esekiəri bo ndò nkáré kè dè d̀̀o yemà̀r̀è mayè

²² Kè ti Yiè nKuyie nwērímúu wète kécúténí n ỳ̀nkè kè kù m béinnè ke d̀̀o: Íté kékote kubiriku n d̀̀o ke da béinnèmu.

23 Kè n yíté kékote kubiriku ké dè yà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti kè tì dònne n do yà tì kukó nKebaa také, kè n do késinnóo ketenkè. 24 Kè ti Yiè nKuyie nYaá nni nyí nkécónné, ké m béinnè ke dò: Kò nkéta a cĩètè kékpetínné. 25 Onìtì f́! Bè yóó da bou iwěĩ nyi, kàa ténke báá na kéíté be borè. 26 N yóó dannemu a nónđenfè bá a ténke bá nno nke náá, nha ténke í yó mbè kpànnè, ke yé bè tumè itookperí yembè mbe. 27 Kè n yóó béi ndii m̀nni n date a nónđenfè kàa bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmũ yé. Kè wèè bo da kénté, ò da kénté, kè wèè bo yete, wèe yete. Ke yé bè tumè itookperí yembè mbe.

4

Kuyie nnàkémè bè yóó pimè Sedisademu eì kabe

1 Kè ti Yiè nKuyie nni nnàké ke dò: Onìtì f́! Túóté didombenni kédóú nha ìkè kédòò di ìnkè Sedisademu eì kó kufènkù. 2 Kàa di d̀òò ke dèè á ndi pi, kápénné kudookoti ké di fité, ké di ònné mutáá, nkéánné yehā̀p̀ònt̀irè ké di fité, kécónné sikip̀ar̀is̀eĩ ké di fité. 3 Kàa dèè á waá nkumátipenku makù kécónné f́ nnè dihei di cuokè kè kù ndò nkuduotí, kàa nkù wùó nfù, kédòò kéndò nha di pi, dè yó ndò ndibenkèrì ndi Isidayeeri be kpéi.

4 A duó a píkù c̀anku, yewe a yó nduó yèè kó dimàà, a t̀o Isidayeeri be kó meyei mme. 5 M̀i kèété de kó yewe a yó nto yè Isidayeeri be kó meyei, kè yè m̀annè yebie mbè d̀òò yè meyei nke bo yewe sik̀ousitããt̀i nè sip̀is̀iwei (390). 6 Kè de kó yewe dèè á duó a píkù yóú, kèto Sudaa kabe kó meyei nke dò yewe sip̀is̀inàà, n da kèété diyìè d̀imàà ndi

dibenni òmáà kpéi nkè. ⁷ Kàa deè memme á wénté Sedisademma èi a pi di bíékè, ké di fieti a nómbife ké di nàké n kó tipāānāantì. ⁸ N da bou iwēi nyi, a í yóó pente kè de kó yewe a pi yè dihei ke yè yàa deèné. ⁹ De kó yewe a yó nduó yèè miéke, a waá ntidiiti bè tu ti bèdèè nè bè tu ti ódisi nè titeti bè tu ti féfù nè itū bè tu i nantūi nè itei bè tu i midèè nè tidiiiti teti bè tu ti epotiri ke de wēnné demou kékōre kénna nkédòò pēē, ke nwe ncáa nde kó yewe miéke yewe sikousitāati nè sipisíwei (390). ¹⁰ Diyie òmáà kó mudii ní mmānnè a bo mù cōnnémè cidóò omáà ké mù toté kuce mēnūmmù. ¹¹ Ke ní benné menie nha yó nyō mmè kè mè mbo diyie òmáà dítiri òmáà. ¹² De kó mudii a ní yóó mù dòò kè mù ndò nkupēmpēnkù nku, a ní yóó tōtinnē tinitimínti tii kpei tinti ké kù pēmmú benitibè ìikè.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nsōté ké n nàké ke dò: Mèè boti nku Isidayeribe yóó dimè ikuó yete de. Iboti n yóó bè bèti kè bèè kote ìi borè ì miéke.

¹⁴ Kè n dò: Biti! Áú nYiè nKuyie! Nè m bomè nè yíenní n yí sāū m máà, n yí càáké fēḡfē fèè ku, yoo musimmù pī nfè. Isié kperre marè í ta n nùù miéke.

¹⁵ Kè ti Yiè Kuyie nní nténné ke dò: Dè wenni, m bo da ceete munaayèi kó yekūḡ, kàa mù ndòòné a pēmpēnkù, ke yóu tinitimínti.

¹⁶ Kè kùu yíé ké m béinnè ke dò: Onitì fí! Esekiəri n yóó duó nkè mudii muù deè Sedisademma èi miéke, bè ní yóó bè bènnému mudii nè menie nkè bè ndè yo nnè meyeñcaàrimè. ¹⁷ Mudii nè menie ndè bo dónté kè deè bè di kè bèè cīte, kékú be yei nkpeí.

mudoò kuɔ dikée dèrì, kè n cíe ndikée tǎǎnnì tipítì timəu ké m bè betì ke kə̀u nè disiè. ¹³ M miεke bo bè yè kè dó mèè botí kékáá nkè dó dè, kè bèe banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie dè n yóu be tookperí kpéí. ¹⁴ Sedisadεmmu εì bo naá ntidobontì kè di nitibèe wuɔ ifei, kè yehékè yèè di fité kè ye kə̀be mbè yàu ke daú. ¹⁵ Be kperε bo ānné ifei kè bè mbè sǎǎ mbeè yó ntú mēbenkùmè. Ibotí tɛi bo bè yà kè kufōwáá nyi pī. M miεke bo bè yè mediè nkè m bè kpānnè ké bè poté nè kemieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu b́í.

¹⁶ M bo bè duónko dikònnì kè di ntonnì kuspendònni kōmε ké mbè kòu, ke yé n yóó di duónkomè mèè kpéí. M bo duó nkè dikònnì dòke yíe kédeuke ké mbè kòu. ¹⁷ Dikònnì dièrì bo tanní kè tikpasǎntì mpīi mbe bí. Kè mutenkũũ nhānné kè benitibè nkō mmutòntònkũũ, kè n duó nkè mudoo tanní. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu b́í.

6

Kuyie nkpannèmè bèè feu iwũɔ sibəatenkaanì

¹ Kè ti Yiè Kuyie nyíe ké m béinnè ke dò: ² Onitì f́ó! Tũntε kécuó nyIsidayεeri tǎrè bíékè kə̀be ké bè nàké m pǎānǎantì. ³ Á bè nàké ke dò: Díndi Isidayεeribe tǎrè kə̀be nè sitǎǎ kə̀be nè yekondake kə̀be nè tibiti kə̀be kénténè mí ndi Yiè Kuyie n tú mù: N yóó duó nkè bè di do mudoo mmu képuɔ ndi tǎrè. ⁴ Bè bo puɔ ndi wũštǎrè, di tuò nyèè ñnkè tihúúntì kè yèe kpánné, kè n duó nkè di dootitə̀bè di kuɔ kédə́ú ndə́ú di bə̀kè ìikè. ⁵ M bo duó nkè bè dí kuɔ kédə́ú ndə́ú ndi bə̀kè také, m bo yaá di kũǎ kéfité di bə̀wũštǎrè. ⁶ Di ekè bo naá tidobontì kè di bə̀wũštǎrèe kpánné, di do feu yèè ñnkè iwũɔ kè yèe duó, kè di bə̀kèe puɔ nkédeè kè

di ð ntuò nyèè ìnkè tihúúnti kè yèe può, di dòò dèè kó dimàà dèmarè ténke í yó nkpaá. ⁷ Bè bo mpuoti benitibè di mièke kè di duò ke kã, nkè di banté n tùmè di Yiè nKuyie. ⁸ Nè memme n yóó yóu kè bèmabèe yentému mudoò mièke kénfòu ibotí teì n yóó di cíe nkè di kate ìì borè i mièke. ⁹ Di mièke bèè bo yenté kénkpaá fòu bè bo dentení n kpéi bè borè ibotí teì cuokè ke tú tidaati, kè be yèmmèe yókè kè bèe yóu mebòoyèmmè mèè te kè bè n yete ke m bùtínné ke tūnne yebokè. De mōnni bè bo pē mbemáà meyei nnè isòke bè dòò dè kpéi. ¹⁰ De mōnni kébanté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie n yí sòhnté ke náá nke tú m bo di banté de kó meyei.

¹¹ Meire a nùtè kécatirè! Catirè kè dè da pī nyisíe Isidayeribe dòò ìì sòke kpéi. Mudoò nè dikōnni nè mutenkūũ deè yóó bè dèè. ¹² Kè bèè dētiri mutenkūũ mbè kùò, bèè tókè kè mudoò bè kùò, kè bèè wète ke na ke yenté dikōnni bè kùò, ke yé m mièke yóó bè yèmè kè dó mèmme. ¹³ Becírìbè bo nduó duó diì mōnni be bokè cuokè kéfíté be wūstòrè sitáá simòu nè yetārè yemòu ìnkè nè detie ndemòu yò nè detedierè demòu také, nè bè tùò ndè tihúúnti be bokè kpéi. ¹⁴ M bo youte n nùtè be ìnkè kè be èi dōúnko, kétúóté dikpáà tedòntè kperi kènto kétuòkenè Dibuda èi, bè bo yèè ekè kó dimàà. Kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

7

Meysi mmèè yóó do Isidayeribe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ² Onitì fò! Náké Isidayeribe ke dò Kuyie ntú be kperè deèmu! Be kó kumàнку kérínímu tipítì tìnàà ke tùòkení ke

dèè. ³ Díndi Isidayεεribe di kπεε dèèmu, m miεke yóó di yèmu kè n di bekénè di dὰrìmè dòmme, ké di bekénè isαke imαu di dὰ ì kpéi. ⁴ N yí yóó di kuó mmεsémmè, n yí yóó di coo, n di dὰ dè n yóó dè ndi yietímu, di sαke di dὰ ì doti di γὰ ñnkè nke, kè di bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

⁵ Kè ti Yiè Kuyie nyíé béi nke dò: Mεyεi mmèè í mαke mè mαnnèmè mεè kèríní ke yóó di do. ⁶ Mεyεi nténke í díétiri, mè duunnímu, nte me ke tùðkení. ⁷ Dikònni dii doti di tenkè, de mαnni dii tùðkení kè de yiè auténí. Dè dò mmεyεñcaàrìmè mme yetàrè ñnkè kαbe kpéi, de ténke í tú diwèi be kpéi. ⁸ Bàmbà nwe m miεke dotimè di ñnkè, m miεke yóó di yèmu kè dó mèè botí kè n dí bekénè di dὰrìmè dòmme. Di dὰ dè n yóó dè ndi yietímu, di dὰ ì sαke imαu kè ì do di γὰ ñnkè. ⁹ N yí yóó di kuó mmεsémmè n yí yóó di coo, n yóó bekénè bá wè o dὰrìmè dòmme mme, kè di sαke mbo di cuokè. Kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie nku ke puotì.

¹⁰ De yiè tùðkenímu, dikònni dii tùðkení, kè kunasáã bité, kè tefentè δευκε. ¹¹ Kuyonku kuù ité ke còmú ke dò ndidáu ke puotì, di kπεε marè ténke í yóó nkpaá, di kó kusũkù nè di kó kunὰroo. ¹² De mαnni kèrínímu, de yiè ténke í kpaá díétiri, dè bá nnaati odonti, ofítiwè yèmmè me mbáá caàrè, ke yé mí ndi Yiè nKuyie m miεke í yóó bè domè késoó nhòmαù. ¹³ Wèè fiiti ò í yóó na kéwεte kápété ò fité dè bá kòò kpaá fòù, tìi yóó bè tùðkení tì í yóó soó nhòmαù. Bá wè o yei ndoti o yuu ñnkè nke, òmαù í wēti ke bo pété o wērímú. ¹⁴ Bè yó nheumu sikpàriheú kètũnte demαu, òmαù me nyí kαrì dikpànni ke yé m miεke yèmmè benitìbè bεmαu

ndi.

Òmàù í yóó na káyenté Kuyie nkó tibeénti yiè

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De kó dimònni bèè bo mbo ditowaà mudoò muù yóó bè kùò, dikònni nè mutenkũũ nkè dèe kuò bèè bo sicéí miéke. Bèè bo deṣaa mbè yóó kú mudoò miéke nke, bèè bo dihèi miéke mutenkũũ nnè dikònni deè bè kũntinè. ¹⁶ Bèè bo na káyenté kè bèe deke yetārè ìnkè yekpètinónkperè kōme kénkuò mbe yei nkpéí.

¹⁷ Kè be baà ncíte,
kè be núù nni ntú bókè bókè.

¹⁸ Kè bèe dáátí tifòòtònti,
kè kufòwaá mbè auté kè ifeii bè pĩ,
nkè bèe kuó meyubii.

¹⁹ Bè bo mbuànkò be díítí ice miéke
kè mesòò nnaá ndetètìrè,
Be máti péítì nè mesòò mbáá na ké bè deeté,
mí ndi Yiè nKuyie m miéke bo bè yè dìi yiè.
De yiè bè báá na kédi kénsànnè
bè báá na kápíe mbe bùòtè,
ke yé be máti péítì nè be sòò,
ndèè do túmè meyei nkó dikũnni.

²⁰ Be sàtì kó kuwenniku kuù do te kè bè mmòke
tefentè.

Bè de ndòòné be bəətenkaanìi mesòò nkpesi.
Deè te kè n yóó duó nkè bèe dè pè.

²¹ N yóó yóu kè yehékè tɛyè kəbe bəè dè fèke,
benitiyeibe bəè yóó í be kperè
ké dè kònnè ke dè sīnkũnne.

²² N yóó mbúútóomu,
kè bèe sīnkũnne n cīètè nenti,
benitiyeibe, befèèbè bəè tatiní Sedisademmu í
ke bo dì sīnkũnne.

23 Bè màátí mefĩmmè mme be kpéí,
ke yé bè còúmmè menitiyĩ
nkè kuyonku sũũ ndihèi mièke.

24 N yóó duó nkè ibotí ìì yóù ke bè pèḗtè kè ìì kòtení
kèfèke be cẽĩ, kè bekpàribè feí deè,
kè bèe sãũ mbe wũòtòrè bè do feu yèè ìnkè iwũò.

25 Kukòmbòdorí kó diyìè kèrínímu
kè di bo wammú wèè bo di deḗtè kémónté.

26 Me nyèi nní bo mpènkóo kè meḗmè tũòkenímu,
kè di nyèti tìi nke tati titeti,
kè di wammú m pãánáàntì náàntò kòò bo di náké
nh ò benke tì kémónté.

Ikuó niùbè ténke bá nyé ikuó,
beheikènkótíbè me nténke bá nduò nyitié.

27 Okpààti bo mbo yekúdabùò mmièke
kè meyeñcaàrìmèe auté tekpààtibite,
kè diheì yembè nòu nkpeutí.

N yóó dòò bá wè o dòòrìmè dòmme mme,
kébekénè bá wè ò mànnè tìi beéntì,
kè bèe banté n tú mè di Yiè nKuyie.

8

*Kuyie mbenkemè Esekieri Sedisademmu kabè
dòòri mèè yèi*

¹ Kè dè mmòke yèbie nyèkuò nè bè ti pĩmmúmè ke
kònnè Babidònni. Otànkù kuónwè kó diyìè num-
muri yìè, kè nní nkari n cḗtè kè Suda kó bekótìbè
bo m borè, dende ti Yiè nKuyie nwèrímú cùténímè n
yĩnkè. ² Kè n wénté káyà dèmarè kè dè dònne onitì,
kétúóté de ka na mberí ndè kéwètenèní de fũò kè dè
dò mmuhãá, kétúóté de ka na mberí ndè kéwètenko
deĩnkè kè dè dò kuhããwenniku ke dò ntimátì bè

sibootenkaanì kó tifèntì kè be piètìyuu né tú m bùtínné be èì, n yí bè wùó.

¹³ Kè Kuyie nyíé ké n náké ke dà: A yóó yíé káyàmu isàke tɛi bè dòòri ì.

¹⁴ De kó difōnkùò kè kù n kōtenè ku cīètè bòrì dīì bo kubakù yóú di bíékè kè benitipòbè kàri deborè ke kuò ndibòò Tamuusi kũũ * marì ndi kè bè do ñ nkuò ndi kũũ mbá dīì tenwaa. ¹⁵ Kè kù dà: Onitì f́! A yàà? A yóó yíé káyàmu isàke ì pēēté ìi.

¹⁶ Kè kùu yíé ké n kōtenè ku cīètè de miēke kó kudànkù kè n yà a bo ntatoomè ku cīètè kukpánkpánkù nè diwũōtōnnì de saku kè benitibè dè bo, ke bo benitibè sipísidé nè bènùmmù ke cómmú ke búútì ti Yiè nKuyie ncīètè ke co diyìé yìè kèè bíékè, ke nínkú ke báá ndiyìé. ¹⁷ Kè kù dà: Onitì f́! A yàà? Sudaa kàbe dōori ì sòke sàà í bè sànnàà? Dè yīmè kè bè píenko kuyonku diheì ke íinko m miēke? Nte be ke yuo tipuonti be wũō ntake † ibòokuó mayì nyi, deè do te kè dèe yonke Kuyie ke yé de kó medòòrìmè do dòmmè disáánnì ndi ku kpéí. ¹⁸ M múnke yóó bè dòònè kemieke nke, n yí yóó bè kuó mesémmè n yí yóó súò nhòmòu bá kè bè dó bè n kuónnè mèè botí m báá keè.

9

Kuyie mpotémè Sedisademmu èi kàbe

¹ Kè n keè metammè mamè pēenímè ke tú: Kōtenení dīndi bèè yóó poté Sedisademmu èi kàbe, bá wè wèe túóté o kpàrìnenkù kùu kòùnè.

* **8:14** Tamuusi: Bè nàà ndi bòò kpéí ndie Mesopotamii kàbe kó dibòò † **8:17** ...be wũō ntake: De kó medòòrìmè do tú

2 Kè benitibè mabè bèkuò yenní Kuyie ncīètè bòrì òò bo kubakù yóú bá wè kòò pikú o kparinènkù. Kòò mòu bo be mièke ke dáátí mupààkonkperímù kó tiyààtì, ke sīèké tewāātè o naàkònfè kékòtení kécómómò disòowũò kó diwũòtònnì také. 3 De mònnì kè Kuyie nylsidayeyeribe tũ nkù kó tikpetii íté ku taummè tou beĩnkembàribè bàà dì borè, kénkòri Kuyie ncīètè bòrì bíékè, kényú onitì wèè do dáátí tiyààtì tì dùàkenè mupààkonkperímù ke sīèké tewāātè o naàkònfè. 4 Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Ce nkéfité Sedisademmu èi dimòu mièke kécanne benitibè bèè wùó nyisòke ìì dòòri be cuokè kè dè bè yóú. A canne kudapāātí be tĩ.

5 Kè kùu péi mbetòbè ke dò: Tũnnenè be kèmpuotì. Mesémme bá ndi bonè òmòu di báá súò nhòmòu. 6 Dí kuò bekótibè nè bedapàmbè nè besapàmbè nè ibí nè benitipòbè, di bè kuò bemòu páíí di né báá káákè bèè tĩ ncànnè idapāātí, di keténè n kó tecīètè kòbe.

Kè bèè keténè bekótibè bèè bo Kuyie ncīètè ììkè.

7 Kè kùu bè nàké ke dò: Kòtenè késĩnkũnne n cīètè, piénnè becírìbè te dánkù, kè di dèè di yè!

Kè bèè deè kényè kéta dihei kèpoté benitibè.

8 Kè nní nkpaá m máà kédò kénínkú késĩnnòò ketenkè, kékúónko ke dò: Áú! N Yiè nKuyie nha mièke keè yè Sedisademmu kàa yóó kuò Isidayeyeribe bèè kpaáá?

9 Kè kù n nàké ke dò: Isidayeyeribe nè Sudaa kòbe bè dòò mèè yei nyí sénní. Menitiyĩ mmèè píe ndihei mièke, kè dihei cààrè, kè be piètìyuu né tú: N yí kpaá be èi, n ténke íbè wùó. 10 M mómumuò m me mmúnke í yóó bè kuò mmesémme, n yí yóó súò nhòmòu. Bè dòò dè n yóó de mbè fòò.

11 Onitì wèè dàátí tiyààtì tìi dùòkenè mupààkonkperímù ke sīēké tēwāātē, kòo wētení kénáké Kuyie nke dò: N dòòmu a do yē n dòò tì timou.

10

Kuyie nyiè ke benkemè kumàà Esekièri

¹ Kè nní nwúó nkéyà n sòò yà dè kè dè dò ntiweti ke ãnke beĩnkembàribè yò ìnkè, ke dò nditāsààrì bè tu dì sàfũ kè de cómmè dò ndikpààtikàrì. ² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè onitì wèè dàátí tiyààtì bè dùòkenè tì mupààkonkperímù ke dò: Kòte tenaasāntè tèè bo beĩnkembàribè fũṣ te borè, kékouténè a nou yehāākũṣ nkéyaaté dihei.

Kòo kété kè nní nhò wùó. ³ Kè beĩnkembàribè bo Kuyie n cīētè bakù youú kè diwetirii píe nte mieke kó kudànkù. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpetii íté beĩnkembàribè yò ìnkè kékòte ku bòrì borè, kè diwetirii píe nKuyie ncīētè mieke, kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti kó kuwennikuu píe nte dānkù kéndò kuhāāwenniku. ⁵ Kè beĩnkembàribè fièti nampú, bèè bo ku cīētè dānkù ditowaà kòku kè bè yo. Kè de kó metammè dōnnè muwērímú yiè nKuyie nkōme. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké onitì wèè dàátí tiyààtì tìi dùòkenè mupààkonkperímù ke dò wèè kòte tēfòdántè mieke beĩnkembàribè cuokè kédaitení muhāā, kòò kòte kéncómmú tenaasāntè cēētirì také. ⁷ Kòò ìnkembàrì mōuu youte o nòutè muhāā mmùù do bo be cuokè nè tenaasāntè kényētè yehāākũṣ nkéānné mupààkonkperímù kó tiyààtì yiè nnou mieke, kòo yè còuté kényè.

8 De m̀̀nni k̀̀e teǹ̀ùt̀̀e mat̀̀e ỳ̀enni beĩnk̀̀emb̀̀arib̀̀e fì̀eti f̀̀ò ke d̀̀onǹ̀e tenitiǹ̀ùt̀̀e. 9 K̀̀e n ẁ̀ent̀̀e k̀̀eỳ̀a yec̀̀è̀tiỳ̀e ỳ̀eǹ̀a k̀̀e ỳ̀e c̀̀om̀̀m̀̀u beĩnk̀̀emb̀̀arib̀̀e tak̀̀e, dic̀̀è̀tirì d̀̀imáà, bá ẁ̀e bor̀̀e, ke mieti ke d̀̀o nyet̀̀asàaỳ̀e bè tu ỳ̀e kid̀̀isòd̀̀ítì. 10 Ke d̀̀o nyet̀̀ab̀̀e yemou, ke ẁ̀e nke seu yet̀̀ab̀̀e miẽke. 11 Ke tot̀̀e ye bík̀̀e ye bík̀̀e tip̀̀ítì t̀̀inà k̀̀enk̀̀erì ke wet̀̀i ye ùk̀̀e bá ỳ̀e í ẁ̀ekii. 12 K̀̀e beĩnk̀̀emb̀̀arib̀̀e k̀̀ont̀̀i timou be ìnk̀̀e nè be nou nè be fì̀eti, be k̀̀ont̀̀i timou k̀̀e ti c̀̀ú mmuháà nke p̀̀inti k̀̀e yec̀̀è̀tiỳ̀e ỳ̀eǹ̀a me nd̀̀o. 13 K̀̀e n keè bè yum̀̀e yec̀̀è̀tiỳ̀e ke d̀̀o: Fef̀̀odónf̀̀e. 14 Beĩnk̀̀emb̀̀arib̀̀e b̀̀eǹ̀a bemb̀̀e bá ẁ̀e k̀̀òd̀̀ m̀̀ke keỳ̀ùk̀̀e k̀̀eǹ̀a ke keketik̀̀e d̀̀onǹ̀e oĩnk̀̀emb̀̀arì k̀̀ake, k̀̀e ked̀̀erik̀̀e d̀̀onǹ̀e kenitik̀̀ake, k̀̀e ket̀̀áank̀̀e d̀̀onǹ̀e kecirìc̀̀irìk̀̀ake k̀̀e kenaank̀̀e d̀̀o nket̀̀úk̀̀ake. 15 K̀̀e de k̀̀o beĩnk̀̀emb̀̀arib̀̀e it̀̀e, k̀̀e nnì ns̀̀ ndekp̀̀ákp̀̀ere n s̀̀òd̀̀ ỳ̀a d̀̀e nde kuk̀̀o nkebaa k̀̀o mep̀̀eém̀̀e. 16 K̀̀e beĩnk̀̀emb̀̀arib̀̀e k̀̀et̀̀e, yec̀̀è̀tiỳ̀e k̀̀et̀̀e be p̀̀ítì, k̀̀e bè p̀̀inte be f̀̀eti ke ỳ̀uteǹ̀e ketenk̀̀e yec̀̀è̀tiỳ̀e m̀̀unk̀̀e bè neiǹ̀e k̀̀eít̀̀enì. 17 K̀̀e bè c̀̀om̀̀m̀̀u ỳ̀e c̀̀om̀̀m̀̀u, k̀̀e bè it̀̀e ỳ̀e it̀̀e, ke ỳ̀e m̀̀e ỳ̀emm̀̀e bo beĩnk̀̀emb̀̀arib̀̀e, m̀̀e bom̀̀e yec̀̀è̀tiỳ̀e.

Kuyie nkó tikpeti itémè ku c̣ìṭèṭè b̀̀rì

18 K̀̀e ti Yiè nKuyie nkó tikpeti it̀̀e ku c̀̀ìt̀̀èt̀̀e b̀̀rì k̀̀ek̀̀ote k̀̀ec̀̀om̀̀m̀̀u beĩnk̀̀emb̀̀arib̀̀e ỳ̀o ìnk̀̀e. 19 K̀̀e beĩnk̀̀emb̀̀arib̀̀e youte be fì̀eti k̀̀eh̀̀aateǹ̀i ketenk̀̀e, k̀̀e nnì mb̀̀e ẁ̀úo nke yec̀̀è̀tiỳ̀e bè neiǹ̀e ke c̀̀om̀̀m̀̀u Kuyie nc̣ìṭèṭè b̀̀rì diỳ̀e ỳ̀i k̀̀e bík̀̀e k̀̀peri, k̀̀e ti Yiè nKuyie nyIsidayeeri be t̀̀u nk̀̀u k̀̀o tikpeti bo beĩnk̀̀emb̀̀arib̀̀e ỳ̀o ìnk̀̀e. 20 Dekp̀̀ákp̀̀ere n s̀̀òd̀̀

yà dè nde kukó nKebaa pérémmè, kè m banté beĩnkèmbàribè bembè kè bè to Kuyie nyIsidayeeribe tũ nkù kpàatikàrì. ²¹ Kè bè mòke bá wè keyùikè kènàà nè ifièti ìnàà, be fièti fǒ kè dèmarè dè bo ke dò nsinitinòu. ²² Kè be ìikè dònne n sòò yà dè kukó nKebaa mpérémmè de kòke, bá dè kè dè kèrí dè ìikè co kèè bíékè.

11

Sedisademu eì kòbe sàkémè ke dǎri meyi

¹ Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kékatenè ti Yiè nKuyie ncǐtè kó dibòrì dii bo diyie yie kèè bíékè, dii weti diyie yiení kèè bíékè. Kè n yà benitibè sipísidé nè bènùmmù kè bè bo Kuyie ncǐtè bòrì kè m banté be mieke Isidayeeribe kpàatibè bédébè Asuu bire Yaasanniyau nè Bennaya bire Pedatia. ² Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní nnáké ke dò: Onitì fǒ! Be nnitibè beè tannìnkóní meyi, beè tiè nyitié nyeiyi dihei. ³ Ke náá nke tú: We ntu dè í tũòke ti bo maámè sicèĩ! Sedisademu eì tu tekũmbotè nte kè ti tú imaa. ⁴ Dèè kpéi nte onitì fǒ, á bè nàké m pǎānāāntì ké bè cau.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí n yĩnkè kè kù m béinnè ke dò: Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yèmu bè nàà ntì nè bè totí tì be yèmmè. ⁶ Di kùò benitibè dè í sénní dihei dii mmieke, becíribè beè duó duó ice mieke. ⁷ Dèè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú: Di kùò bèè nitibè ke dǎú ndǎúńko dihei mieke beè tu imaa nke dihei tu tekũmbotè. Díndi n yóó di dennemu. ⁸ Di dé mudoò mmu yáàba? M me mmu nkǎrinèní dihei mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bí. ⁹ N yóó di dennemu ke di tanné bepòòbè nõu mieke

ke di bekénè, ¹⁰ kéduó nkè bè di poté ké di kuonè yese Isidayeeribe tenkè mànkú kè di banté n túmè di Yiè Kuyie. ¹¹ Di nhèi dii í yó ntú tekũmbotè kè di tú imaa. Isidayeeribe tenkè miẽke nke n yóó di bekénèmè. ¹² Kè di banté ke dò mí ndi Yiè nKuyie di yete mú kuó nè n tié nkè tũnne ibotí tei ìi di fité i kpeyi.

¹³ Kè nní nnáá nKuyie mpããnáãnti kè Bennaya bire Pedatiyauu kú, kè n do késĩnnóo ketenkè kékuónko mediè nke dò: Áú Kuyie! A yóó kuó Isidayeeribe sãmbè bẽmou ndià?

Kuyie nnàkémè kù yóó wẽte kětíĩmmè Isidayeeribe bèè ciété

¹⁴ Kè ti Yiè Kuyie nní mbéinnè ke dò: ¹⁵ Onìti fò! A yõfũò kãbe bẽmou nè a tebii Isidayeeribe bẽmou nè Sedisadẽmmu èi kãbe bè nàámmu ke tú: Díndi ndiétirìnè Kuyie nku, kù duó ntĩmbè di nhèi kè ti di te. ¹⁶ Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie ntú: Bá nè m me mbè ciémmè kè bè ta ibotí tei miẽke ke ciété ketenkè kemou. Bá nè memme m bè bonèmu de bíkè ke dò m bomè n ciété. ¹⁷ Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yóó wẽte ke bè tíĩmmu, n yóó bè dènnenĩmu ibotí tei nè yehèkè teyè miẽke bè do ciété kẽmbo dè, kèwẽte ké bè duó mbe tenkè bẽmbe Isidayeeribe. ¹⁸ Bè bo wẽtení dii mǎnni bè bo denne dèè tu isié nè isòke kperẽ. ¹⁹ M bo wẽte ké bè duó mmeyèmmè mèmáá, meyẽmpãmmè, kèwẽte ké bè ãnné iyentotí panyì, kédèite meyèmmè mèè kpeñni ke dò ndipèrì ké bè duó mmenitiyèmmè. ²⁰ Kè dèe yie nkè bèè tũnne n kuó nè n tié nkéndãori dè yèmmè, kéntú n kãbe kè m bè te. ²¹ Mèè yèmmè kpáá bo be síé kperẽ nè be sòke kperẽ kó mudãòrìmù bíkè, n yóó

bè yietímu bá wè o dɔ̀̀rìmè. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́í.

Kuyie nkpeti itémè Sedisademma

²² Men̄me beĩnkembàribè p̄ntemè be fèti kè yecèètiyè mbè neínè, kè Kuyie nyIsidayeeriibe tũ nku kpeti ãnke be yɔ ãnkè. ²³ Kè ti Yiè nKuyie nkpeti ité be eì kédeke ditā̀rì dii bo dihei, diyie yè kèè bíékè. ²⁴ Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kékotenè Babidɔ̀nni bè p̄ĩmúní bè borè, ti Yiè nKuyie nYaá mmuù do dè nni mbenke. Diè nde m m̄ntóomè ti Yiè nKuyie ndo m benke mèè benkùmè. ²⁵ Kè nni nnáá n kɔ̀be bè p̄ĩmú bè ti Yiè nKuyie nni mbenke dè kpéí.

12

Esekieri dɔ̀̀mè kéndò nhò yèti dihei

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ² Onìti f́! A ã kubotí kù̀ to í yo tináànti ku cuokè nke. Bè m̀̀kemu yeto ke bo keè, bè me nyí yo, ke m̀̀ke inuɔ̀ nke bo yà bè me nyí yau. Ke ý̀ bè tumè itookperí yembè mbe. ³ Onìti f́! Dennení a nentì kédɔ̀ kéndò mbè da p̄ĩ nkuyie ncuokè ke yetinè dihei, kè bè nda wúó nkè dè yèmmè bèe banté bè tumè itookperí yembè mbe. ⁴ A mbou a nentì a yetinè tì dihei kuyie ncuokè kè bè nda wúó, kàa nyeti kuyuoku m̀̀nni kè bè da wúó, nkàa yè bè ã̄ p̄ĩ mbè káyènnè dihei bè ã̄ dɔ̀̀mè, ⁵ kéduute dihei kó kuduotí kédenne a nentì ⁶ ké tì buuté dihuri, kè bè nda wúó nkàa yè. A kãá nha ì̀kè kuyà̀kù kè dèe yie nkàa báá yà dihei, n da d̀̀̀ dibenkù̀rì ndi Isidayeeriibe kpéí.

7 Kè n dɔ̀ò kéndònnè ti Yiè nKuyie nni nnàkémè, kéboú n nentì kuyie ncuokè bè pĩ nwè ke yetìnè dihèi ò ɔ̀ɔ̀ yĩmè. Kuyuoku m̀nni kè n duute dihèi kó kuduotí, kényetì dihuri ke tɔ̀ n nentì, kè bè nni n wúó kè n yè. 8 Kè dèe wenté kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke d̀ò: 9 Onìti f́! Isidayεεriβε, de kó itookperí yembè í da beké ke tú a d̀ɔ̀ri baà? 10 Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie mmũ̀ b́i nde kó tináànti Sedisadεmmu kóo kpà̀ati kpéi, nnè Isidayεεriβε bèè bo o ὲi miεke be kpéi. 11 Náké be ke d̀ò a tú mεbenkùmè mme be kpéi, a d̀ɔ̀ri dèe yóó bè t̀̀̀̀kení d̀̀̀̀de, bè yóó bè d̀̀̀̀nnemu dihèi kè bèe kote betabè tenké. 12 Be kóo kpà̀ati wèè bè baké kòo buuté o nentì kέyè dihèi dihuri m̀nni, kέyè bè dù̀ute dii b̀̀̀̀ri kuduotí, kényetì kénkānké o ì̀̀̀kè kè dè bo yíe nkòò bá nwúó nho ὲi. 13 N yóó ò banté ticù̀̀̀ti nti, kòo ta n ditè miεke kè nh ò kònnè Kandee Babid̀̀̀nni ὲi, kòo kú ò báá di yà. 14 Bèè kó dimà̀ tu o tũ̀mbè nè bèè ò baà nè o ǎ̀p̀̀̀nti, m bo bè cíe ntipĩ̀ti timəu, ké mbè bè̀̀̀tìnè disiè. 15 M bo bè cíe ndi m̀nni kè bèe ta ibotí t̀̀̀i miεke bè bo banté ke d̀ò n tú di Yiè nKuyie. 16 N né yóó yóu kè mudoò nè dik̀̀̀nni nè mutenkũ̀ũ̀ nkè dèe soómmu bèmabè be miεke, kè dèe yíe nkè bèe náké ibotí t̀̀̀i n yóó bè cíe nkè bèe ta ì̀̀̀ miεke bè d̀̀̀ ì̀̀̀ s̀̀̀ke kpéi ntemè, kè tii mbè t̀̀̀̀kení kè bèe banté n t̀̀̀mè di Yiè nKuyie.

17 De kó difǎ̀nkúò kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke d̀ò: 18 Onìti f́! Á nyo nha dii ke kpeutí ke ỳ̀̀ nha nie nnè iyĩ̀̀̀ke nè kukōmb̀̀̀doróo. 19 Á náké Isidayεεriβε tenké kəbe ke d̀ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú Sedisadεmmu ὲi kəbe bèè bo Isidayεεriβε tenké miεke, bè bo nyo mbe dii nè iyĩ̀̀̀ke ke nỳ̀̀ mbe nie

nnè kukãmbòdoró, ke yé be tenkè yóo dǎúnkomè dèè bo ke miéke dèmarè ténke í yó nkpaá, benìtìbè bèè ã di miéke be kó kuyonku kpéí. ²⁰ Yehékè benìtìbè pléké yè bo dǎúnko kè dihèi naá ndikpauri kè bèe banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

Kuyie nnàké tì Isidayeeribe tì yóo dǎòmu

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dǎ: ²² Onìtì fǎ! Ba nkpréi nte kè di náá nkotiyè nyie nyIsidayeeribe tenkè, wèè tu: Yewe pènkù ke pènkù bá ti í yà Kuyie nkó mabenkùmè mamè dǎòrimè? ²³ Náké be ke dǎ mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóo paámmu de kóo kotiyè nyIsidayeeribe tenkè miéke. Pètínke bè nàké ke dǎ: Yewe tǎkemu kè n kó mabenkùmè memǎu bo dǎ. ²⁴ Bepǎàsòumbè ténke í yóo mbo Isidayeeribe tenkè miéke. Bèè bo nnáá nke tú m bè benke dèmarè bá bè í yà mǎmamù. ²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie nkè m bèi ntì m béimmu. Ti me nyóo dǎòmu tì í yóo ǎte. Díndi itookperí yembè díi kó meborime miéke nke n tì béimmè ke yóo tì dǎ. Mí ndi Yiè nKuyie mmí bèi!

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dǎ: ²⁷ Onìtì fǎ! Isidayeeribe náá nha kpéi nke tú: Onìtì yie nyè nKuyie nhò benke tì tu nanke kpeti nti, tipǎánáàntì ò náá ntì tu yemǎrè yèè kpaaní ye kpeti nti. ²⁸ Á bè nàké ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú dè ténke í yóo ǎte kè m bèi ntì dǎ. Kè m bèi ntì, m béimmu kè tì yóo dǎ. Mí ndi Yiè nKuyie mmí bèi.

13

Kuyie nnàké tì bèè sóu nke tú bè náá nku pǎánáàntì

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dǎ: ² Onìtì fǎ! Náké Isidayeeribe bèè náá mbe yèmmè kpeti ke

sou nke tú bè nàá m pããnáãntì ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bèe kénté kékeè n yóó bè nàké tì. ³ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo yà, bembè bèè tũ mbè mómmbèmbè be kó meyèmmè bá bè í yà dèmarè. ⁴ Náké be ke tú, bè sãáténè iãnké nyi ke ã tidobontì mièke. ⁵ Bè í tũntè be duotí càke dè, bè í maá kuduotí ke fité be èi, kè dè bo yíè nkè bè ncómmú mudoò mòmni, m mièke bo bè yè dii yiè. ⁶ Bè yàu mèè benkùmè tu detetirè kōme mme, bè benkú yèè benkùyè tu siyáábìsí kpeye nye. Bèè òò sǒnté kéntú Kuyie nyè, m me n yí bè nàké tìmatì, kè bè béi nke dèè, bè nkémmú m bo dòòmè bè yè mmù. ⁷ Bè nàá ndi mòmni ke tú Kuyie nyè, m me n yí béi ntìmatì, dè í tú bè nàá nsiyáábìsí nsi, kè bè benkú yèè benkùyè tu detetiràà? ⁸ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu bè me nñáámmè bè dó tì ke sou nke tú m bè benke mebenkùmè mamè. Mí mómmuò n yóó wèètení be bíkè, mí ndi Yiè nKuyie m mí béi.

⁹ M bo ãnné tenòutè bèè sou nke tú bè nàá mpããnáãntì ke sou nke tú m bè benke tìmatì, kénáá nsiyáábìsí. Bè í yó nkókè n kòbe tĩnni mièke, be yètè í yó nkòke Isidayeeri be yètè mièke, be naàcèi báá na Isidayeeri be tenkè. Kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

¹⁰ Bè fétìnkò n nìtìbè mbè ke nàá ndiwèi kpéi, diwèi me nyí bo. Bè bìtí n nìtìbè maá kùu duotí nku. ¹¹ Náké be ke tú fetadièfè kèrínímu nè kuyaakù nè yemátárè. ¹² Ke bo poté kumarí kè kùu do kè bè yí benke tibítì sòò borè, a báá yà. ¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m béimu ke tú m mièke kèè bè còuté, kè n yóó bè duónko fetaafe nè kuyaakù, m mièke kó fetaafe bo bè poté nè yemátárè ké bè càke. ¹⁴ M bo pònte kuduotí

di bí kù kè kùu do, kè ku pũũ feítóo, kù bo do ké di yãke, kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie. ¹⁵ M miéke bo ye dii m̀ǹǹni kuduotí nè bèè kù biítí, de m̀ǹǹni m bo di beke ke dò: Yé kuduotí borè nè bèè do kù biítí? ¹⁶ Isidayeeribe miéke bèè do tú bemáà m pããnáànti náam̀bè? De m̀ǹǹni di ténke báá yà m pããnáànti náam̀bè, bèè do náá nSedisademmu k̀obe ke tú diwèl k̀eríní, bá d̀imarí í k̀eríní. Mí ndi Yiè nKuyie mú b́i.

Kuyie nyè nhEsekierii náké tì bèè sòú nke tú bè tu ku pããnáànti náam̀bè

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké n náké ke dò: Onitì f́ó! Wẽẽte a botí kó besap̀ambè bèè náá mbemáà kpeti ke tú bè tu m pããnáànti náam̀bè. A bè nàké m pããnáànti, ké bè cau. ¹⁸ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo yà! Bembe bèè yàntí iduké ke ùnǹnko n ǹitibè ke dùk̀k̀u ifátíyì ke daati beǹitibè yò, bekótibè nè ibí ke tanǹnko n ǹitibè wèrè ticù̀tì miéke ke né dó kécoo mbe mómm̀ombe be kpeye yáàba? ¹⁹ Bè cààri n yètìrì ndi n k̀obe cuoké mèdibii ndinacèkutiri d̀imáà k̀péí nnè mudii sám̀pórè k̀péí nke k̀òu bèè í dò nkékuò ke yóu bèè dò nkékuò, ke sòú n ǹitibè bèè í yetírí t̀imatì. ²⁰ Deè k̀péí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè m b́i nke tú: M miéke bo bè ye, be duké bè sóunnè ì n ǹitibè ke bè tanǹnko ticù̀tì miéke. N yóó ì t̄ũmu k̀epíté be wèrè bè p̄i nyè nè ticù̀tì sinòò k̀õme. ²¹ N yóó k̀erímu be fátíyì kédèté n ǹitibè kè bèè ye be cù̀tì miéke, kè bèè banté n túmè di Yiè nKuyie. ²² Di niirí bèè d̀ò̀d̀ri bè mbe mesàà nnè di kó siyáàbisí m mómmuò m me nyí cààrè be yèmmè kè di yáúk̀nko meyei ndò̀r̀ibè k̀èntì bá bè í yóu meyei nkè dè bo yie nkè bè ñfòu. ²³ Dè dèèmu yíe!

Di ténké í yóó náké siyáàbìsí, n yóó fietemu n nìtìbè di nou miéke, kè di banté n tùmè di Yìè nKuyie.

14

Dibàò bo mbomè a yèmmè miéke

¹ Kè Isidayeeribe kó behèikènkótìbè mabèe kòtení m borè, kénkari. ² Kè ti Yìè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ³ Onìtì fí! Be nnìtìbè bókè bo be miéke nke, bè dọú mmèdíímmè mme mèè yó nte kè bèe yeté, m bo yie nkè bè m beé ntìmatàà? ⁴ Náké be ke dò: Mí ndi Yìè nKuyie n tú Isidayeeribe miéke, wèè yèmmè bo mbo o bókè ìnkè kòò kòtení ke bo beé mpāānāāntì nāāntò tìmatì, mî mómumu n yóó ò tēñné o bókè sū mèè kpéí. ⁵ Kè dèe yie nkè n wēte kényū́ nyIsidayeeribe yèmmè bèè n dēténè be bókè sūū mmèè kpéí. ⁶ Nè de kpéí náké Isidayeeribe ke dò: Mí ndi Yìè nKuyie n tú: Wētēnēnī, bútīnnēnē di bókè nè isòke imou.

⁷ Isidayeeribe bemou miéke yoo bepòòbè bèè kòtení ke bè bonè. Kòò mōu n dēténè, kòò bókè bo o yèmmè miéke, kòò yèmmè bo dèè yóó ò bō nde bíékè, kè de yie nkòte ke sònté m pāānāāntì nāāntò ke bo ò beé ntìmatì, mî mómumu n yóó ò tēñné. ⁸ Mî yóó wēxēnī o bíékè kóò dòò mēdòòrīmè mamè mèè yóó naá ndikotinùù kè bè ndi naá. De yie, m bo ò dèite n kòbe cuokè kè di banté n tùmè di Yìè nKuyie.

⁹ Kè m pāānāāntì nāāntò mōu bo wèè me nyóu kè bè o ciité, mí ndi Yìè nKuyie mmî yóu kè bè ò ciité. N yóó youte n nòutè nte o ìnkè, kóò dèite n nìtìbè Isidayeeribe cuokè. ¹⁰ Bè bo tō bedé de kó meyei, nwèè kòtení ke bo ò beé nnè wenwe bè beé nwè. ¹¹ Kè dèe yie nkè Isidayeeribe dòke bá n dēténè, kè n yetírí n kpeti ke dòke sīnkùnkò bemáà, bè tu n kó

benitibè mbe kè m bè te. Mí ndi Yiè nKuyie, mmî b́í.

Kuyie nhõõ í nsòńtè kékpetínné onitì

¹² Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ¹³ Onitì f́s! Kè dè dò ndihèi mari kabe yete n kpeti, ke dòò dèè í wenni, kè n yòute n nòutè ke dèite be kperere demou dèè do sùó mbe buo mieke, kè n duonni dikonni, ke kùo iwũs nè benitibè. ¹⁴ Kè dè śó mbenitibè bo de kó diheì mieke, ke donnè benitibè bie mbe tããti Nõwee nè Danniyeeri nè Isabu, beè yóó yenté, bè dòòri m̀èè ḱrèí n dómè. Mí ndi Yiè nKuyie mmî b́í.

¹⁵ Kè dè me ndò n duó nkè depĩmpĩnnè deè yènní ke pĩ nde kó diheì mieke benitibè ke di dounko bá òmòu ténke í dè penkù depĩmpĩnnè dende ḱrèí. ¹⁶ Kè de kó benitibè botí bo de kó diheì mieke bètããti, mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mî b́í, mbè báá na kédèetè be bí initidaaì yoo initipòì, beè m̀áá yóó cooté kè de kó diheì dounko.

¹⁷ Kè dè me ndò n duó nkè mudoò muù tanní be tenkè mieke kè bè kòu iwũs nè benitibè. ¹⁸ Kè dè sã nde kó benitibè botí bo bètããti. Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mî b́í, mbè báá na kédèetè be bí initidaaì yoo initipòì, beè m̀áá yóó cooté.

¹⁹ Kè dè me ndò m mieke keè bè yè kè n duonni mutenkũũ, kè mù bè kòu ke bo deè benitibè nè iwũs. ²⁰ Bá kè benitibè mabè bo de kó diheì ke donnè Nõwee nè Danniyeeri nè Isabu. Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mî b́í, bè báá na kédèetè be bí initidaaì yoo initipòì, beè m̀áá yóó cooté bè dòòri m̀èè ḱrèí n dómè.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie mmî b́í nke tú, bá nè m me nduónkomè tiyẽiti tinàà: Mudoò nè dikonni nè

dεpĩmpĩnnè nè mutenkũũ nSedisadεmmu ke bo kuɔ benitibè nè iwũõ kédeè. ²²⁻²³ Bá nè memme n yóó súómmu benitibè kè bèe yènní Sedisadεmmu èi kékɔtení bè di pĩnní kè di borè, kè di yà be borime nè be dòòrìmè, kébanté mùù kpéi nte kè n duó nkè de kó meyei ndo nSedisadεmmu, de mònnì kè dí banté ke dò n yí sònté ke duó nkè de kó meyei ndo Sedisadεmmu, mí ndi Yiè nKuyie mĩ béi.

15

Kuyie ndònnenèmè Sedisadεmmu kɔbe fĩnyĩ kó mutie

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ² Onitì fǒ! N yóó da beke tĩmatì nti, fĩnyĩ kó kudɔú pèēté ba detie nterè kpéyi? ³ Bè dòòrinè dèmarè de kó kudɔúà? Bè bo na ké kù dònè febaafe mafè kénsakù tinentàà? ⁴ Nte ku kè bè kù tòtĩnne kè kù còuté tipĩti tidé. Kè ku cuokè còuté. Kù bo yie nkédòònè dèmaràà? ⁵ Bá kù do wenni dìì mònnì bè do í kù dòòrinè mùmamù, kè kù bo còutému kè bè né kù dònè dèmaràà?

⁶ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: N cóu mmèè botí nfĩnyĩ kó kudɔú ideí tei cuokè, n yóó me n dòò Sedisadεmmu kɔbe. ⁷ N wèēténì be bíékè nke, kè be yèmmè dò mbè yenténè muháá nkè mù né yóó bè còuté. M bo wèēténì be bíékè kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie. ⁸ M bo duó nkè be èi ndóúnko bè n yete mèè kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ béi.

16

Kuyie ndònnenèmè Sedisadεmmu debirε bè dootóo dè

1 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: 2 Onìti fǒ! Benke Sedisademma kòo banté ò dòòri ìi sòke. 3 Á ò nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmû ò nàá nke tú: Sedisademma a fuku nè bè da peitémè a tu Kannahãã kou nwe, kàa cice tú Amõriibe botí kou, kàa yõ tú Itiibe botí kou. 4 Nè bè da peitémè nè a yàmè diyie, kéndònnè debire nde, bè da peité bè í nkèété a neititòu, bá bè í nda wùò ke da wénkùnnè, bè í nda waare mukókúó, bè í da dátinné kuyààkù. 5 A do dò nyisíe nyi òmòu í nda kuò mmesémmè, bè do í da dòò dende kó dimàà, bè do da dootóomu dikpàà miéke bè da peiténi dìi yiè. 6 Kè nni mpēnké ke da yà kàa duónè meyĩ. Memme n da nàkémè ke dò: Nfòu! Ke sǒ nha kpaánè meyĩ. 7 Memme n duómme kàa kòté dikpàà kó timúti kōme, ke pĩnte ke deuke, ke tĩnté, ke yè yeme, ke yè ticitì, ke né nkpaá bo a tetiri. 8 Memme kè nni mpēnké ké da yà, ke sǒ nha cēntení ke dèè. Kè n da dátinné n yaàbòri mànkù kékãã nha fei, ké da dǒunnè dinùù ke dò: M bo da puoke, kàa naá m pokù. Mí ndi Yiè nKuyie mmû me nyē.

9 Memme n da wùòmè ke òuté meyĩ mmèè da dáátí, ke da pe mme kùò, 10 ke da dátinné tiyààti tìi kpē nnè tineusààti bè dòònè tì tikònti tìi nukú mesàà, nnè kuyaàbomboúnkù kùù dùòkenè mupààkonkperímù, ke da dátinné kuyaàsààkù, 11 ke da sàri, ke da ùnné sineí, ke da dùú mmedèi, 12 ke tōnnè a ònni mumámáá nke da tōnnè yetootōre, ke da ìnné fesoyitòòáfè. 13 Ke da sàri mesoò nnè timátì péitì kó tisàti kàa ndaati mupààkonkperímù kó tiyààti nè tiyaàsààti tìi kpē, kè n da duó mmuyuo nsààmù nè mecekùò nnè mekùò kàa yo nke wenke

mèdiè nke naá nhokpààtì. ¹⁴ Kè yebotè da yíété a wenniku kpéí nke yé kù do í mǎnnèmè kùmakù a sàri tìi sàtì kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmîi me nyè.

Sedisademmu dǎ̀rimè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kǎme

¹⁵ De mǎnnì kàa wenniku nè a yetifeítóo kè dè né da souté kàa naá nhonitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè ke yaá nhamáà nè bèè kó dimàà kòriní a borè, ¹⁶ ke tùóté a yaàsààtì yeyòrè kpeti ke dǎ̀nè titouti yebǎ̀wũ̀ǎ̀tòrè borè ke càke amáà nè ye. ¹⁷ Ke tùóté mǎsǎ̀ nnè timátì péitì kó tisàtì n do da duó ntì, ke dǎ̀nè sibǎ̀tenkaanì sidaasì ke m bütínné ke sì tũ̀nne. ¹⁸ Ke tùóté tiyààtì tìi kpè nke sì dàtínné, ke túóté n kùò nnè n tũ̀dààrí ke sì cǎu. ¹⁹ N do da duó mmùu yùo nsààmù nè wèè pèè nè mǎè kùò nnè mǎè cekùò n do da duó ndè, kàa nyo, nha de mpǎ̀ nsitenkaanì ke dè nsì cǎunko. Mí ndi Yiè nKuyie mmîi me nyè. ²⁰ A dǎ̀ onititipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kǎme mme ke m bütínné kétũ̀nne yebǎ̀kè, kè dende í sǎnnè, kàa tùóté m bí a m peiténè ì, initidaaì nè initipòì ke yè pǎ̀, ²¹ ke tùóté m bí ke ì fié sibǎ̀tenkaanì ke cǎu. ²² Ke m bütínné ke dǎ̀ri isǎke kperè, ke tũ̀nne yebǎ̀kè bá a í denniní a bíkémbéntì, a do bo dìi mǎnnì a tetìrì ke duónè meyĩ.

²³ A yei mmeè sũ̀. A bó yà! Mí ndi Yiè nKuyie mmîi béi. ²⁴⁻²⁵ A ã̀ yèè wũ̀ǎ̀tòrè tipũ̀tì timǎu, bá kùu cè nùu, ke sǎũ a wenniku nè bèè kó dimàà pènkù. A dǎ̀ri onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kǎme mme kè dè sũ̀. ²⁶ Fǎ̀ taunne Esibiti kǎbe a cǎ̀petitǎ̀bè kperìbè. Kè dè sũ̀ nke íi m mieke. ²⁷ Kè n yòute n nòutè a ìnkè, ke da neuté tidiitì ke

duó nkàa dootitòbè da na, kè ifei pĩ nFidisitēēbe kó bekpààtìbè a m bùtínné m'èè kpéí. ²⁸ Bá dè í da sànnè, kàa tũnné Asidii èi kòbe, bá nè m'emme dè í da sànnè. ²⁹ Kàa sòoté ke taunnè Babidònni kòbe, bepotambè diebè nè m'emme a me nyí sànnè. ³⁰ Mí ndi Yìè nKuyie m béimmu ke tú: Meyèmmè meè da d'ònté kàa d'ò onitipòkù w'èè d'outi d'outinè benitidaabè o k'òmè. ³¹ Ke maá yewũòtòrè tipítì timou, bá kùu ce nùu ke senku tìcuuti. A í d'ònnè benitipòbè t'òbè bèè d'outi d'outinè benitidaabè bè d'òmmè. ³² A d'ònnè onitipòkù w'èè òó yóu w'ènwè o d'òu k'èyè k'èwammú mbenitidaabè t'òbè. ³³ Benitipòbè t'òbè bèè d'outi d'outinè benitidaabè bè bè yietìmu, kè f'ó nné p'āā nyepāre a dacīè ke yè yũònní kè yè bo nk'òrìní a borè ke da d'ounè. ³⁴ A kó munitidawammú í d'ònnè bet'òbè k'òmú, benitidaabè bèè í da wanti, f'òò wanti benitidaabè, ke bè yietí ke k'ònté meborimè.

³⁵ Sedisademmu, a d'ònnè onitipòkù w'èè d'outi d'outinè benitidaabè w'ènwè. K'ènté mí ndi Yìè nKuyie n tú mù. ³⁶ Mí ndi Yìè nKuyie n tú, a càke m'èè kpéí nha kpàtì ke benke a fei a naatinè bè, ke taunnè yebokè ke yè fié ibí. ³⁷ D'èè kpéí nte kè n yóó tí nha natit'òbè bèè kó dim'āā da d'òke nè a d'òke bè nè a p'è mbè, m bo bè t'ínní d'ìi m'ònni n yóó dátému a y'āàtì ké da c'òr'òó a tetirì be ìikè kè bèè yà a fei imou. ³⁸ N yóó da bekénèmu bè bekùnèmmè onitipòkù w'èè d'outi d'outinè benitidaabè nè bè bekùnèmmè benitik'òbè a íi m mieke nke ke yóu kè n yóó da kuò. ³⁹ M bo da ānné be nou mieke kè bèè può nha wũòtòrè k'èfèke a y'āàtì nè a s'ātì ke da c'ònn'òó a tetirì. ⁴⁰ Bè bo sukú benitìbè kè bè da búótí yet'ārè ké da kũũké yese, ⁴¹ k'écóu nha c'ēi ke

ndèè te a kó bekótíbè nè a neí kè bè dò mbè wenni.
⁵² Fǒǒ yóó tǒ tǔnké be kó ifei, ke yé fǒǒ dǎǎmè isǎke kè
 ì pǎǎtè be kpɛyi, kè bè dò mbè wenke, fǒǒ tieke ifei,
 nè yesáǎmbè, ke yé fǒǒ temè kè bè dò mbè wenni.
⁵³ N yóó wǎte kǎimmu Sodǎmmu nè o bí kécónné,
 kǎi nSammarii nè o kpɛyi kécónné, ke múnke da
 í nkécónné be cuokè. ⁵⁴ Kè dèe yie nkàa tǒ a fei
 késǎnné a yuu a dǎǎ dèè kó dimàa de kpéi nkè dèe bè
 bántè. ⁵⁵ A kóo kótì Sodǎmmu nè o bí bè bo wǎte
 kécómmú be fǎtè kótè nye, Sammarii nè o kpɛyi kè
 bèe wǎte kécómmú be kpɛye. Fǒ nnè a kpɛyi kè di
 wǎte kécómmú di kpɛye. ⁵⁶ A do mǎke dìi yie tefentè
 kénenkumu Sodǎmmu koò daú. ⁵⁷ Ke sǎ nha fei
 mu nyí feité koò dǎnnè. Di mmǎnni Edǎmmu ei
 kó besapǎmbè nè yehékè teyè kǎbe bèè di fité bè né
 daú fǒ nwe, bembè nè Fidisitǎǎbe kó besapǎmbè
 bèè do da senku tipǎti timǎu. ⁵⁸ Fǒǒ yóó tǒ a kó
 munitidawammú a dǎǎ tì nè isǎke kpɛre a dǎǎ de kó
 tiyeti. Mí ndi Yiè nKuyie mmú me nyǎ.

⁵⁹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: A dǎǎ dè
 n yóó de nda fǒǒ. Ke yé fǒǒ sǎnkǎrimè a n dǎǎnnè
 dìi nùu ke tǎte mí nnè fǒ nti kó metaummè. ⁶⁰ Mí
 mme nkpaá yǎmu metaummè n do da dǎǎnnè mè
 a bikémbénti mǎnni, n yóó wǎte ke da dǎǎnnèmu
 metaummè mèè yó mbo sǎǎ. ⁶¹ De mǎnni kǎa
 dentení a borime a bo cǎuté dìi mǎnni a kó bekótíbè
 nè a neí, kè m bè nda dúǒ nkè bè ntú a bí, nè be
 ti í yó mmǎke metaummè mí nnè fǒ nti mǎke mè.
⁶² Ke yé mǎi yóó wǎte ke da dǎǎnnè mè metaummè, kǎa
 bántè n túmè di Yiè nKuyie, ⁶³ kédentení a borime
 do dǎmmè, kè ifei da pǎ mbá a nùu báa táuté m bo da

cīē ndiì mōnni a dōò dè demou, mí ndi Yiè nKuyie mmí bēi.

17

Kuyie nhāntémè Isidayεεribe ke dōnnenè fetúúfè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dō: ² Onitì fǒ! Waá dináañhāntírì Isidayεεribe kpéi nke dì mbè ānté. ³ Náké be ke dō: Mí ndi Yiè nKuyie n tú fetúúfè diéfè mafè fèè kòtēní Dimaa kè fè fièti dēu kè fè fèti òkù, kè fè dàátì ticitì ke ã yeyòrè, ke bòóté Dimaa túúkù kó mutie sètìrì kó kubakù meyómmè kaku. ⁴ Ke kèété mu bake meyómmè kpeyi kó dimàà ke iténè, ke kōnnè bεpotambè cie, ke ì dōú mbεpotambè kó dihei miεke. ⁵ Ke dèè ke waá ntitieti dε kó dihei kpeti ke ti buotì kupaku kùù duò, ke ti fií mmenie ntaké, mutie mùù nōnnè menie mmu kōme. ⁶ Kè ì pūnte ke naá nfínyĩ kó mutie mùù peí mesàà ke wùò nkè mu fāàti wetí fèè túúfè kè mu cīē ntati ketenkè, kè mù yè ibake. ⁷ Kè fetúúfè diéfè tefè yènní kè fè fièti dēu kè fè fèti òkù ke í sénní. Kè fínyĩ kó mutie cīē nyè ke fè wetí. Kè mu bake fè wetí kè mu yèmmè dō mmù bo pété menie nfe bíékè, kè dèe pēēté mù fiíkú dè. ⁸ Mù me nné do fiíkú ketensààkè nke kukó mpeémmè kè dè bo yie nkè mùu yè ibake kēpeité yebe, kéntú fínyĩ kó mutie sààmù.

⁹ Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Mù bo na kékótáà? Fetúúfè báá uuté mu cīē nkétōū mu be, mu fāàti tìi bité kè tìi kpeíà? Dè í yó mbékú onitikperi yoo kubotì kùù sū kù bo mù uutémè. ¹⁰ Nte mu, bè mù fiímmè mù bo na kékótáà? Kè diyie yìè kèè bíékè kó kuyaakù tùòkení mù báá kpeí mù fiíkú dàà?

Kuyie mbè wènkūnnemè kù bè nàké tìi náàntì

11 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò:
 12 Náké de kó itookperí yembè ke dò: Di í banté de kó tináàntì benkú dàà? Ti benkú Babidōnni kóo kpààtì nwe wèè kàtení Sedisadēmmu, ke pīmmú bekpààtìbè nè sīkpààtìbìí ke kōnnè o cie Babidōnni,
 13 ke pī ntekpààtìcīētè yuu kou, ke duó nkòò ò dǎúnnè dinùù ke bo nyíé nho kp̄eti, ke pīmmú bèè tu bekótìbè dihèi ke kōnnè. 14 Kè dè bo yie nkè be kpààtìyuu mberí ke bá nwanti kédεuke, kēmpī nhò bè dǎúnnè dii nùù. 15 Kè tēè kpààtìbite me nyete o kp̄eti ke deite yetōrè ke t̄s nhEsibiti kè bè bo duōnní sisēī nè sinaasēī, nè behāāpòmbè. Ò bo naà? Wèè dǎò mēmmē ò bo na kédεεté omáà? Ò t̄t̄e metaummè ke né bo na kédεεté omáà?

16 Mí ndi Yiè nKuyie m bomu! Kè mī bēi. Okpààtì wèè ò pī ntikpàtì, ò sènkèrì wèè kó dinùù ò do ò dǎúnnè di ke t̄t̄e metaummè ò do ò dǎònnè mè, wèè kpààtì kó dihèi Babidōnni miεke nke ò yóó kúmè. 17 Babidōnni kóo kpààtì bo bè do dii mōnni mudoò kēpénné kuperí nè kudookōti ke bo kuō benitìbè péu. Esibiti kóo kpààtì báá na ké bè dεεté bá nè o āāpòmbè me nsūmè nè o nìtìbè. 18 Sedisadēmmu kóo kpààtì sènkèrì dinùù ò do ò dǎúnnè di ndi, ke t̄t̄e metaummè. Wèè me ndo yíé nke dò ò yó nyíé nho kp̄eti, ke né wēte ke dǎò dεnde, ò báá na kédenne omáà de miεke.

19 Dεè te mí ndi Yiè nKuyie kè m bēi nke tú, ò mè nyetenēmè nh ò dǎúnnè dii nùù ke t̄t̄e metaummè n do ò dǎònnè mè dè doti o yuu ĩnkè nke. 20 N yóó ò dii nticùòtì nti kòo ta n dītè miεke kè nh ò kōnnè Babidōnni, kóò bekénè ò n yete mēè kp̄eí. 21 O kó bekpààrìnuōmbe bεmōu nè behāāpòmbè bεmōu bè

yóó bè kùònè disiè ndi, bèè bo yenté kè bèè cíété tipûti timou, kè di banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Kuyie nyëmmè kù bo wëte kéli nyIsidayëeribe

²² Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmí mómmuò nyóó bóóte mutie diemù sétiri yómmè kédeite o kó dipànni dii pũnte o baku yómmè kédeke ké mù fí nditãri dieri yómmè.

²³ Isidayëeribe tãri dieri dii bè sïi ndi yómmè mme n yóó mù fiímmè kè mùu yènni ibake képeité yebe, kénáá nsétiri kó mutie sààmù, kè tinòti timou boti nhã mu baka ñnkè, ke dieku mu déè. ²⁴ Kè detie ndemouu banté ke dò n tú di Yiè nKuyie nkè mú kũ detie ndierè ke duó nkè desámpóre kótiri. Mí ã duó nkè déè sũ kè dèe kpei, dèe kpei kè dèe póri. Mí ndi Yiè nKuyie mú béi nke yóó ti dðð.

18

Bá wè nè o yuu ndi

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ² Yekotinò ñnye nye di náámmè Isidayëeribe tenkè miéke? Ke tú:

Bekótibè càáké yesĩë bénnyè kè ibí nù nyãrike.

³ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mú béi. Di ténke í yó nsóké kénáá nde kó dikotinù Isidayëeribe tenkè miéke. ⁴ Bá wè o fòmmu bo n nou miéke nke, cice fòmmu nè debire kãmu. Wèè càarè weè yóó kú.

⁵ Kè wèè weti ke dɔɔri n dómè, ⁶ wèè í kari yetãrè ñnkè ke yo ntibɔɔdiiti, ò me nyí feu iwũɔ Isidayëeribe bɔɔtenkaanì, ke í sãũ omáà nè otòu pokù, ke í duónè onitipòkù o yónti mònni. ⁷ Wèè í cíí mbetòbè ke

yo mbe kperε, ke ɔ̃ tɛ́nné wèè ò m̀àkenè dibànnì ò wè d̀óunnè dè, ke í yuuku, ke p̃ã ndikònnì bo bè tidiiti, ke daati tiyààti bèè bo yef̀òkperè. ⁸ Ke ɔ̃ í mpènte kéndó bèè ò yietí kénóó, nke yóu meyi, ke bekù timóm̃m̃anti, ⁹ Ke tũ n tannò ke d̀òori n kuó yē mmù ke t̃o timóm̃m̃anti. Ò tú onitì wèè wetí wènwε, de yiè nyó nf̀òumu, m̀i b́i.

¹⁰ Kè de yiè mme mpèité d̀ebire kè dè tu oyeyiwe ke kòu benitibè, kè dè d̀òò d̀endε kó d̀emarè. ¹¹ Kè de cice yie í d̀òò d̀emarè kè dè k̀ari yetārè ìnkè ke di tib̀òodiiti ke s̃ũ demáà nè ot̃òu pokù. ¹² Kè dè í t̀ɛ́nné wèè dè m̀àkenè dibànnì ò dè duó ndè. Kè dè cií mbec̃r̃ibè nè besénnibè ke yo mbe kperε, kè dè fié Isidayεeribe b̀òatenkaanì ke d̀òò isòke kperε. ¹³ Ke níí pentε kéndó kéc̃ntε, wenwe kó kubotí ò nf̀òuà? Ò bo kú, ò d̀òò ì s̀ake doti o yuu ìnkè nke, kòò yóó kú.

¹⁴ Kòò nitì me mpèité d̀ebire kè dè ẁòò ndε cice d̀òori mèè yei nkó dimàà ke í mè tũnnε. ¹⁵ Ke í katì yetārè ìnkè ke yo ntib̀òodiiti ke í feu iwũ̀ Isidayεeribe b̀òatenkaanì ke í s̃ũ nhomáà nè ot̃òu kóo pokù. ¹⁶ Ke í cií mbenitibè ke yo mbe kperε, ke í yuuku ke p̃ã mmudù dikònnì bo bè, ke daati tiyààti bèè bo yef̀òkperè. ¹⁷ Kòò í d̀òò d̀èè í síé, ke ɔ̃ í mpènte kéndó kéc̃ntε, yoo bèè ò yietí kénóó ke tũ n tannò nè n kuó. De yiè mbáá kú o cice yei nkpŕi, nhò yó nf̀òumu. ¹⁸ O cice wèè f̀èkù bet̃òbè kperε, ke yuuku bá ò í d̀òori mesàà nho k̀abe cuokè, wèè yóó kú o yei nkpŕi.

¹⁹ Kè d́indi tú: Ba nkpŕi nte kè d̀ebire ɔ̃ í nt̃ò de cice yei.

Debire d̄arimu d̄è wetí ke tũ n kuó ke d̄ari ì ȳemm̄è, d̄ende yó n̄fòumu. ²⁰ Wèè d̄ò meyei nweè yóó kú. Debire báá t̄o de cice yei, nde cice me mbáá t̄o debire yei. Wèè d̄òri k̄è d̄è wenni n yóó we nyieti mesàà, nwèè d̄òri meyei nkòò yieti meyei.

Kuyie nyáúkunnem̄è ku k̄obe k̄ònti k̄è b̄è bo nd̄ari mesàà

²¹ K̄è ti Yiè Kuyie nyíé k̄ébéi nke d̄ò: K̄òo yeiwe weè me ncèète ke yóu meyei nhò do d̄ari m̄è, ke tũ n kuó im̄ou, ke d̄ari d̄è wetí, n d̄ó d̄è, ò yó n̄fòumu, ò báá kú. ²² N t̄énke báá dentení ò do d̄ò m̄è yei. Ò yó n̄fòumu ò d̄ò m̄è sàà nk̄p̄éí. ²³ Mí di Yiè nKuyie n d̄ó oyeyiwee kú máà? N d̄ó wèè yóu meyei nhò d̄òri m̄emme k̄énfòu. ²⁴ Wèè do d̄ari mesàà nk̄è weè me nyóu mesàà nhò do d̄arim̄è, ke k̄òu benit̄ib̄è ke t̄ũnne beyeyibe d̄ari m̄è yei ò né n̄fòuà? N t̄énke báá dentení mesàà nhò do d̄ò m̄è. Ò yóó kúmu ò yete m̄è k̄p̄éí n k̄peti ke d̄ò meyei. ²⁵ K̄è d̄índi tú mí ndi Yiè nKuyie nd̄ari d̄è í wenni: K̄énténè d̄índi Isidayeyiribe n tú mù: M̄i kó med̄òrim̄è í wennaà? D̄è í d̄ò nd̄i k̄ōme s̄n̄àà? ²⁶ K̄è nsà wèè do d̄ari mesàà nkòò m̄è yóu ke d̄ari meyei nke ku, o kó meyei nhò do d̄ari m̄è m̄è k̄p̄éí nte. ²⁷ Wèè do d̄ari meyei nk̄è weè me nyóu meyei nhò do d̄ari m̄è ke d̄ari d̄è wetí, n d̄ó d̄è, ò yó n̄fòumu. ²⁸ Ò t̄āāt̄è m̄è k̄p̄éí nke yóu meyei nke d̄ari mesàà nd̄è te kòò yó n̄fòu ò báá kú, ²⁹ Bá nè m̄emme d̄índi Isidayeyiribe k̄è di tú n d̄òrim̄è í wenni, m̄i d̄òrim̄è í wennaà k̄è di k̄ōme? D̄è í tú d̄i k̄ōme s̄n̄àà? ³⁰ D̄è te k̄è n yóó di bek̄énè d̄índi Isidayeyiribe bá wè o d̄òrim̄è d̄ōmm̄è. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b̄éi. Ceeten̄è k̄éyóu meyei nke t̄énke bá nd̄ari d̄è bo di b̄o. ³¹ Yóun̄è meyei

ndi d̄orimè k̄ém̄ote m̄eyemp̄ammè, di d̄ó k̄ékúmaà Isidaȳeribe yáa ba nte? ³² Mí ndi Yièn Kuyie n yí d̄ó òm̄òu bo kúmè, ceetenè t̄ũnké k̄énf̄òu.

19

Esekiēri kuó ndi kúdab̄onni Isidaȳeribe kp̄ààtibè kp̄éí

¹ Kuyie nkuù n nàké ke tú n kuó ndikúdab̄onni Isidaȳeribe kp̄ààtibè kp̄éí.

² Náké be ke d̄ò:

Nè dim̄onni di ȳò do tú dic̄ir̄ic̄ir̄i niiri ndi, ke duó yedaayè cuokè kè di bí di ɔrí kè di ì piú.

³ Ke píí dic̄ir̄ic̄ir̄ibii dim̄àà ke dii naá ndic̄ir̄ic̄ir̄ip̄anni, k̄ébebí mup̄immù, k̄emp̄ĩ mben̄itibè ke cáá.

⁴ Kè yebotè keè bè nàammè di kp̄éí, kè di p̄ĩ ntimátì k̄ét̄onné di ònni kuȳĩmpie nke di k̄onnè Esibiti.

⁵ Kè kuc̄ir̄ic̄ir̄iȳòkùu yà kù p̄àm̄emu kù do baà dè, kè ku yemmè do bo dèè ìnkè kè dè naá ndetetirè kè kùu yóu k̄ét̄úóté ku bire terè k̄éd̄ò dic̄ir̄ic̄ir̄ip̄anni.

⁶ Kè di nfir̄i yec̄ir̄ic̄ir̄è daayè cuokè k̄énaá ndic̄ir̄ic̄ir̄idaà k̄ébebí mup̄immù k̄emp̄ĩ mben̄itibè ke cáá.

⁷ Ke può nsikp̄ààtic̄éĩ ke può nyekp̄ààtihekè, kè di konte kuf̄waá mp̄ĩ mbèè bo de kó dihei.

⁸ Ke p̄ĩ mbekúpobè ke d̄ounè kè ibotí t̄ei yehékè diyè k̄obe bèè fité de kó dihei kè bèè íté k̄écóm̄mú kè di dí ntic̄ùòti kè t̄i di t̄ùòti.

⁹ Kè bèè di t̄onné kuȳĩmpie nkék̄ote kè di duó mBabid̄onni kóo kp̄ààti, kòo di tanné kut̄ādènkù mièke

kè dè bo yie nkè bè báá keè di tammè Isidayeeribe
tārè ìnkè.

Bè kuó ndù kúdabònnì fínyí kó mutie kpéí

¹⁰ Μεμμε κέ τι Υιέ nKuyie mbéi nke dò:

Di yò do dò nfínyí kó mutie bè buotí mùmму menie
mborè

kè mù pèi mesàà nke ã tifããti menie nsū mèè kpéí mù
borè,

¹¹ Kè mu bakεε pūnte kényè mupóó,

kékpenke kénáá nkukpààtìpààti,

kénhokù kèpèēté ibake sonyi

kè i yómmèe tuoke yewetè,

kè bè mmù bùó mu bake okù mèè kpéí nke sū.

¹² Kè bèe mù uuté nè kemieke kébo nketenkè

kè diyie yìè kèè bíékè kó kuyaakùu mù fùute

kè mu beε kpéí kéduoní,

kè mu baku diékùu kpéí kè muhãã nkù còuté.

¹³ Dε mònnì kè bèe mù fíí ntetenkpetè,

dìkpàà tedòntè ìnkè.

¹⁴ Kè muhãã mmamùu yènnì mu mieke

ke cóu mmu bake nè mu be.

Kubaku kperíkù ténke í mbo mu ìnkè

kùù bo náá nkukpààtìpààti.

Dikúdabònnì ndi fesáútìfè kperi.

20

*Kuyie ndo tòmè Isidayeeribe bá nè bè me nyetírímè
ku kpeti*

¹ Kè dè mmòke yebie nyèyiekè nè bè ti pīrmúmè
ke kònnè Babidònni dibenni yiénnì, otànkù num-
muwè kó diyie pínnì yìè. Kè Isidayeeribe kó
bekótìbè mabèe kàtení m borè ke bo beé mbe kpeti ti

yete n kpeti dikpáà cuokè, bè í ntũ n kuó, káyete n tannò n yè mbè dò nkéntũ nyè, kè dèe yie nkè bè ífòu. Memme kè bè sɪnkũnko nh om̀pùtè kó yewè. De m̀nni kè m miẽkẽe káátè kè bo bè yèmè dikpáà miẽkẽ kè m bè kùò páíí. ¹⁴ Kè n né wénté n yètìrì yàà bo cakemè. De m̀nni ndi n d̀òmè dè bo yíennèmè kè n yètìrì báá cake yebotè ìkè, ibotí bè do bo ì miẽkẽ Esibiti kè m bè dènnení. ¹⁵ Memme n yìè ke pàrikèmè kuce medérímè dikpáà miẽkẽ ke dò bè báá ta dihei n do yè n yóó bè tanné dì, dì tenkè naati kè tidiiti bo nè inààke, be kó dihei dì pèētè yesonye yemou. ¹⁶ Ke yé be dootóomè n kuó, bè ténke í ntũ n tannò, ke wénté teom̀pùtè yìè s̀ntíke kperi, kè be yèmmè k̀te yebokè bíékè. ¹⁷ Kè mesémmè né m bè nni mbonè, bá n yí mbè kùò ke bè dèè páíí dikpáà miẽkẽ.

Isidayeeri be í yie nKuyie nkpeti diyie mari

¹⁸ Mí ndi Yiè nKuyie kè n náké be bí dikpáà miẽkẽ ke d̀: Di bá ntũ ndi yembè tié, di me mbá ntũ mbe kó meborime, di bá nsɪnkũnko dimáà nè yebokè. ¹⁹ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ di te. Di ntũ n tié nke nyé n kuó kpéí nkéndòori ì yèmmè. ²⁰ Di nyé teom̀pùtè yìè kpéí, nkè dì ncáá nke tú n kperi, kè dèe yie nkè di banté m̀i tumè di Yiè nKuyie nwèè di te. ²¹ Bè me nyí nyie n kpeti, bè í ntũ n tié mbè me nyí ndòori n kuó yèmmè. Oniti dò nkéntũ nyi kè dèe yie nkòo fòu. Memme bè d̀òmè teom̀pùtè yìè tetìrè kperi, kè m miẽkẽ káátè kè bo bè yèmè ke káá nke mànku dikpáà miẽkẽ. ²² Kè n né yóu ke tennéní n yèmmè n yètìrì yàà bo cake m̀è kpéí kè n d̀ò dè bo yiennèmè kè n yètìrì báá cake yebotè m bè dènnení Esibiti yèè

ìikè. ²³ Mèmmè n yíe kébéimmè ke pàrikè ke dò m bo bè cie nkè bèe ta ibotí tei mièke yehèkè yèè í tú be kpeye. ²⁴ Bè í dòò mèè kpéi n kuó yèmmè bè do dootóo n tié nyi kéwénté teom̀pùtè kó diyie detetirè kperi. ²⁵ Kè dè mboní kè m bè duónnè ikuó * ìi í wenni ìi í fò̀nk̀nko, ²⁶ kéduó nkè bèe caka bemáà ké nni nfeu be bí ìi tu Mpo. Kè dè bo bè pī nyisié kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nyóó kũntémè Isidayeribe kó mubɔ́féú

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Dèè kpéi nte oǹti f́ó! Náké Isidayeribe ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú be yembè do n yetírímu sáà ke íinko m mièke. ²⁸ Bá nè m me mbè tannémè dihéi n do béi nképarikè ke dò n yóó bè duó ndi. Diì mièke nke bè yàmè sitáá diesi simou nè detie ndierè ndemou ya ke dè fié iwũã, ke nde ntuà tihúuntì f́õ̀ti ke dè cou menaà ke íi m mièke. ²⁹ Kè m bè beke ke dò: Bá nkó ditennì ndi di dekùmè, kè bèe di yu ke dò ditõnnì, ke me ndi yu nè yíenní. ³⁰ Dèè te kè n tu a bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bè báá nsã̀rí bemáà ndi be yembè kōme ke tũnne yebòkè, ³¹ ke yè pã̀ nyepã̀rè ke yè feu be bí ke tuò, ke baa sòké ke sīnk̀nko bemáà nè yebòkè nè yíenní. Ke né yè m bo yóu bembè Isidayeribe kè bè nni mbekù bè kpetaà? Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè m̀i béi! N yí yóó yie nkè bè m beé ntimatì. ³² Bè toti tì be yèmmè tì í kpaá bo d̀ò tì tu: Bè d́ó

* **20:25** ikuó: Bè nàà nyi kuó kpéi ndie nyi tu Kuyie ndo duó nyi nyi Isidayeribe ìi tu bè bo nkù pã̀ mbèè tu Mpo, dè né í tú Kuyie ndo yè mbè ní bè nkù kùò, meè òke. Benitibè bemou né do í banté de kó tináantì mesáà. Kuyie ndó be ndoerimè kù do d́ó bè ní bè t̀òtè kéceetenè feð̀fe ketifè nfe ké fè nkù fèúté (Mudennimù 13:1-16). Esekieri d́ó ké tí mbè dente, kè nsà kè ti wènté Odommu 3:20.

kéndònnè ibotí tèi nyi kénfeu iwũõ sibɔtenkaanì
ideí kpesi nè yetàrè kpesi. ³³ Mí ndi Yiè nKuyie m
bomu kè mîi béi nke tú: M mièke bo bè yè kè n youte
n nòùtè ké mbè baké nè muwērimú. ³⁴ M mièke bo bè
yè dii mǎnni, n yóó bè dènnemu nè muwērimú, ibotí
tèi mièke bè cìété ke bo ìi mièke. ³⁵ M bo bè kàtenè
dihèi teri kó dikpàà mièke kè ti wetínné titòbè kè m
bè bekénè, ³⁶ m bekénè mǎè botí be yembè Esibiti
tenkè kó dikpàà mièke, n yóó me mbè bekénè mí
ndi Yiè nKuyie, mmîi béi! ³⁷ M bo mbè cǎmmúnè
kupààti kè bèe tǔnne n taummè kó ikuó. ³⁸ N yóó
batemu be mièke bèè yetírí n kpèti ké bè dènne dihèi
bè bo dii mièke, bè me nyí tati Isidayeeribe tenkè. Kè
bèe banté n tǔmè di Yiè nKuyie. ³⁹ Díndi Isidayeeribe,
mí ndi Yiè nKuyie n tú be mièke bá wè wèe kote
kénfeu o bókè, kè dè nyéútóo kè ti yà kè nsà kè bè
báá yie n kpèti, ke ténke bá ncaàri n yetisààri nè be
kó yepàrè nè be bɔtenkaanii. ⁴⁰ Mí ndi Yiè nKuyie
mmîi béi nke tú Isidayeeribe kó kubotí kumɔu, be eì
dimɔu mièke bè yó nni mbáá nditāri sààri ìnkè nke
dii tu Isidayeeribe tāri. Dende n yó ncaúmè be pǎrè,
kè bè nni nduò mbe diiti nè tii keté ke bi nè yepàrè
yèè tu n kpèye. ⁴¹ M bo bè denneni dii mǎnni ibotí
tèi mièke bè bo ndò n kpéi ntihúúnti kufɔ̃ɔku natikù
kpèti. Nè bèè borè nde ibotí tèi yóó bantémè ke dò n
tú di Yiè nKuyie nke kpa meyei. ⁴² Bè bo banté ke dò
n tú di Yiè nKuyie m bo wète ké bè tanné dii mǎnni
be tenkè bembè Isidayeeribe, n do béi nke dò n yóó
duó nkè be yembè. ⁴³ Dende bè yóó dentenímè be
borime nè medòòrìmè bè sǎũ mǎè mièke bemáà, de
mǎnni kǎpǎ mbemáà meyei mbè dǎò mǎè kó dimáà
kpéi. ⁴⁴ De mǎnni n yóó bè dǎò dè, n yóó dè dǎò n

yètìrì báá cakε mèè kpéí nke, dè í yó ntú meyei nnè isakε kperε bè dòò dè kpéí. Dε m̀̀nnì bè bo banté ke dò n tú Kuyie. Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀ú b́́í.

21

Kuyie nyεmmè kù yóó poté Sedisademmu εi kabε

¹ Kε ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Oǹ̀tì f́́ó! Wὲ̀ετε kubakù c̀̀nku, diyie ỳ̀enì k̀̀è bíékè kó dikpáà kécau ndε kó kutemp̄ε nkabe ké bè nàké m p̄ānāāntì. ³ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀ú tu n yóó c̀̀u mmuh̄áá mmu kubakù c̀̀nku diyie ỳ̀enì k̀̀è bíékè kó dikpáà, kε mùu c̀̀úté ndetekperè nè desũ̀̀rè. Bá dε kó feh̄áadēnfè báá kú, ke í c̀̀úté kubakù c̀̀nku diyie ỳ̀enì k̀̀è bíékè kabε bεm̄ou. ⁴ Beǹ̀tìbè bεm̄ou kε bèε banté ke dò mm̀̀ú mù t̀̀tinnε, bá mù í yóó kú.

⁵ Mεm̄mε kε n kuónko ke dò: Á̀̀u ti Yiè nKuyie! Bè náantεmu n kpéí nke tú n nu nn̄̀nnè yenáānh̄ántiyè.

⁶ Dε m̀̀nnì kε ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: ⁷ Oǹ̀tì f́́ó! Wὲ̀ετε Sedisademmu bíékè kékpannè bèè bo n c̄̀ētè nè bèè bo Isidayεeribε tenkè, ké bè nàké m p̄ānāāntì. ⁸ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n ỳ̀ité ke c̀̀ómúmu bε kpéí nke kpàte n siè ke bo k̄ũ̀ oyeiwe nè osà̀̀u kέkū. ⁹ N siè ỳ̀t̄inì di n̄̀rikù mieke ke bo kū osà̀̀u nè oyeiwe, kέkū beǹ̀tìbè bεm̄ou, kétúóté Nεkefu kέnt̄o kέtūkenè kubakù yóú. ¹⁰ Kε beǹ̀tìbè bεm̄ou banté mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀ú kpàtemè n siè ke t́́nke í yóó dì kp̄anne. ¹¹ Oǹ̀tì f́́ó! S̄́innè a ì̀̀kè nè meyēn̄caà̀̀rìmè, m mí̀̀tìrì nè kuyonku kε bè da wúó. ¹² Kε bè da beke ke ȳi: A kù̀nnè ba? A

dò: N kuò ndèè yóó tuòkení kécake benitibè yèmmè de kpéi nke, kè be nòuu bèitè, kè be kōmbùòtì do kè be núu nni ntú bókè bókè, dè kèrínímu, ke tùòkení ke dèè, mí ndi Yìè nKuyie mmí béi!

Kuyie n nàkémè kù yóó kuònèmè Isidayeeri bε disiè

¹³ Kè ti Yìè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò:

¹⁴ Onitì fí! Náké be m pāānāāntì ke tú,

n sūštému n siè kè dì narike.

¹⁵ N dì sūšté mukòù kpéi nke,

ke dì anté kè dì pīnti.

¹⁶ N di sūšté ke dì anté ke dèèmu,

n dì sūštému kè dì narike,

kè n dì ūté ke dì duó nho kòùtì,

kòò bo dì èi.

¹⁷ Onitì fí! Kuó nkéwuotoo

ke yé de kó disiè bomè n nìtibè kpéi nke

nè Isidayeeri bε kó sikpààtìbì kpéi,

bè yóó wēnnénè sì n nìtibè kékuo.

Kè de dò memme ceuté a yuu.

¹⁸ Dè tu mebennímè diemè mme,

mí ndi Yìè nKuyie mmí béi!

¹⁹ Onitì fí! Meire a nòutè dikòùsiè

yóó kónté ke dò kuce mèdémè ndi, mètāāti ketíke,

kukòùseú kudièkù kuù firì di cuokè ke kòù.

²⁰ Kè bo donné benitibè kōmbùòtì

kè bè nkpeutí ke duò.

Dikòùsiè dii bo bá wè o bòrì.

N dì sūštému kè di bo mpīnti,

dì narike mukòù kpéi nke.

²¹ Disiè, benke a natimè kubakù yóú

nè kucànkù a yóó cuó mbèè kó dimàà.

22 Mí ndi Yiè nKuyie m múnke yóó meiremu n nou kè m miεkeε bè yè ke káá nke mànkú. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi!

*Babidɔnni kóo kpààti yóó domè Sedisadεmmu mu-
doò*

23 Kè ti Yiè Kuyie nyíé ké m béinnè ke dò: 24 Onitì fí! Keuté ice idèi Babidɔnni kóo kpààti yóó tūnnení ì kékɔtení nè o siè, kè de kó ice nwē nyi ìténí dī èi, kàa ānné mεcannimè bá kùu ce kó diketìrì, bá mèè cannimè kè mè mbenkú dihei marì. 25 De kó ice kó kùmakù nku Babidɔnni kóo kpààti kó fehāpònnafe yóó tūnnenímè kédò Amōniibe èi Adabaα. Kè kutεkùu kɔtenè Sudaa tenkè Sedisadεmmu dihei id-uotì fité dī. 26 Babidɔnni kóo kpààti cōmmú iceyàtīi nyi, de kó ice idé keté dè, kétāū tété ke sààrì ipie nke bekù yebokè ke wéi iwũó kó yeō. 27 Kè tétéε do o nùtè youte kébenke Sedisadεmmu ke dò, bèε cónné sikpàrisēī kēfi ndihèi kó yebòrè kéwuotoo, kéhuu fekpàrihúùfè kécónné sikpàrisēī kè sī mbaα Sedisadεmmu èi bōrè, kè bèε dammú képénné ku-perí nè kudookòti. 28 Sedisadεmmu kabe biε yó nwúó nde kó mεbenkùmè detetìrè nde, ke yé bè do bè dōunnèmè dinùù ke dò tīmatì í yóó bè tūðkení, kè Babidɔnni kóo kpààti yie né bè benkú be yei mbè dòòrì mè, mèè yó nte kè bèε bè pīnmú ké bè dòò tidaatì. 29 Dεè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m bè nàá nke tú: Di mε nni ndennimè sáà di yei nke yetírì n kpeti kè dè feío kè di yei nfeí di dòòrìmè memou miεke, dεè te kè n yóó yóu kè di ta di dootitòbè nou miεke kè bè di pī.

30 Fí nhonitikòùtì Isidayεeribe kóo kpààti a yie tòónnìmu a yóó yóu dī munitikòù. 31 Mí

ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú, bè bo deite a kpaàtiyítòdáfè nè a kpaàtipìl kaa ceete. Kè bèe déúkùnne wèè do kēñnì kékékùnne wèè do deu. ³² M bo pante Sedisademmu pái pái, kòo naá nyedobuò, de kó kubotí mu nyí buoté diyie mari, kénkémmúnè n duó nkè wèè bo bekénè kutenkù ò bo tuakenímè.

Kuyie nnàkémè bè yóó domè Amōniibe mudoò

³³ Mēmme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Onìti fò! Amōniibe daú benitibè mbe, náké be m pāānāānti ke dò: N sūštēmu n kàusiè ke dèè, n di sūšté mukòu kpéi nke, ke di anté, kè di pīnti. ³⁴ Bè yó ndakenè mebengkùmè siyāābìsì kōme mme kè bepāāsoumbè bè nāá nsiyāābìsì kè de yièe tuoke kè disiè do beyeibe fōñí, kè munitikòu kūnté. ³⁵ Di mmōnni bèè kpānnè be se, bè yēnni dūi èi miēke nke n yóó bè bekénèmè, be èi bè bè peité di. ³⁶ M bo bè yè kemieke ké bè fūute m miēke kó kuyaaakù kùu dò mmuhāá, ké bè duó mbeyeibe, bekòubè kè bèe bè kùò bemou páíí. ³⁷ Kè muhāá mbè còuté kè be yīī ncóu nképōnté be èi miēke, bá òmòu ténke báá denteni be kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmūi béi.

22

Sedisademmu èi kàbe dōri ù sòke

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onìti fò! Mū yē nha bekénè Sedisademmu kó diheì kàbe, benitikòubè. Bekénè be ké bè benke be sòke be dōri ì. ³⁻⁴ Náké bè ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: De kó diheì kàbe tú bèè cou bembē menitiyīī mbe tenkè miēke, ke dōri sibōatenkaanì ke sīnkùngo bemáà. Bè sūū mmunitikòu mmu ke naá mbeyeibe ke yóó duó nkè be beénti yiè tuakení mecāā. Dèè te kè n duó nkè

yehékè détiyè nè yè tóonyè kòbe kè bè bo mbè daú, kè ifei bè pĩ. ⁵ A còke a yètìrì ndi, a yei mmèè sũũ, deè te bèè détirì nè bèè tókè kè be bo nda daú.

⁶ Isidayeeribe kpààtibè bèè bo Sedisademmu èi mièke, bá wè ò cou mmenitiyĩ mmè ò mòke mènè kpéi muwērímú. ⁷ A èi kòbe senku be cicebè mbe nè be yòbè ke fěũnko bepòòbè bèè kàtení ke bè bonè, ke diinko mesémmè iciribí nè bekúpobè. ⁸ Bá bè í mòke n cīètè kó kufōwáá nke wúó nteomputè kó diyìè detetirè kperi. ⁹ Be mièke kè benitibè mabè tounko betòbè tináantì ke bè kòù, ke katì yetārè ìnkè ke yo ntibòdiiti ke dōori isòke kperè. ¹⁰ Kè betòbè dounè be cicebè pobè, kè betòbè dounè benitipòbè be yónti mōnni. ¹¹ Kè betòbè dōori isòke kperè nè be kòbe tòbè pobè. Kè betòbè dounè be bí kó bepobè. Kè betòbè dounè be tābè nè bè bè wē mbe cice. ¹² Kè bèmabè yietì kè bè kòù betòbè, kè wèè pènte otòù o kperè ò ndó kécōnte, yoo bèè ò yietì kénóó. Kè betòbè fèkù be kòbe kperè ke yè n kpéi mmí ndi Yiè nKuyie mmí bēi.

¹³ M mēirì n nàùtè nte Sedisademmu nitibè dàò mènè yei nkpeí nnè bè còú mmèè nitiyĩ kpéi. ¹⁴ M bo wēētēní dīi yiè be bíékè bè bo mmòke dikōmbùò kētēĩ mbe baa nke mbaaò? Mí ndi Yiè nKuyie mmí bēi nkè dè yóó dàò. ¹⁵ N yóó cíemmu benitibè bèè bo Sedisademmu mièke kè bèè ta ibotí tēi mièke yehékè tēyè mièke yèè í tú be kpeye. De mōnni kédenne mēyēi nSedisademmu èi mièke. ¹⁶ Kè ibotí tēi bè wētē detetirè, kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie ndōnnenèmmè Sedisademmu kòbe timátihũũtì tìi mu nyi bàtè

17 Kè ti Yiè nKuyie nyíe ke m béinnè ke dò: 18 Onìti fǒ! Isidayεεriβε n dò ntimátihũũti nti tìi kpaá kǎkénè mutáá nnè mebiεrimε nè disǎwũǎ nè timáti nè dibierimínni. Bè me ndò nke kpaá kǎké ke ã diònni mieke. 19 Dεε kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tu; Bè mè nnaámmè timátihũũti tìi kǎkénè tìnti mutáá. N yóó bè wǎnné ketíímmu Sedisadεmmu mieke. 20 Bè ǎǎ wǎnné mèè botí timátihũũti nè mebiεrimε nè disǎwũǎ nè timáti nè dibierimínni ké dè ãnné muhǎá mmieke kè dèε yiεte kébate. Mèè botí nku n yóó di tíímmè kè m mieke di yè, ke di tuε nke di yiεte. 21 N yóó di tíímmu Sedisadεmmu èi kécóú, nké di yè kemieke ké di tíi muhǎá nkè dí yiεte. 22 Timátihũũti ǎǎ yiεte mèè botí diònni mieke di yóó me nyiεte Sedisadεmmu mieke kébanté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmí di yè kemieke.

23 Dε kó difǎnkúò kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke dò: 24 Onìti fǒ! Náké Sedisadεmmu èi kǎβε ke tú be èi dǎnnè ketenkè fetaafè í niu kènke, m mieke bo bè yè dii yiè bè yóó kpeímu ketenkè fetaafè í niu kè kǎme. 25 Bε kó bekpààtibè sǎáténè yeçiricirè nye ke kontí ke pǐi mbenitibè ke kǎu ke tóú be kpàti kè be kúpobè sũũ mbe èi mieke. 26 Kè be kó ikuó niùbè càari n kuó ke sǐnkũnko n cǐètè, be ténke í baàti dèè tu n kperε nè dèè tu sǎntíke kperε, bè í baàti ikuó yete dè nè ì yie ndè, ke bùtínné teomputè yiè kpeti ke caari n yetirì be cuokè. 27 Bε kó bekpààtibè sǎáténè yekpamaà nye ke kǎu benitibè ke tóú be kperε. 28 Bèè yè mbè tu m pǎánáànì náam̀bè kè bè pũǎ tibíti kè bè benkú meyáàbìsibenkùmè ke náá nsiyáàbìsí. Ke níi nnáá nke tú: Tì Yiè nKuyie nyè! M me nyí béi tìmatì.

29 Kè kuyonku píe ndihèi diməu miəke nè muyòò ke fěũnko besénnibè nè beçĩribè ke fekù bepòòbè kperε nè muwērimú. 30 Kè n wammú be cuokè wèè bo pénné kuperí kédəð kudookəti ke cómmú ké m baao kédεεté o kəbe nè o εi, kè m báá di kùə, m me nyí pèté òməù. 31 Mεmε m miəke di yémè kè n di tuə mmuhǎá nke di kùə, kè di dəori dè do di yə ĩnkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmú mè dòò.

23

Kuyie ndònnenémè Sammarii nè Sedisademmu yemancéndúò

1 Dε kó difñnkúò kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: 2 Onitì fś! Benitipòbè maβè beè do bo bèdébè ke wē mβε yə. 3 Bè do kraá ke bemmu kényúúkú nkéya nhEsibiti, dende bè kəkémè be çĩncĩrè ke wěũ mβε miεserè. 4 Oketiwe yètiri tu Oodaa, kòo nantè kperi tú Oodibaa, kè m bè tieke, kè bè m peiténè ibí initidaai nè initipòì. Oodaa benkú Sammarii nwe, kòo nantè Oodibaa benkú Sedisademmu. 5 Kè Oodaa n yete kéwammú yedacĩè nhAsidii kó behǎāpòmbè, 6 bèè dàátí tiyaàwũstì, kùmàndáábè nè bebeémbè diebè, bedapùnsáátibè, meyeñcátímè yembè, besāndèèbè. 7 Kòo yie nhAsidii behǎāpòmbè iwěĩ yembè beməu késǎũ omáà nè be bəkè o kənti yàùti mèè kpéí. 8 Kè baa nsəké ke dəutinè benitidaabè ò do keté dè Esibiti bè do kəké dè o çĩncĩnni kéwěũ o miεserè, kóò benke mùù fòmму yeimu. 9 Mεmε nh ò ànnémè o dacĩè nhAsidii kəbe ò dó bè nəu miəke. 10 Kè bèè ò dàté kécónnəó o tetiri kéfiete o bí initidaai nè initipòì kóò kùənnè disiè kóò yietí o yei, nkòò bo ndò mmebenkùmè benitipòbè təbè kpéí.

Sedisademmu ei kabε dōúmmè

¹¹ Μεμμε κέ τι Yiè nKuyie mbéi nke dō: Dende kó dimàà do dōri o nantè nuò mmiεke nke, bá nè memme kòo ncíéké nè o kó kukōnyautoo miεke kéndauti dautinè benitidaabè κέ dèe pēēté o kóo kóti kperε do dōmmè. ¹² Kòo benke Asidii kó bedapàmbè o kōnti yaumè, kùmandáàbè nè bebeémbè diεbè nè behāpōmbè iwēi yembè bèè dàátí tiyaàwūōti nè besāndèèbè, bedapùnsáátibè bemou. ¹³ Kè nni nsó mbè sãũ mbemáà ndi bedé κέ be borime do mmémáà. ¹⁴ Kòo sãmpóu kperε dèè dōke tonté kòo yà bè wàrinèmè mewũō mBabidōnni kó bedapàmbè kó tifènti. ¹⁵ Kè bè bou yenaakũō mbe ka κέ bou tiyaàbomboúnti be yō, κέ be nuò ntōnni bekparinuombε kpeyi kōme, κέ dōnnè Babidōnni ei kó bedapàmbè dōmmè be cie. ¹⁶ Kòo bè kōũ fenōnfε κε pānkeε bè dōke κέ bè nānkoo mudaummu. ¹⁷ Kè bèè kōtení κέ bèè wēnné didóu κέ bèè ò càke kóò sīnkūnne kédeè kòo bè pē. ¹⁸ Kòo bè benke ò dauti dautinèmè benitidaabè κέ bèè yà o fei, de mōnni ndi nh ò pèmmè n do pè mmèè botí o kóo kóti. ¹⁹ Kòo né dōke sōté κε cānni cānni ò do dōrimè Esibiti o sapànti mōnni. ²⁰ Ò do bè dōkemu κέ mbè dauti dautinè iwũō tēmè, sāmmarímú nè sisēi de kōme.

Kuyie nnakémè kù yóo wēte képotémè Sedisademmu ei kabε

²¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō: Ò do wēte kéndauti dautinè benitidaabè mbe ò do dōrimè nè dimōnni Esibiti bè do kàké dè o cīncīnni kéwēũ o mieserè. ²² Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n nāà nhOdibaa κε tú: N yóo duó nkòo dacīè nhò pè nyè, yeè wēētení o bíékè tipítì timou kóò kpannè.

23 Babidənni kəbe bəməu, Kəndee oməu kəbe, Pekədi eì nè Soaa eì kəbe nè Koaa nè Asidii kəbe, bəməu bədapùnsáátibè nè kùmàndáábè nè bebeémbè diebè nè behããpòmbè iwěĩ yembè nè besãndèèbè be miēke yóó ò yèmu. 24 Kè kubakù yóu kəbe iténni nè sikpàrisěĩ sidiesi nè sisám̀pòsi nè behããpòmbè tipĩti timəu kəbe nè tidəp̀iti nè yepikè, ke da do mudòò kè m̀bè nda duó nkè bè da bekénè be kuó dòmmè. 25 M̀ miēke bo da yè kè n duó nkè bè da pĩ nnè kemieke ke kéétè a ònni nè a to, a kəbe bèè bo nkpaá kè bèè bè fié kəpĩmmú a bí initidaaì nè initipòì, bèè bo yenté kè muhãá mbè còuté. 26 Bè bo dátè a yààti kédeite a sãti. 27 De m̀nni kàa yóu mufòmmu yeimu nè a bo ndəuti dəutinè benitidaabè a do ketémè Esibiti tenkè a nònfè ténke bá mbo be bíékè, a ténke bá ndenniní Esibiti tenkè kpéi.

28 Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bíi nke tú n yóó da duó nha í dó bəmbe a pè mbè. 29 Kè bè da benke mepóm̀mè kéfiēte dèè do tú a kó mucóntimu, ke da cónnó a tetiri, kè bèè yà a fei, ké da wenté mufòmmu yeimu yiè, onitipòkù wèè dəuti dəutinè benitidaabè. 30 Dende kó dimàà yóó da tuəkení a cánni cánni mèè kpéi nke ke taunnè ibotí tēi, ke fié be bəkè. 31 A tũnne a kóo kótì kó kuce nku, deē te kè n yóó da niinnè ò yãnnè fèè bòòfè.

32 De kó febòòfè cūmpúrimu ke wète ke pəkè nè fe kpéi mbè bo da daá ke yé fè piékémè fēi! Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bíi.

33 A yóó fè yà kémuó mme yeñcaàrimè mme nè kufōwaá nnè keisòùkè, a kóo kótì Sammarii fe nyà.

34 A yóó fè yàmú kékúótóo páíí
ké fè dāmmú nè a nìi nke wérí,
kétúóté de kó yewétiyè ke yórinè a me.
Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi.

35 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: A n yèmmu
ke m bùtinné, deè te kè n tú mufòmmu yeimu nè a
cänni cännimè de doti a yuu ñnkè nke.

Kuyie ncaummè Oodaa nè Oodibaa

36 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onìti fí!
Mí tu a bekénè Oodaa nè Oodibaa ké bè kpannè
isòke bè dòòri ì kpéi. 37 Ke yé bè cänni cännimè
onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kōme
mme ke kùò benitibè, ke fié yebòkè, ke yè fié be bí
initidaaì nè initipòì nè bè do m peiténè ì ke ì còu.
38 Ke né dake yiè ke sīnkūnne n cīètè de kó diyìè
dīmáà mièke, ke wènté teom̀pùtè yiè detetirè kpèri.
39 Bè feu dìi yiè be bí yebòkè, de yiè ndi bè tamè
mí ndi Yiè nKuyie n cīètè ke tè sīnkūnne. Bè de
ndòò n cīètè mièke! 40 Kè nù ntōnnè kè bè yùní
benitibè yehèkè détiyè kòbe, bè bè nàké dìi mōnni de
kó tináaantì bè í nwuakéní kénsó mbè wùò ke ānné
còróò ke sàri. 41 Ke kàri detēī nsààrè ñnkè, kè tidiiti
ñkú nè tihúuntì nè mekùò n do bè duó ndè. 42 Kè
kunitisūkù nwékí ke í yīèkù tìmatì, kunitisūkù
kùù yènni dikpáà tedòntè kpèri bíékè ku kpéi, ke
bè ũnné sinéi ke bè òó nyepìkè sààyè. 43 De mōnni
kè n dò: Bèè dauti dautinè benitidaabè ke sōtè beè
kpaá ke sàké bè dauti dautinè benitidaabàà? 44 Kè
bè kòrì de kó benitipòbè mufòmmu yeimu yembè
borè, bè kòrì mèè botí benitipòbè tabè bèè dauti
dautinè benitidaabè be boràà? 45 Bèè borime wenni

bè yóo bekénèmu de kó benitipòbè bè bekùnè mèè botí benitipòbè tǎbè bèè dǎuti dǎutinè benitidaabè nè benitikǎbè, ke yé bè dǎuti dǎutinè benitidaabè mbe ke kǎu benitibè.

⁴⁶ Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi nke tú, bèe tíí ndibeéntínni ké bè bekénè ké bè tanné kukǎmbǎdoróo miéke kékéke be kperé. ⁴⁷ Kè bèe bè búótí yetǎrè ké bè fié kékuǎ be bí initidaai nè initipòl ke cóu mbe céí. ⁴⁸ De mǎnni m bo denne isǎke kperé be tenké kè benitipòbè tǎbèe banté ke ténke bá ndǎori de kó isǎke. ⁴⁹ Bè dǎdǎ ìi sǎke doti be yǎ ìnké nke. Bèe yóo tǎ meyei mbè dǎdǎ mè ke fié iwǎš yebǎké me kó tiyeti, kè di banté ke dǎ n tú di Yiè nKuyie.

24

Kuyie ndǎnnenèmè Sedisademmu tekũmbotè tèè nirimé

¹ Kè dè mmǎke yebie nyèwei nè bè ti pímmè ke kǎnnè Babidǎnni. Dibenni weínni kóo tǎnkù pínnwè, diyie pínni yiè, kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dǎ: ² Onití fǎ! Wǎri yie nkó diyie ké ndi yé, yie nwe Babidǎnni kóo kpǎàtí yóo domè Sedisademmu kóo pí. ³ N nítibè tu itookperí yembè mbe, náké be dinǎaǎhǎntírí. Náké be ke dǎ:

Mí ndi Yiè nKuyie mmû yé nha dǎdǎ de kó mebenkùmè.

Á tíí mmuhǎá nkedekè, késaa ntekũmbotè kéǎnné menie,

⁴ kéǎnné te miéke imaa nsàayi, nyekpèrè nè yebaayǎ de kpeyi, nè yekũš yèè tu yesààyè.

5 Á tããté ipemàa nyì tu isààyi
 ké ì ãnné tekũmbotè miεεε
 kέtíí mmuhãã nkè tεε fãnte kέwεnnénè yekũð,
 demou kέbi.

6 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:
 Sedisadεmmu kabe tú benitikòùbè mbe,
 bè bo yà! Be εi dònne tekũmbotè tèè nirimε tε nte,
 bá bè í yóó na kέdeite dèè nirimε
 yóóté te maa nké nyi dèi ima ima, a báá soó
 nkùmakù.

7 De kó dihei kabe còú mmèè nitiyĩ nkpaá feĩmu,
 mè còú dipèrì ìnkè nke,
 mè í còú nketenkè ke dò nkèε mè sũðtoo,
 òmòu me nyí mè dàtínné mutáá.

8 N dó m miεεε bo bè yèmè mme kè m bè pèite,
 deε kpéi nte n yóumè kè bè còú mmèè yĩ ndipèrì ìnkè
 kè mè feío bá òmòu í mè dàtínné.

9 Deε te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú:
 De kó dihei kabe bo yà,
 bè còú mmenitiyĩ mme kè n yóó bè tùò mmuhãã.

10 Tí nyideí, kέtòtìnne muhãã
 nkébénné imaa nkè ì bi mesàà,
 nkàa cote kέyóu kè yekũð còuté.

11 Kàa dèè á saa ntekũmbotè tekpetè muhãã nyĩnkè
 kè tèε bi kέwũðté,
 meyðð mmèè bo te miεεε kè mèε yè,
 dèè nirimε kè dèε deite.

12 Bá nè a yóó me ntè pũnnémè muhãã ndèè nirimε
 dè í yóó deite. 13 Sedisadεmmu! A kabe kó
 mufòmму yeĩmu muù da sĩnkùnne, kè n dó ke da
 wénkùnne, a me nyí yie nkè m bo da wénkùnne,
 a ténke í yóó wenke ke nkémúnè m miεεε bo da

yèmè ke kǎǎ nke mànkú. ¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmî búi nkè dè yóó dǎò, n ténke í yóó pî m máà, mesémmè í yó m pî, n yí yóó kuó nhòmòu mesémmè. N yóó bekénè bá wè o dǎòrìmè dòmme mme. Mí ndi Yiè nKuyie mmî búi.

Kuyie nduómme kè Esekieri pokù kú

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dǎ: ¹⁶ Onìti fǎ! N yóó deitemu metòntòmme wèè da duò ndiwèi, a me mbáá kari mukũũ, nha báá kuó, tinonnieti báá yenni a nu. ¹⁷ A mmítiri amáà borè, a báá kari mukũũ. Á bou a yaàbomboúnkú a yuu, kéníé a neùti, a báá kǎǎ nha deenfe, a me mbáá di bekúdòumbè tóni tii diiti.

¹⁸ Kè nni nnáannè benitibè dikũnweñni, kè m pokù yàà kú kuyuoku, kè dèe wenté kè n dǎò Kuyie nwee n nàké ti. ¹⁹ De mǎnni kè bè m beke ke dǎ: Ti náké a dǎòri mèè benkùmè benkú mù? ²⁰ Kè m bè nàké ke dǎ: Ti Yiè nKuyie nkuù tu: ²¹ N náké díndi Isidayeribe kunku ti Yiè nKuyie nkù tu mù: Kù tú kù yóó yóu kè bèe sǐnkùmmu ku cǐtètè, tèè di ãà tefentè, tèè tú di kó diwèi, di yèmmè naatinè tè. Di bí initidaaì nè initipòì ìì kpaá de kó dihei bè bo ì fié. ²² De mǎnni kè di dǎò ndo dǎòmè, di báá kǎǎ ndi deembii, di me mbá nyo ntidiiti bekúdòumbè di touni ti, ²³ kémbou di yaàbomboúnti di yò ke nie di neùti, di me mbáá kari mukũũ nyoo dí nkuó. Di dǎòri mèè yei mbo nte kè dí ncítiri kénwè ndimou ke mítiri. ²⁴ Mí nhEsekieri n tú mebenkùmè mme di kpéi. N dǎòmè di yóó me n dǎò. Kè dè tũ̀keni dii mǎnni di bo banté ti Yiè nKuyie ntumè ti Yiè nKuyie.

25 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: Onìti f́ó! Bè yóó paamu n cífètè tèè bè ãã tefentè. Tèè tu be kó diwèi, be yèmmè naatinè tè, bè dó dè nè be yèmmè memou nè be bí initidaaì nè initipòì. 26 De yiè wèè bo yenté ò bo katení a borè ke bo òa náké de kó tináaàntì. 27 De yiè a nùù yóó wēte kétéútému kàa bè nàkénè, de yiè a nóndenfè ténke í yó ndari. A yó ndò ndibenkèrì ndi be kpéí nkè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

25

Kuyie kpannè ti Amòniibe

1 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: 2 Onìti f́ó! Wēēte Amòniibe bíékè ké bè kpannè, náké be m pāānāaàntì. 3 Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bèe kénté kékéè n yóó bè nàké ti. Bè do sīnkūnne n cífètè kè bè ndaúmu, kè Isidayeeribe tenkéè dounko kè bè ndaú, kè bèe pīmmú Sudaa kabe kè bè ndaú. 4 Deè kpéí nte kè n yóó bè ānné diyìè yìè kèè bíékè kabe nou miéke, kè bèe cónné be āpònkàrè be tenké miéke, kénhā be tenké miéke, kényo mbe diiti ke yò mbe naamiè. 5 M bo duó nkè Adabaa tenkéè naá mbè cēmmú dè yòyóbè, kè Aməə tenkéè naá ndipédie. Kè di banté n tùmè di Yiè Kuyie.

6 Mí ndi Yiè nKuyie n tú meyei ndo do diì mōnni Isidayeeribe kè bè n daúmu ke péu sinou ke au ke yānku ke senku Isidayeeribe tenké. 7 Di mmōnni n youte n nòutè nte be ìnkè ke bo bè duó nyehékè tēyè kabe kè bèe feke be kperè ké bè dēnne ibotí tēi miéke ké bè kùə, ké bè dèè. Kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nkpannè tì Mɔabu kɔbe

⁸ Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì Mɔabu tenkè kɔbe nè Seii tenkè kɔbe bèè do náá nke tú Sudaa kɔbe í cáǎnnè ibotí tɛi. ⁹ Nè de kpéí n yóó piitemu yehékè yèè pi Mɔabu tenkè, de kó yehékè ténke í yó ntú yehékè be tenkè miéke, bè bo yè pùò nyemau kétaunnè yehékè sààyè: Beti-Yesimoti nè Baadi-Meǎǎ kéntɔ kétuakèné Kidiyataimmu. ¹⁰ Diyìè yìèní kèè bíékè kɔbe mbe n yóó dúómmè de kó yehékè kè bèè yè tieke, kèwènnénè Amɔniibe kè bè ténke bá ndenniní be kpéí. ¹¹ N yóó bekénèmu Mɔabu tenkè kɔbe kè bèè banté n tùmè di Yiè Kuyie.

Kuyie nkpannè tì Edɔmmu kɔbe

¹² Nte mí di Yiè nKuyie n náá ntì Edɔmmu kɔbe: Edɔmmu kɔbe pèite bè pèi Sudaa kɔbe ìnkè nke, bè càkemu mediè mbè pèite dè. ¹³ Deè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n náá nke tú n yóó youtemu n nùtè Edɔmmu ìnkè kékua benitibè nè iwũǎ Temaa eì nè Dedanni kperi dè bo dúnko, bè bo fié ye nitibè. ¹⁴ N yóó dúó nkè n nitibè Isidayeribe be pèite m pèi Edɔmmu kɔbe, bè bo bè dǎd m miéke bè yè, ke bè còuté kè dè màmè. Kè bèè banté nh ǎǎ pèite mèè botí, mí ndi Yiè nKuyie mmí búi!

Kuyie nkpannè tì Fidisitèèbe

¹⁵ Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì Fidisitèèbe: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè mè ndómè kémpèiri be dootitabè sǎǎ ke bè sènkú ke bè níí nke dó ké bè kùò ké bè deè. ¹⁶ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú n yóó youtemu n nùtè be ìnkè, kédeite Kedetiibe kɔbe, kékua kukó mpéèmmè kɔbe bèè sùó. ¹⁷ M bo bè pèite kè dè n yóú, ké bè poté mediè nde mǎnni kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie.

26

Kuyie nkpannè tì Tiiri èi kòbe

¹ Kè dè mmòke yebie ntepiítè nè dimàà nè bè ti pī́m̀m̀è, otànkù yìè ketiri yìè kè ti Yìè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ² Onìtì f́! Tiiri èi kòbe daúmu Sedisademmu kòbe ke tú: Wũṣṣ̀! Sedisademmu p̀ònte, benìtìbè bəm̀ou do ke nkòrì di kpàtì kpéí, bàmbà ntì né tì te, bè tì pà̀amu. ³ Dèè te mí ndi Yìè nKuyie nkè n tú: N yìtè ke còm̀m̀úmu Tiiri èi kòbe kpéí nke yóó duó nkè ibotí péuu bè do mudòò, biè nní bo mp̀enkóo kè betòbè bèè tũ̀k̀uní yenéf̀nf̀rè òmmè dà̀m̀è̀rì, ⁴ kèp̀ònte Tiiri èi kó kuduotí nè di c̀k̀perí, ke káútè mutáá nkè kupèrikùu feítóo, ⁵ kénsokè dà̀m̀è̀rì cuokè kè beỳndímbè nye mbe dìtirè. Yehèkè tàyè kòbe bo bè p̀ònte. Mí ndi Yìè nKuyie mm̀ú b́! ⁶ Tiiri èi kó besapàmbè bèè bo mbo dikpàà bè bo bè fié kè bèè banté n tùmè di Yìè Kuyie.

⁷ Mí ndi Yìè nKuyie mm̀ú b́ nke tú: M bo duó nkè kubakù youú kó kpààtì Babidònni èi kou Nebukannesaa wèè kpeńni ke p̀è̀tè bekpààtìbè tòbè, kòò kòtení nè sisẽ́ nè sikipàrinaasẽ́ nè besàndèèbè nè behããpàmbè péu nè benìtìbè péu. ⁸ Tiiri èi kó besapàmbè bèè bo mbo sihekésí bè bo bè fié, kèpènnè kudookòti kédammú mutáá nkèònnè Tiiri èi kó kuduotí ké ndi pì nè tidòpìtì. ⁹ Bè bo cónnè be kpàrisẽ́ kífii nTiiri èi kó iduotí kè s̀i può nsic̀k̀perí. ¹⁰ Bè naasẽ́ sũ ke í sènní bè bo ntatíní d̀i m̀ònni Tiiri èi kó yebòrè bè ò̀ ta m̀èè botí bè dù̀ute d̀i èi kó yebòrè. Dè m̀ònni mutáá mbo di dà̀tínnè kè si nampoo nte kè di duotí sãntè. ¹¹ Bè

sẽĩ kó yekpèètè bo puo ndi ce imou, kè bèe fié di nìtìbè kébuó ndi tenkaanì dièsì ketenkè. ¹² Kè bèe éí di kpàtì nè di potantì képuo ndi duotí képuo nsicéĩ sààsì kéútóo di tārè nè timunnanti nè di tǎǎ mmenie mmieke. ¹³ M bo kǔnté be yié, bè ténke bá nyo bè biemmè tikùtìdùùtì. ¹⁴ M bo duó nkàa naá nkupèrikù kénfeío kè beyĩmpĩmbè nye mbe ditìrè a ìnkè, bá òmòu ténke báá da maá. Mí Yiè nKuyie mmĩ béi!

¹⁵ De kó difōnkúò kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè Tiiri èi kpéi nke dò: Bè bo bè do dìi mǎnnì ke bè kòute kè bè nkuò, bè bo kuò de kó diheì miéke benìtìbè de yiè. Ketenkè kèè soké dàméèrì miéke, ke ekè bo sǎnte. ¹⁶ Nè tìi bo bè tùòkení tì kpéi nkufōwaá mbo auté dàméèrì také kó bekpàtìbè, kè bèe cúténì be kpààtikàrè ìnkè ke dáté be yaàsààtì tìi kpè, nkénkari ketenkè ke kpeutí kè be kōmbùòtì duò. ¹⁷ Bè bo kuó ndikúdabònnì a kpéi nke dò:

Wúó! Diheì dìi yètìrì do feí dàméèrì miéke
kè dìi kpeñnì kè bè dìi dé,
dì ténke í kpaá.

¹⁸ De yiè dè bo kpeí ketenkè kèè soké dàméèrì miéke
ke kòbe,
kè be kōmbùòtì nduò tìi da tùòkení tìi kpéi.

¹⁹ Mí di Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo dǎò Tiiri èi kè dìi naá ntidobontì, kéndònnè yehékè benìtìbè í ã yè. N yóó duó nkè ketenkè fūò kó menie mmèè yenní ke dìi dàtínné, ²⁰ ké di wènnénè ketenkè fūò kòbe bèè do bo nè dimònnì bè ã dè, kàa mbo ketenkè fūò yehékè m può nyè nè dimònnì ye kōme. Kè dìi mbo ketenkè miéke ke ténke báá wète kéǎnné ketenkè ìnkè. ²¹ M bo di dǎò dè bo do benìtìbè

kõmbùàtì, di ténke í yó nkpaá bá kè bè di waá mbè ténke báá di yà bitì. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

27

Bè kuó ndù kúdabònni kuce medérímè Tiiri èi kpéí

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onìtì fí! Kuó ndikúdabònni Tiiri èi kpéí nke dò: ³ Díndi Tiiri èi dii bo dàméèrì nùù ke dōorinè yehékè teyè yèè soké dàméèrì miéke nè yèè ò tǎkénè kupotaá. Mí ndi Yiè nKuyie n tú Tiiri èi dii do náá nke tú:

Di tú bàtòò wèè pǎtè betabè kuwenniku.

⁴ Di do soké dàméèrì cuokè nke, kè bè di maá kè di wenni mesàà.

⁵ Senii tǎri kó detekperè bè tu dè sǐpèrésì, bè de ndònnè de kóo bàtòò, kétúóté Dimaa tǎri kó detekperè kédònnè kupààti kùù tǎ kuyààkù.

⁶ Kè bèe dònnè Basã kó detekperè kó ideí tidapentì tìi pààtìnè menie.

Kóo munnénè Kitimmu ekè yèè soké dàméèrì miéke, de kó detie mbè tu dè sǐpèrésì, de kó ideí, ke ciéké de miéke sipápáheú.

⁷ Kè bèe ò cónné Esibiti èi kó kuyààkù kùù dùàkenè mupààkonkperímù ke kpè.

Kè Edisaa ekè yèè soké dàméèrì miéke, kè ye kó tiyaàsùtì nè tìi wūǎ, ke dò mmekàcèburime nè tìi berí kè tì ò dàátí.

⁸ Sidonni nè Adifadi kè de ekè kǎbe ò piú kè Tiiri èi kó mecìi nyembè bo o miéke kǎpǐ mmutǎmmú.

⁹ Kè Kebaadi kó beheikènkótìbè nè be kó beyántìbè kè bè bo o miéke koò dǎòri. Bàtòòbè bemou do cómmú Tiiri èi borè nde ke do nho potantì.

10 Perisi nè Dudi nè Puti
 kè de kó behããpòmbè bo, be kó behããpòmbè mièke
 ke nuu mbe dɔpìiti nè be pìkè o èi mièke,
 kè dèe ò duó ndiyetìcèèrì.

11 Adifadi èi kó behããpòmbè wënné o èi kòbe ke
 baa o èi kó iduotí kè Kamadi èi kòbe cómmú yedèrè
 ñkè ke nuu mbe dɔpìiti o èi kó iduotí ke dì yèútí
 kuwenniku.

Dikãtidierì do bomè Tiiri

12 Kè Tasisi èi kòbe bèè do Tiiri èi kòbe potanti
 nè mɛbierime nè timátì péítì nè timátì mómmɔntì
 nè dibierimínnì. 13 Yafãã nè Tubãadi nè Meseke kè
 bè bè donnè tidaatì nè disəwũð kó tinentì, kè bè
 cèkiinè be potanti. 14 Kè Beti-Tokamaa èi kòbe bè duó
 nsisèĩ sù dèrì sikpàrìnaasèĩ nè bè do dekù sì, sisèĩ
 deke sãmmarímú kè dè pié sì. 15 Kè Didanni èi kòbe
 be dððrinè kupotaá, nyehékè péu ketenkè kèè soké
 dàméèrì mièke ke kpɛye sũkùyè taà be cie dikàtirì
 ke bè yietì yepápánì nè tinentì péu bè dððnè tì
 detekperè, desðùrè kó tidabɛtì. 16 Kè Edɔmmu kòbe
 péu tau tinentì péu nè yetásàayè yèè dò ntitookãti
 nè yèè dò nfetònfè nè tiyaàwũðtì nè tinentì tìi kpɛ
 nnè tiyààtì tìi dùðkenè mupààkonkperímù nè idéi
 wũðyì ìì bo dàméèrì mièke ke ceekiinè tipotanti.
 17 Sudaa kòbe nè Isidayɛeribe kè bè bè fiitinè tidiiti
 tibotí tibotí nè mɛcekùò nnè mɛkùò nnè tihúúntì
 kufɔ̀ɔku natikù kpɛti. 18 Kè Damaasi kòbe do mbe
 potanti tì sũ mèè kpéi nnè tikpàtì tibotí tibotí kè bè
 tɔunko menaà mbè tu mè diféè, Edibonni èi kɔme
 nè tipeçitì péítì. 19 Kè Danni nè Yafãã nè Usadi ekè
 kòbe bè yietì timátì bè má tì ke dèè nè tihúúntì
 tibotí tibotí kufɔ̀ɔku natikù kpɛti. 20 Kè Dedanni èi

kəbe be fiitinè yēsānkānkè. ²¹ Adabiibe nè Kedaa èi kó sikpààtibìi kè bè tu be kó bepotambè, ke donnè be potantì ipe nè yepedakè nè yebòdakè. ²² Kè bepotandièbè Sebaa nè Damati kəbe kè bè bè dònè kupotaá nke bè t̄uo tihúúntì timəu botí kufōōku natikù kp̄eti nè yetásàayè yebotí yebotí nè mesəu. ²³ Kè Anaa èi kó bepotambè nè Kandee èi kəbe nè Edenni èi kəbe nè Sebaa èi kəbe nè Asidii tenkè kəbe nè Medii tenkè keməu kəbe kè bè mbè dōōrinè kupotaá, ²⁴ nke be fiitinè tiyaàkpeti nè tiwūōti nè tii kp̄ē nnè tii dò ndiùdìù, nè iwēī ìi kp̄énnì.

Bè kuó ndìi kúdabònnì Tiiri èi kp̄éi

²⁵ Mēmme kè ti Yiè nKuyie mpāānāāntì náāntò béi nke dō:

Tasisi èi kóo bātóòbè daku ke kəri Tiiri èi kupotaá nkè de kóo bātóò píe nke cēēke dāmēēri cuokè.

²⁶ Bèè piú de kó bātóòbè

kè bèè ò tannè dāmēēri cuokè,
kè diyie yìè kèè bíékè kó kuyaakūu ò p̄onte.

²⁷ Kè tikpàti tii do bo o miēke,

dèè kó dimàà do s̄ori o miēke.

Tipotantì, bepotambè nè bèè pī mbātóò miēke mutōmmú

nè beyántibè bèè dàke bātóò kp̄éi nnè behāāpòmbè.

Dende kó dimàà kè dèe p̄onté, ò bo do dii yie.

²⁸ Bèè do pī mbātóò miēke mutōmmú kè bè

nkuò nkè dāmēēri p̄éēmmè kəbe kpeutí.

²⁹ Bèè kó dimàà do piri bātóò kè bèè yóu mupirimù.

Bèè do pī mmutōmmú o miēke kè bèè cúténí ketenkè,

³⁰ kénkuò nf̄ō nTiiri èi a kp̄éi mmēdiè

nke cou mutáá mbe yə ke p̄ūntí mutápeí,

³¹ ke kuò be yə ke daati tifòòtòntì

kénkuò nha kpéi ndikúdabònnì.

³² Kε kuò nke tú:

We ndo dònnè Tiiri εì
dì soké dìi m̀nnì dàμέèrì cuokè?

³³ Bàtóòbè do του dìi m̀nnì a nenti ke toti yebotè,
tikpàtì tì do bo a εì miεke nè a potantì,
dè do sūmu kένte kàa kparik̀unne kutenkù kó
bekpààtìbè bemou.

³⁴ Di mm̀nnì nte f́,
kè dàμέèrì da p̀nténè.

F́ nnè a nìtìbè nè a nenti kè di wēnné ke p̀nté.

³⁵ Kè kufōwáá mpī nketenkè kèè soké dàμέèrì miεke
ke kabe,

nè a kpéi nkàa kó bekpààtìbè kōmbùàtì duò

kè be ìikè s̀ùte,

³⁶ kè kutenkù kumou kó bepotambè kuò nha kpéi
ke m̀àrì be ya,

ke ý a kperε duòmè tikōmbùàtì nti,

a p̀ntému memme s̀áà kè dè dèèà yoo!

28

Kuyie nyè mbèe náké tì Tiiri εì kóo kpààtì

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onìtì f́!
M̀i tu á náké Tiiri εì kóo kpààtì ke dò: M̀i ndi Yiè
nKuyie n tú ò mè nhānnémè tefentè, kòo yèmmè dò
nhò tu Kuyie, kénáá nke tú ò kàri Kuyie nkó dikàri
ndi dàμέèrì cuokè. Kòo yèmmè dò nhò m m̀annè
wenwe onìtì. ³ Kòo yèmmè dò nhò ciìnnè Danniyεeri
ke ý dis̀rì kpeti timou. ⁴ Nè o ciì mmiεke nke ò
kpenkemè ke m̀òtε tikpàtì mediè nke tanné meso
nnè timátì péitì o c̀fètè. ⁵ Ò nò nkupotáá nku mesàà
nkòo kpàtì s̀ũ nkòo m̀òtε tefentè.

6 Deè te mí ndi Yiè nKuyie kè n tu o yèmmè me ndòmmè ò tu Kuyie. 7 Nè de kpéí m bo duó nkè ibotí tei ìì tu iyonkuyi kè ìì ò dokénè képuo nhò dǎò de nè meciì nkécake o yetidiari. 8 Ò yóó kúmu! Ò me nyóó kú mutòntònkũũ mmu dàmeèrì mièke. 9 Bèè yóó ò kùò bè bo ò pī ndiì mǎnni ò bo dáátí ke dǎ ò tu Kuyie nwenwe onitǎà? 10 Ò yóó kú detetirè kou wèè í yé ti Yiè nKuyie nho kǎme mme, bepǎǎbè bèè yóó ò kùò mí ndi Yiè nKuyie mmũ bí!

11 Kè ti Yiè nKuyie nyié ké m béinnè ke dǎ: 12 Onití fǎ! Kuó ndikúdabònni Tiiri ei kóo kpààti kpéí nke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Weè do pēēté betǎbè bemou kuwenniku kenciì mesàà, ke wenni mediè, 13 kémbò n kó kupúú Edenni mièke, yetásààyè yebotí yebotí kó kuduotí fité di, kè dii ndò nyefùàkè, kè diteri dǎ mmukompóó, kè diteri dǎ ndoii ke dǎ ntewèitè, nè dii dǎ ntitookāti nè dii dǎ nkupēcēnkónkù nè dii dǎ ntesānwũštè nè dii dǎ ntiwetì, nè dii dǎ nfetònfè nè dii dǎ ntinóbénti nè mesǎ, ke sārì mesǎ nkó tisātì bè dǎò tì bè ò dǎò dii yiè. 14 Kè ti Yiè n Kuyie ndǎ: A tú n yē n do ò dǎò kòò n tú oīnkèmbàrì nwe ke pīnte o fētì kémbò n tāsààrì ìnkè, ke centì yetásààyè yèè cǎú nyihāāpēmperì ye mièke. 15 Kòò borime nwenni nè nh ò dǎò dii yiè, kéntǎ kētuakenni meyei nhò ta dii yiè. 16 O potaá kuù deuke ke te kòò yonke mediè ke dǎò meyei, deè te kè nh ò bètiní n tāsààrì ìnkè wenwe oīnkèmbàrì wèè cèntì yetásààyè yèè cǎú nyihāāpēmperì ye cuokè. 17 O wenniku kuù ò ānné tefentè, o wenniku kuù tonté ke cǎke o ciì, kè nh ò bǎnténì ketenkè kè bekpààtibè ò wèrini. 18 Nè o kó kupotaá mmieke ò í dǎari sei, nè o kó kupotaá

ndiekù miεke nke ò dòòmè meyei nke sãũ n cĭĕtè, deè te kè n tòtinne muhãã nkè mù yóó ò còúté kè bè nhò wúó, nkòò naá mmutápeí mmáà. ¹⁹ Ibotí miεke bèè ò yé kufōwaá mbo bè pĩ nnè o kpéi nke yé o kperε duòmè tikōmbùòtì nti, ò pòntemu sáã kè dè dèè.

Kuyie nkpannè tì Sitōō èi

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ²¹ Onìtì f̄s̄! Wēēte Sidonni èi bíékè ké bè nàké m pãānãāntì. ²² Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yitè ke còrímú Sidonni èi kòbe kpéi nke ke bo bè benke n wērímú kè bèe banté n tùmè Kuyie. N yóó bè potému ké bè benke mí ndi Yiè nKuyie n yí mōkemè meyei. ²³ N yóó duónkoo mutenkũũ mmu Sitōō èi kè tipũtì timòu kòbeε ò do mudòò, kékua benitìbè péu kè meyĩ ncóú ndihèi dimòu, de mōnni bá wè kòò banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

Isidayεeribe yó mbomè kè dè bè naati

²⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De mōnni ibotí ì fité Isidayεeribe, òmòu ténke í yó mbo wèè bo ndò nyipo ké mbè kũũ, yoo tisāmpotì ké m bè kòùrì. De mōnni bèè do bè sēnku bè bo banté n tùmè di Yiè nKuyie.

²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo wēte ke tínni dii mōnni Isidayεeribe, bèè do cìété kēmbò ibotí tēi miεke m bo bè benke n kpamè meyei nkè ibotí tēi yà. De mōnni kè bè mbo ketenkè n do duó nkè n kóo tōntì Sakòbu ke miεke. ²⁶ Bá dēmarè bá mbè kóōnnè, bè bo maá sicēĩ kēfííkú detie mbè tu dè fínyĩ, kēmbò kè dè naati, ke yé n yóó potémè yehekè yèè bè fité ye kòbe. De mōnni bèè do senku

Isidayεεριβε βε bo yie nκε δò mmí ndi Yiè nKuyie mmí βε te.

29

Kuyie nkpannè tì Esibiti εì kabe

¹ Kè dè mməke yεbie nteπίtè nè βε ti pĩrmè ke kònnè Babidənni otànkù pĩnwè, diyìè teπίtè nè didérinnì kó diyìè kè Kuyie nnì mbéinnè ke δò: ² Onitì fǎ! Wεεte Esibiti bíékè kénáké okpààtì nè o nìtibè m pānāaṅtì. ³ Náké be ke δò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yìté ke còmúmumu o kpéi, wenwe kukó nNiidi kó femùḍfè, wenwe wèè bo kukó nNiidi mmieke, kòo yèmmè δò nhò kù tieke ke náá nκε tú wèè δàδ kukó nNiidi nκε kù te. ⁴ Nè de kpéi n yóó tǝnné kuyĩmpie nku o yèi kè kukó nNiidi kó siyĩ ncaátí o yíékè kè nh ò yũḥ nkédenneni kè sì ncaátí o yíékè. ⁵ Kè nh ò dootóo dikpàà tɛdɔntè mieke wenwe nè de kó siyĩ, kòδ nduó dikpàà mieke bá òməu báá ò tùóté kékūnné. Tikpasĩntì nè sinəw deè yóó ò di. ⁶ Kè Esibiti tenkè kabe beməuu banté n túmè di Yiè nKuyie.

Ke yé βε do dòmmè dipènnì ndi Isidayεεριβε nou mieke. ⁷ Bè do ò pĩ nkoð pùðmmu ke si be nou, kè βε ò diri kòδ pùə nκε donnìnko be kǝmbùḍtì. ⁸ Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tú: M bo duó nkè βεè ò do mudoò kékua o εi mieke benitibè nè iwũḥ.

⁹ Ò me nyεmmè wèè te kukó nNiidi kè wèè kù δàδ. Nè de kpéi nhEsibiti kó ketenkè bo dəúnko kənaá ntidobontì kè βεè banté n túmè di Yiè nKuyie. ¹⁰ N yìté ke còmúmumu wenwe nè kukó nNiidi be kpéi, m bo duó nkè be tenkéε dəúnko kənaá ntidobontì, kétúóté Mikidədi kényennè Siyenni kəntə kətuəkenè

Kuusi temmàнку. ¹¹ Bè ténke báá yà de kó ketenkè miéke onìtì kó tenaàcètè yoo kuwanwankù makù kpete. De kó ketenkè bo dǎúnko kè dè mmàke yebie nsipísìnàà. ¹² M bo duó nkè Esibiti tenkèe dǎúnko kénáá dikpáà tédǎntè kénáá ntidobontì yehékè tɛyè cuokè m può nyè, kéntǎ kétuàkenè yebie nsipísìnàà. De mǎnnì m bo cíe nhEsibiti tenkè kàbe kè bèe ta ibotí tɛi miéke.

¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m mǐi béi nke tú, yebie nsipísìnàà kó difǎnkúò m bo wǛte kédenneni Esibiti tenkè kàbe ibotí tɛi bè do ciété kémbo ìi miéke, m bo wǛte ké bè tii. ¹⁴ De mǎnnì m bo wǛte kətíi nhEsibiti kó tidaati, kè tii kari be tenkè Patidoosi ei bè do borè nè dimǎnnì kéǎnné dikpààtiyuu dii berí. ¹⁵ Esibiti bo ntú de mǎnnì dikpààtiyuu dii berí, ò ténke bá mbaké ibotí. N yóó ò kékùnnemu, bá ò ténke bá mbaké ibotí tɛi. ¹⁶ Isidayeeribe ténke bá nhò tá, bè yóó bantému ke dò ndè do tú meyei mme bè do kǎrimè o borè ke dǎ meteemmè. De mǎnnì kébanté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nnàkémè Nebukannesaa yóó domè Esibiti mudòò

¹⁷ Kè dè mmàke yebie nsipísidé nè yèyiekè nè bè ti pǐm̀m̀ kékònnè Babidǎnni, otǎnkù ketiwè diyie ketiri yiè, kè ti Yiè Kuyie nní mbéinnè ke dǎ: ¹⁸ Onìtì f́ó! Nebukannesaa Babidǎnni kóo kpààti weè tanné o ãǎp̀mbè mutǎnkperímù, ke tú bèè p̀ntɛ Tiiri kó dihei kè behǎǎp̀mbè yǎ kũǎte kè be baayǎ fǎũté, ò me nyí p̀tè mucǎntimu wenwe nè o kó behǎǎp̀mbè mutǎmmù bè pǐ mmù kpéi. ¹⁹ Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: N yóó ãnné Esibiti tenkè Nebukannesaa nǎu miéke nke, kòo di p̀ntɛ kéheí di

kpàtì kè dè ntú o ããpòmbè kó tiyeti. ²⁰ N yóó ò duós nhEsibiti nwe kòò ntú o kó tiyeti ò òu tì òùtì kpéí, nke yé ò pīrímè n kó mutōmmú mmu. Mí di yìè nKuyie mmî bēí!

²¹ De yìè ndi n yóó wēte kédéúkunnemè Isidayēeribe wērímú, ké da pã kuce f̄́ nhEsekiēri kàa mbè nàánnè kè bèè banté n tùmè di Yìè Kuyie.

30

Kuyie mmieke yóó domè Esibiti èi kòbe

¹ Kè ti Yìè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onìtì f̄́! Náké be m pãánaantì, á bè nàké ke dò: Mí di Yìè nKuyie mmî tu bèè kuó ndikúdabònnì ke dò: Eeyooyì! Diyìè dī kèríní di kpéí. ³ Di tōónnímu, m miēke kó diyìè duunnímu, de kó diyìè yó ndáátí yewetisùò nye, dīi yìè ndi n yóó bekénēmè yebotè. ⁴ Bè bo do dīi yìè Esibiti tenkè kufōwaá mbo bè auté kè bèè bè pònte kédéíté kétúóté be kpàtì. Benìtìbè bo nduò dīi mōnnì Esibiti tenkè miēke ke kō, Kuusi èi kòbe yèmmè bo caàrè. ⁵ De yìè Kuusi èi kòbe nè Puti èi kòbe nè Dudi èi kòbe nè Adabiibe tenkè kemou kòbe bè bo bè fié kétaunnè bèè tu n kòbe. ⁶ Mí ndi Yìè nKuyie mmî bēí nke tú: Bèè cuó Esibiti bè bo duó, muwērímú bè mòke mù kè mù bè ãã tefentè mù bo deè, kétúóté Mikidodi kòbe kèntò kētuokènè Siyenni kòbe, bè bo bè fié. Mí di Yìè nKuyie mmî bēí! ⁷ De kó ketenkè bo dōúnko kènaá ndikpàà tedòntè kè be ekèè naá ntidobontì yètèyè cuokè m pùò nyè. ⁸ M bo còu ndīi mōnnì Esibiti kékuò bèè kó dimàà ò cuó, de mōnnì bè bo banté n tùmè di Yìè nKuyie. ⁹ De yìè m bo tō nyetōrè kè yèe deke bàtóòbè kékòte kèdo Kuusi èi kòbe bèè kàri ke í yīèkù, m bo pònte dīi yìè Esibiti

kufõwaá mbo bè auté kè bè nkpeutí. De yiè tùðkemu ke dèè.

¹⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi nke tú: M bo duó nkè Nebukannesaa Babidanni kóo kpààti kuõ Esibiti tenkè kó kunitisũkù. ¹¹ Wenwe nè o kabe, kubotí kùù yóù nke pèsté itei bè bo katení kédò dihei kékua Esibiti kabe kè becíribèe píe ndiheì mieke. ¹² M bo duó nkè Niidi kó ikó nkũũ, m bo duó nhEsibiti kó ketenkè benitiyonkuba kè bèe kè pante kétúóté dèè kó dimàà bo ke mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi!

¹³ Mî béi nke tú: M bo deite be boatenkaanì, dibòò ténke bá mbo Nofu èi mieke, tekpààtibite me nténke bá mbo Esibiti tenkè. M bo ãnné Esibiti tenkè kabe kufõwaá. ¹⁴ Patidoosi èi bo dounko kè Soãã kperii cóuté, m bo poté Nò èi kabe. ¹⁵ M mieke bo yè Sinni èi dìi tu Esibiti kó dihei kperi, m bo kuõ Nò èi kó kunitisũkù. ¹⁶ M bo cúu nhEsibiti èi kè kufõwaá nhauté Sinni èi kabe, be dootitòbè bo duute Nò èi kó iduotí kè dì dâtinné menie nkõme. ¹⁷ Bè bo fié Ɔõ èi kó bedapambè nè Pii-Besiti kabe ke pĩmmu besombè kékõnnè kédòò tidaati. ¹⁸ M bo bóóté dìi mðnni Esibiti kó fekpaatipatifè, kòo wèrímú mùù do ò ãã tefentè kè mùu deè. Yewetisùò bo dâtinné de kó dihei kè bèe pĩmmú di nìtibè kédòò tidaati. ¹⁹ N yóó me mpoté Esibiti kabe kè bèe banté n túmè di Yiè nKuyie.

Kuyie ntúótémè Babidanni kóo kpààti ke yũõnnè ku nìtibè to

²⁰ Kè dè mmòke yebie ntepiítè nè dimàà nè bè ti pĩmmúmè ke kònnè Babidanni dibenni tãnkù ketiwè diyie yiènni yiè kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dà: ²¹ Onitì fí! N kèété Esibiti kóo kpààti bakù nku, òmòù me nyí ò taà nkóò bou kòo bo miété kèna

ke fãã ndisiè. ²² Dεè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: N yìté ke còmúmumu Esibiti kóo kpààti kpéi nke bo kéété o baà ndedé, kùù kraá kpeñni nè kùù kèété, kòò do pikú dìi sièe do. ²³ M bo cíe nhEsibiti tenkè kàbe kè bèe ta ibotí tɛi miεke. ²⁴ M bo kpénkunnε Babidɔnni kóo kpààti baà nkóò píi ndisiè, kòò báké Esibiti kóo kpààti baà nkòò nkɔ nke kuð nho dootitɔbè ìkè. ²⁵ N yóó kpénkummu Babidɔnni kóo kpààti baà nkè Esibiti kóo kpààti kperεε bèitè. M bo pii ndii mɔnni Babidɔnni kóo kpààti disiè kòò di fãã nkénwetí Esibiti tenkè kàbe bè bo banté n túmè di Yiè nKuyie. ²⁶ N yóó cíemmu Esibiti kàbe kè bèe ta ibotí tɛi tenkè miεke, m bo bè cíe ndii mɔnni bè bo banté n túmè di Yiè Kuyie.

31

Kuyie ndɔnnenèmè Esibiti kóo kpààti mutie bè tu mù sètiri

¹ Kè dè mmàke yebie ntepiítè nè òmáà nè bè ti píímè ke kònnè Babidɔnni otããtãánwè, diyie ketiri yiè, kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onití fí! Náké Esibiti kóo kpààti nè o nitibè ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú:

N yí yà ò deυ ke mánne mù.

³ M bo yí ò ònnè Dimaa tãri kó mutediemù mmu bè tu mù sètiri,

mùù màke ibake sààyì nè medéè nsààmè,
kè mu bake dèke kékáá ntiwetì.

⁴ Fetaafè fèè te kè mù kòté,

mù fiíkú kunéce ìnkè nke
kè meniε mpũð mù fiíkú dè,

ke bónkùnko dikpáà kó detie ndemou.

⁵ Dεè te kè mù òkè ke pèēté detεrè demou

ke yè yetepàà mpéu,

kè mu bake wuð mmenie mmù sànnè mèè kpéí.

⁶ Kè dikpàà kó tinàti timòu yĩẽ mmu bake ìnkè

kè tiwanwanti timòu péi mu také

kè benitibè péu dieku mu déè.

⁷ Mu cómmè nè mu bake yèrimè kè dè wennimu

ke yé mu cĩẽ nfíúkúmè menie nsũ dè.

⁸ Detie mbè tu dè sétìrì deè bo n kó kupúú mièke,

mùmamù do í mù mǎnnè bè tu dè sipèrésì,

mùmamù kó ibake do í mannè mu kpèyi.

Bè tu dè padatánni mùmamù kó ibake pànyì do í
mannè mu kpèyi,

mutie mamù do í mù mǎnnè kuwenniku n kó
kupúú mièke.

⁹ N do mù ànné tifǎàsààti nti kè mù nwenni,

detie ndemòu deè bo n kó kupúú Edenni mièke kè dè
mmù yaá.

Bè bammè Esibiti èi kóo kpààti mutie kòmè

¹⁰ Kè ti Yiè Kuyie mbéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie

mmí bèi nke tú, mù òkè mèè kpéí mmedie nkè mu
bake tũðke tiwetì deè mù ànné tefentè. ¹¹ Deè te kè

m mù duó nketenkè kóo kpààti diewè, kòò mù dòò
mù mǎnnè dè, m mu dootóomu. ¹² Kè bekpákpàribè,

benitiyonkubè mù kũũ ke dǔnko kè mù duó yetǎrè
yemòu ìnkè, tibiti timòu mièke, kè mu bake kèké ke

duó yekondake yemòu mièke, bèè do mù dieku kè bè
mù yóu ke ité. ¹³ Kè tinàti timòu botí commu mu

kũnni ìnkè kè tiwanwanti timòu nàù mu bake. ¹⁴ Dè
dòò memme kè dè bo yie nkè detie ndèè cómmù inéce

kè menie ndè sànnè, kè mùmamù muù ténke báá
okè, kè mu bake nkáá ntiwetì, kènte kè mùù mǎote

tefentè, ke yé demou dè dòmmè kékúmu kéta ketenkè kéwènnénè bèè bo kudònkù.

¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Sétìrì kó mutie ta dii yiè kudònkù dii yiè ndi n duómmè dèè bo ketenkè ìnkè, kè dè kàri mukũũ, muù kpéi nte kè n cònné ikó mbá ì ténke í pũdè nkè yebire kũũ, kè dè bìitoo kè Dimaa tãrè ìnkè kó detie demou kpeí.

¹⁶ M mù bonténí dii mòmni kè mùu ta kudònkù kè yebotèe kee, kè dèe domu ye kòmbugùti. Detie ndèè kó dimàà bo n kó kupúú Edenni mièke nè Dimaa kó detedierè dèè péu kbooku kè de yèmmè nnaati.

¹⁷ Ibotí mièke bèè do mù cuó ke dieku mu déè nkè bè múnkèe bè wènnénè bè kùò bè mudoò mièke ké bè tanné kudònkù.

¹⁸ Detie ndèè kó dimàà bo n kó kupúú Edenni mièke mùmamù do í mù mánne kuwenniku nè meokùmè. Bá nè memme kè di wènné fí nnè be nè bèè í cãmmù nè bè kùò bè dikpànni mièke ke ta kudònkù. Esibiti kóo kpààti nè o kòbe be kperè yó mme ndò. Mí ndi Yiè nKuyie mmù bí!

32

Bè kuó ndii kúdabònni Esibiti èi kóo kpààti kpéi

¹ Kè dè mmàke yebie ntepiítè nè yèdèè nè bè ti pĩmúmè ke kònnè Babidònni, otànkù tepiítè nè odèrì diyie ketirì yiè kè Kuyie nní mbéinnè ke dò:

² Onìti fí! Kuó ndikúdabònni Esibiti èi kóo kpààti kpéi nke dò:

A do bo ibotí cuokè
ke dò ndicìricìribii ndi,

ke wète ke dò ndàmèèrì kó femùòfè.

Kè duó ikó mmièke ke kòorí menie nnè a tààke
ke íinko menie.

17 Kè dè mmàke yebie ntepiítè nè yèdèè nè bè ti pĩmúmè ke kònnè Babidanni, otànkù ketiwè, diyie tepiítè nè dinummuri yiè, kè ti Yiè Kuyie nni mbéinnè ke dò: 18 Onìti f̄s! Kuó ndikúdabònni Esibiti tenkè kó kunitisũkù kpéí. Á bè wēnnénè ibotí t̄i ìi tu ibotí diyì kó besapàmbè ké bè tanné kudònkù bá nè bè me ndeumè kè bèe wēnnénè bedòmbè. 19 Náké be ke tú: N yē mbe yèmmè dò mbè p̄ētému betòbàà? Bèe ta kudònkù kéwēnnénè bedòmbè t̄òbè ibotí ìi í cāmmù ì kòbe, bè kùò bè mudoò mièke. 20 Esibiti èi kòbe yóó kú mudoò mièke nke, bè sũótému disiè ke dèè ke yóó kuònè Esibiti èi kó behāãpòmbè bemou. 21 Bekpàritiebe diebè bèè bo kudònkù nè bè bè do naati bè bo bè daá ke dò: Bè bè kùòmu mudoò mièke bembè bèè í cāmmù kè bè ti s̄ònkéní.

22 Kè Sidii kóo kpààti múnke dè bo kòo f̄sti soké o kó behāãpòmbè kp̄eyi cuokè, bemou bè bè kùò mudoò mièke nke. 23 Wèè kó kuf̄sti bo ketenkè cūmpure mómmanne kòo āãpòmbè kp̄eyi kù fité. Bè bè kùò mudoò mièke nke, bembè bè do dé bè ketenkè ìnkè.

24 Kè Edammu kóo kpààti múnke dè bo kòo f̄sti soké o kó behāãpòmbè kp̄eyi cuokè. Bemou bè bè kùò mudoò mièke nke, bè tu ibotí t̄i kòbe mbe bèè í cāmmù ke ta kudònkù, bembè benitibè do dé bè ketenkè ìnkè. Kè bè di ifei. 25 Edammu kpààti ta kudònkù nku, kòo n̄itibè f̄sti fité o kòku, bè tu ibotí ìi í cāmmù ìnyi, kè bè bè kùò mudoò mièke. Bembè benitibè do dé bè ketenkè ìnkè. Kè bè bè wēnnénè kékuò mudoò mièke. Kè bè di ifei.

26 Meseki kóo kpààti nè Tubaadi kou kè bè múnke dè bo kè be kó behāãpòmbè f̄sti fité be kp̄eyi, bè tu ibotí ìi í cāmmù ìnyi, kè bè bè kùò mudoò mièke,

bembε benitibè do dé bè ketenkè ìnkè. ²⁷ Bè báá na kéwènnénè bekpàritiebe bèè ku nè dimònni, bè tu ibotí ìì í cāmmù ìnyi. Bekpàritiebe yètè do feímu kè bè bè dé ketenkè ìnkè, kè bè ta kudònkù ke duó kè be ya yāke be se ìnkè, kè be dāpìtì nònké be ìnkè. ²⁸ Díndi múнке Esibiti kòbe bè yóó di wènnénè ibotí ìì í cāmmù ìnyi kékua mudoò miεke.

²⁹ Edōmmu èi kòbe múнке de mbo nè be kóo kpààti, bá nè bè me mmòkemè dikòmbùò bè yóó bè kùamu ibotí ìì í cāmmù i kōme, kè bèè ta kudònkù.

³⁰ Kubakù yóú kó bekpààtibè bemou de mbo nè Sidoniibe bè kùò bè mudoò miεke, bá nè bè do me mmòkemè muwèrimú kè bè bè dé. Bè tu ibotí ìì í cāmmù ìnyi kè bè bè kùò mudoò miεke, kè bè wènnénè bedòmbè ke di ifei.

³¹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Esibiti kóo kpààti bo ya dii mōnni bè kùò bèè kó dimàà mudoò miεke, o yèmmè bo narike wenwe nè o āāpòmbè bemou. ³² Dè bo bè narike ke yé be yètè do feímè ketenkè ìnkè kè bè bè dé, bè bo wènnénè Esibiti kóo kpààti nè o āāpòmbè ibotí ìì í cāmmù kékūnné. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

33

Kuyie ndōnnemè Esekièri o eikèmbàri (Wénté mukāmmù 3:16-21)

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: Onitì fí! Náké Isidayεeribe ke dò: ² Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Kè dè dò m bo duó nkè mudoò tanní dihei mari, kè de kó dihei yembè bānne onitì be ei. ³ Wèè bàa kòò ya be dootitòbè kèrínímè ke eé ditāteheù kécau nho kòbe. ⁴ Kòò mōu keé ditāteheù kuómme ke búútóo kè be dootitòbè kàtení koò kùò, dè tu o kpèti nti. ⁵ Ò

kèèmu ditātèheù kuómme ke búútóo, kòò ku dè yí tú òmòu kpèti, ke yé kòò do nyié nhò na ncootému. ⁶ Kè dè me ndò nhobàri wèè yà be dootitabè kè bè kèríní kòò dò nkáré ke í eé ditātèheù kè be dootitabè kàtení ke kùò òmòu, ò kumu o yei nkprí, wèè bàa dibòri wèè né tò de kó meyi.

⁷ Onìtì fí! N da bànnemu Isidayeeri, á nkémmú n náàntì, kè n yí á bè nàké tì, á tì mbè nàké. ⁸ Kè n da nàké ke tú: Náké onitiyeiwe ke tú n yé nhò bo kú, kàa í ò nàké kòò bo yóu o yei nhò yóó kúmu o yei nkprí, kè n né da bekénè o kpéí. ⁹ Kè dè me ndò nha ò nàkému ke tú wèè yóu o yei nkéceete, kòò yete o yóó kúmu o yei nkprí nkè fí nnè deeté a fòmmu.

Onìtì dòmmè mè ò kòu

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onìtì fí! Náké Isidayeeri ke tú n yé mbè mè nnàámmè ke tú be yei nnè be yetímè deè cēēke ke bè yǒnte kè bè cītiri, ke békú bemáà ke tú: Ti bo n̄fòuà? ¹¹ Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie m bomu! N yí dó onitiyeiwe bo kúmè. N dó wèè yóu meyi mme kénfòu. Ceetenè kényóu meyi. Díndi Isidayeeri di dó kékúmaà?

¹² Onìtì fí! Náké a tebíi Isidayeeri ke dò: Kòo nitisàù yóu mesàà mmudòòrìmù ke dòò meyi, mesàà nhò do dòòri mè báá na kóò deeté. Kòo yeiwe me nyóu o yei nke dòòri mesàà, meyi nhò do dòòri mè báá na kóò fétinne. Kòo nitisàù ta meyi mmudòòrìmù, mesàà ndoké kōme báá na kóò deeté. ¹³ Kè n nàké onitisàù ke tú: Ò yó n̄fòu, kòò yóu mesàà nke ta mmeyi mmudòòrìmù, n ténke í yóó dentení mesàà nhò do dòòri mè kpéí. Ò yóó kúmu meyi nhò dòò mè kpéí. ¹⁴ Kè m me nnàké onitiyeiwe nwe ke

tú: Ò bo kú! Kòo yóu meyi nke dɔɔri dèè wenni.
 15 Kòò tɛ́nné wèè ò m̀kenè dibànni wè ò dɔ́unnè dè, ke tɛ́nné ò do yùúkú dè, ke tũnne itié nyì duò mmufòmmu, kòò tɛ́nke í dɔɔri meyi nhò yó nfòumu ò báá kú. 16 M me nténke báá dentení meyi nhò do d̀ò mè, ò yó nfòumu ò tũnne mèè kpéí ndèè wenni ke dɔɔri dèè sié.

17 Onìti f́! nha tebíi náámmu ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie n dɔɔri dè í wenni! Dè í tú m̀i kó medò̀rìmè í wenni, beè kó medò̀rìmè s̄i. 18 Kòo nitisàù yóu mesàà nke ta meyi mmudò̀rìmù, ò yóó kúmu de kpéí. 19 Kòo yeiwe weè me nyóu meyi ke dɔɔri mesàà, nè de kpéí nhò yó nfòumu.

20 Di né me ntúmè n d̀òrìmè í wenni, díndi Isidayeeri be n yóó di bekénè bá wè o d̀òrìmè d̀ommè mme.

Bè p̀ntemè Sedisademmu

21 Kè dè mm̀ake yebie ntepiítè nè yèdèè nè bè ti p̀ĩmmè ke kònnè Babid̀anni, ot̀ankù p̀íinwè, diyìè nummuri yiè, kòo nìti m̀òu yenté Sedisademmu kécokéní ké n náké ke d̀ò: Bè p̀ntemu Sedisademmu!

22 De kóo nìti do yóó cokéní m borè késó Kuyie nkó muwèrímú wee c̀uténímu n ỳĩnkè kè ñ na kèwète kébéi, kòo ntùkuní ke s̄í n ǹóndenfè d̀ate kè n ǹo nke náá. 23 Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀ò: 24 Onìti f́! Benìtibè bèè kpaá bo Isidayeeri be tenkè kó tidobontì bè nàá nke tú: Abarahammu do bo omáà ndi kè nh ò duò nde kó ketenkè kòò bo nkè te, kè bè né bo sṹmmu kè n yóu m bo kè mbè duòmmàà? 25 Náké be ke d̀ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bembè bèè yo mme ỳĩ, kè be

yèmmè bo yebòkè bíékè, kè bè cou menitiyĩ mbeè bo tieke n kó ketenkàà? ²⁶ Bembè bèè pikú yekpàrise ke dɔɔri isòke kperɛ, bá wè kòò dɔunè o kou pokù bèè bo tieke n kó ketenkàà?

²⁷ Náké be ke dɔ: Mí ndi Yiè nKuyie n fòumu, kè mĩ bèi nke tú bèè kpaá de kó tidobontì mièke bè yóó bè do mudoò mmu ké bè kùò, kè desĩnnè pĩmmú bèè bo dikpáà kè mutenkũũ nkuò bèè bo titādèntì nè itāfuò mmieke. ²⁸ M bo deite Isidayeeri be wērímu mùù bè ãã tefentè, be eì nè be tārè kè dèe dɔúnko kénáá ntedòntè, bá òmòù ténke bá ndè pēnkù. ²⁹ Nè bè dòò ìì sòke kpéi mbe tenkè bo dɔúnko kénáá ntedòntè, kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

³⁰ Onìtì fǒ! A tebíí náantemu a kpéi ndihèi kó kuduotí fitímè nè be cǐí kó yebòrè ke tú: Tí katenè, kòò ti náké ti Yiè nKuyie nhò nàkè ti. ³¹ Dèè te kè bè kòriní a borè kusũkù ke karì a ìikè ke bo keè a tɔ̀ tì. Bè kèmmúmu a náàntì, bè né í dɔɔri tì yèmmè, bè yó nda náá ntínáannatì nti ke né tũ mbe móm̃m̃m̃be kó meyèmmè ke dó mucóntimu. ³² Bè da dònneñè oyendèntì nwe wèè tammè naati, kòò nɔ̀ nke diè nke nɔ̀ nke bie ndebémbénnè. Bè ò nda kèmmú kè dè bè naatimu, òmòù me nyí dɔɔri a bè nàá ntì. ³³ A bè nàá ntì duunnímu, tì bo dɔ̀ dɔ̀ diì m̀nni bè bo banté mí ndi Yiè nKuyie mpāñáàntì náàntò bomè be cuokè.

34

Kuyie nkpannè tì bèè ni Isidayeeri be

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dɔ: ² Onìtì fǒ! Kpannè bèè ni Isidayeeri be. Náké be m pāñáàntì ke dɔ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo yà bembè bèè ni Isidayeeri be. Opecēnti ò ncēm̃m̃ú o pe nyi, kè

bembe né piú bemáà ke yóu bè bo ndakemè m pe kpéí. ³ Ke yò nyi miè, nke duòkùnè i cìtì tiyààtì ke daati, ke kòu yepedakè mekùò nkpeye ke cáá, bè me nyí ì cēmmù. ⁴ Bè í duò nyipe ì cīte tidiitì kè ì bo kpenke. Bè me nyí taà nyì m̀, mbè í bou ì kèété, bè í péiríní ì d́ ḱfeti, bè me nyí waà nyì feti, bè ì cēmmùnè muwērímú mmu, ke ì fēũnko. ⁵ Kè m pe m̀nté i cēmbè ke cìété kè desīnnè ì pī. ⁶ Kè ì áante yetārè yemou ñnkè nè sitāá simou ñnkè ke cìété ketenkè kemou mieke bá òm̀ou í dake i kpéí, òm̀ou í ì waà. ⁷ D́ndi bèè tu n kó bepecēmbè, kénténè mí ndi Yiè nKuyie n tú m̀! ⁸ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu, kè m̀í b́í nke tú: M pe me mm̀ntémè becēmbè ke ta beyóóbè nou mieke kè desīnnè ì pī mbá i cēmbè í dake i kpéí nke piú bemáà ke búútóo m pe kpéí. ⁹ Nè de kpéí nd́ndi bèè tu n kó bepecēmbè, kénténè n d́ ḱ di náké tì. ¹⁰ Mí ndi Yiè nKuyie m b́immu ke tú: N wēētenímu de kó bepecēmbè bíékè ke bo fietè m pe bá bè t́enke bá ntú bèè ì cēmmù. De m̀nni kè bèè paà bemáà mupìmm̀. M bo fietè m pe be nou mieke kè bèè ì paà mucáamm̀.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie mm̀í mómumu n yóo daate m pe kpéí nke ì cēmmù. ¹² M bo wēte ḱtíí m pe opecēnti ò t́í mm̀è botí ipe ì cìété. M bo ì kpàakení t́p̀t́tì timou fetaafe nè kuyaaakù dè do ì cíe nkè ìi kote kè kéndake i kpéí. ¹³ M bo ì dēnnení ibotí tei mieke kè ì kpēnnéní i tenkè kè nyi cēmmù Isidayeeribe tārè ñnkè nè ikondéi imou mieke nè dihei kó yebòrè sàayè yemou. ¹⁴ N yó nyi cēmmù timúsààtì borè nde, Isidayeeribe tādànti kó timútì nti ì yó nyommè i kó dinaacēnhòò ndi. Ì níí yóo de nhom̀pè kényo

nyIsidayεεriβε tārè kó timusààti. ¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mmî mómмуο n yó ncēmму m pe ke ní nyì om̀p̀unko. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi. ¹⁶ M bo wammú ìì feti kέpéíténí ìì dό kέkεntέ, kέtaa nyìì kò̀ute, kέmiεk̀unne ìì m̀. M bo kuο ìì ã mek̀ùò nke kpeñni ke cēmму m pe.

Kuyie ntumè k̀ù k̀éríní ke bo tee nku k̀obe

¹⁷ Mὲm̀me k̀è ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì m pe kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie n tú, n yóό batemu m pe ìì kpeñni kέcánné iniìyì nè yepedakè nè yeb̀odakè. ¹⁸ Ì di timúsààti ke cēmму ke naù tisənti. Ì yà menésààmè ke cēmму ke k̀orí mesəmmε. ¹⁹ Ì dό m pe sənyi nyó nyì naù tìì mútì nti ke ỳ nyì k̀oke m̀èè niε. ²⁰ Dεε te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: Míì mómмуο n yóό bekénè ipe mek̀ùò nkpéi ìì c̀īnnì ìì kpéi. ²¹ Ke ý ìì k̀umm̀m̀è ìì c̀īnnì ìì p̀itì nè ìì baayo ke ìì cíε nkè ìì yè ditowaà. ²² N yóό fietemu m pe beyóóbè n̄ou miεke ke né ìì bekénè itə̀bè kpéi, ²³ kέduó nkè n kóo t̀əntì Dafitii naá n kóo pecənti, wèè yó ndake m pe kpéi, weè yó ntú n kóo pecənti omáà. ²⁴ Dε m̀ənnì mí ndi Yiè nKuyie mmî yó nyì te k̀è n kóo t̀əntì Dafiti tú ìì kóo kpààti. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

²⁵ N yóό ìì d̀ənnè metaummè mme k̀è ti narike k̀è n kei ntikpas̀nti, bá tì ténke bá nkpaá bo k̀è m pe ncenti dikpáà ke bá nyĩ̀k̀ù ke ní duóo b̀èt̀èìì kutúú̀k̀ù miεke. ²⁶ K̀è n duó nkè ìì mbo n tāsà̀rì p̀eri, k̀è fetaafè nniù fe m̀ənnì ke d̀orì ketenkè mesàà. ²⁷ K̀è detie nni m̀péi k̀è depaa m̀péi k̀è ìì mbo ìì tenkè ke í yĩ̀k̀ù. M bo t̀əte mef̀imme m̀èè ìì p̀it̀í k̀é ìì d̀enne tidaatì miεke, k̀è ìì banté n tùmè di Yiè nKuyie. ²⁸ Dε

mònni ibotí tɛi kɔbe tɛnke bá nyi pĩ, ndesĩnnè me ntɛnke bá nyi cáá. Ì bo mbo ke í yĩèkù, dèmarè bá nyi kóonnè. ²⁹ Kè n fííkú detie nyi kpéí, dikònni tɛnke báá kuɔ fɛmafè dihèi mièke. De mònni ibotí tɛi kɔbe tɛnke bá nyi daú. ³⁰ De mònni ì bo banté ke dò mmũ ì te ke ì bonè. Díndi Isidayεeribe di tú n kɔbe mbe, mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́i.

³¹ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́i nke tú di tú n kó kupecɛnku nku kè n di te ke dake di kpéí.

35

Kuyie nkpannè tì Seii èi kɔbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onìti f́! Wεεte Seii tãri ekè bíékè ké bè nàké m pãanáantì. ³ Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yíté ke còmúmumu Seii ekè tãri kɔbe kpéí nke bo bè kpannè. N yòute n nùtè nte Seii tãri ekè ìnkè kè yè bo dɔúnko kénáá ntɛdɔntè. ⁴ M bo duó nkè be ekèε dɔúnko kénáá ntidobontì kè bèε banté n tùmè di Yiè Kuyie. ⁵ Bè mè nniímmèmu Isidayεeribe sãã, kè Isidayεeribe yei ntonté kè m bè poté, kè bè bo meyeñcaàrimè mièke bá bè í bè kuò mmesémmè ke cĩéké ke bè kòu. ⁶ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mĩ b́i. Bè í me ndepemè menitiyĩ mmucóúmmù, menitiyĩ mmèε yó ncóú be tenké. ⁷ M bo kuɔ bèε kó dimàà pɛnkù Seii tãri borè, kè dii dɔúnko yúóó. ⁸ Bè bo do Seii tãri kɔbe mudoò ké bè kùɔ. Becíríbè bo píε nho tãrè ìnkè nè sitãã ìnkè nè tibitj mièke nè ikondeí imou mièke. ⁹ Be ekè bo dɔúnko sãã, bá òmòu tɛnke bá nyè ã, kè bèε banté n tùmè di Yiè nKuyie.

¹⁰ Seii ekè kɔbe beε b́i nke tú, bè bo túóté mí ndi Yiè nKuyie n kó ketenkè n kpààtiyɔ borè yèdédá? ¹¹ Nè

de kpéi mmí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mîi béi, be miéke do péi mèè kpéi n nìtìbè kè bè bè níi nke bè pòó, n yóó me mbè dòò memóm̃mm̃me, m bo bè poté kè bèe yà n dòm̃mè. ¹² Kè bèe banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie n kèè tipocēmmúnáaṅtì bè nàké tì, bè do tú dìi m̀nnì Isidayeeriḃe tārè d̀únko kè bè yè pèté ke tieke. ¹³ Bè n cēnnénè kè dè deumu, ke n s̃ārmú kè n dè kèè deṃou.

¹⁴ N yóó p̃ante be eì pái pái nwe kè dìi d̀únko kè dèe narike yebotè mí ndi Yiè nKuyie mmîi béi. ¹⁵ Isidayeeriḃe tenkè do d̀únko kè dè mbè naatimu, n yóó me mbè dòò memóm̃mm̃me, Seii tārì bo d̀únko, Ed̃mmu om̃ou, kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

36

Kuyie nnàkémè ku nìtìbè yóó w̃eṃe k̀etiekemè be tenkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀ò: Onìtì f̀ó! Náké m p̃ānāaṅtì Isidayeeriḃe tārè ñnkè k̃obe ke d̀ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bèe k̀énté n d̀ó ké bè nàké tì. ² Mí ndi Yiè nKuyie mmîi béi nke tú: Be dootit̃bè bè daúmu ke tú w̃ũḏ̀ḏ̀! Ti né í tieke di tārè di do tá yèà? ³ Dèè kpéi nte kè n tu: Á bè nàké m p̃ānāaṅtì, nàké be ke d̀ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú ibotí t̃i k̃obe me mbè yáammè ke bè p̃ante ke bè tieke ke bè daú. ⁴ Dèè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tu: Díndi bèè bo Isidayeeriḃe tārè di k̀énté k̀ékeè n tú mù, n tú: Di tārè me nd̀únkomè nè sit̃áá nè ikondeí nè tibiti kè be ekè naá ntidobontì ke d̀únko kè yebotè di daú. ⁵ Dè n yonkemu mí ndi Yiè nKuyie kè n còm̃mú ke p̃arikè ke tú m bo kp̃annè ibotí ìi dí fité d̃ake Ed̃mmu tenkè

kemou kabe, ke ye de do be naatimu ke be poti be peteme n tenke ke bo tieke, ketuote de bo ke mieke. ⁶ Ne de kpei nake Isidayeribe be bo yetare inkè ne sitaa ne tibiti ne ikondei ke do: Mi ndi Yiè nKuyie n tu de n yonkemu ke m mieke peike iboti be dau meè kpei. ⁷ De te mi ndi Yiè nKuyie nke m bei nke parike ke tu be múnke bo daa de ko iboti i do be dau. ⁸ Dindi Isidayeribe tare ko detie! Puntene tifaati kapi yebe peu n nitibe Isidayeribe kpei, be wetinimu bambà mbe tenke mieke. ⁹ Di mmenni n daatenimu be tare kpei nke be bo wete ke ye kúúti depaa nkebuoti tidiiti ye inkè. ¹⁰ N nitibe Isidayeribe bo wete kapi ndi inkè kewete kemaá yehke ye do puo nkenha. ¹¹ M bo duó nke benitibe ne iwũó ke de pié kesũũ nkepié nképèté de do domme, m bo di do mesaa nke de pèté de do domme ke di banté n tumè di Yiè nKuyie. ¹² N yoo ke duó n nitibe Isidayeribe mbe, ke be nke te ke centi ke inkè, ke ke tenke ba nte be tare pa be bi. ¹³ Nte mi ndi Yiè nKuyie n tu mu: Benitibe naamu ke tu: Isidayeribe tenke yo mbenitibe ke de kuboti ku bo ke mieke. ¹⁴ Ne de kpei nha tenke i yo nyo mbenitibe, a tenke i yo ndeu a nitibe bi, mi ndi Yiè nKuyie mmu bei. ¹⁵ Fí nyIsidayeribe tenke iboti te tenke i yo nda saa. Be tenke i yo nda dau, a me ntenke i yo ndeu a nitibe bi, mi ndi Yiè nKuyie mmu bei.

Kuyie nnakeme ku yoo wete ketimme Isidayeribe

¹⁶ Ke ti Yiè nKuyie nni mbeinne ke do: ¹⁷ Oniti fi! Isidayeribe do bo di menni be tenke mieke ke ke sinkunemu ne be dorime ne be borime mieke ke ke dontene onitipoku ó nyoo nke domme. ¹⁸ Memme ke

m miεkeε ke ye kè n kuσ benitibè bèè bo ke miεke, bè kè sãũ mèt kπéi nnè sibωtenkaanì nè be còu mmèt nitiyĩ nkπéi. ¹⁹ Kè m bè cíe nkè bèe ta ibotí tei miεke βετəbè tenkè. Kè m bè bekénè be borime dōmmè, nè be dṑrimè. ²⁰ Kè bè ta ibotí tei miεke ke te kè bè càari n yètiri ke náá nke tú: Be nnitibè tu ti Yiè nKuyie nkəbe mbe kè kù bè yĩ̀ke ke bè dènne ku tenkè. ²¹ N yí nyie nke bo nwúónko kè Isidayεeribe càari n yètiri ibotí tei bè cìété ke ta ì miεke. ²² Dεè kπéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu: Náké Isidayεeribe ke dō: Dè í tú beè kπéi nte kè n yóó pĩ mmutōmmú. N yóó mù pĩ n yètiri càari mèt kπéi nke bè cìété ke taá ì boti miεke ì borè nde. ²³ N yètiri dii càke ibotí tei bè cìété ke taá ì miεke ì borè, kè n yóó di wénkùnne. Nè dīi borè nde yebotè yóó bantémè n tùmè di Yiè nKuyie.

²⁴ N yóó di dennenímu ibotí tei kó ketenkè di cìété ke bo ì cuokè kéwēte ke di tíi ndi tenkè miεke. ²⁵ Nè di fié mèt kπéi nyebəkè ke sīnte, m bo di súnè menésààmè ke di wénkùnne meýṑ mmeməu, ²⁶ kéwēte ké di duó mmeýempàmmè ke di ānné iyentotí pànyì, kédeite meýèmmè mèt kpeñni ke dò ndipèrì, ké di duó mmenitiyèmmè. ²⁷ M bo di duó n kó muaá nkè di ntũ n tié nke dōari n kuσ yēmmè, ²⁸ ké m bo ketenkè n do duó nkè di yembè, kè nni ndi te kè di tú n kəbe. ²⁹ Kè n dí deetè nè dèè do di sīnkùnko, kéduó nkè tidiiti píe ndi tenkè kè dikònni ye. ³⁰ Detie mbo mpeí mmediè nkè tidiiti peí mmediè nkè ifei ténke bá ndi bo ibotí tei cuokè. ³¹ Kè di dentení di borime nè di dṑrimè dè do í wennimè kēpē ndimáà di yei nnè isəke di do dōari dè kπéi. ³² Dīndi Isidayεeribe ifei ì do dò nké di pĩ nnè di borime, mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi nke tú dīi kπéi nyí te kè m pĩ m me mpĩ mmùù tōmmú.

³³ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo wēte ke di wénkúnne dìi yiè di yei mmeməu, m bo duó nkè di wēte kémaá di ekè yèè do pùə nkémbo. ³⁴ Di tenkè kèè do dǔnko kè benitibè mpēnkù ke kè yàu, di bo wēte ké kè kùúti. ³⁵ Benitibè bo náké ke kpéi nke dǎ: Ketenkè kèè do dǔnko keè naá nkupúú sààkù ke dǎntenè kupúú Edenni. Yehékè yèè do pùə nkénaá ntidobontì kè di wēte ke yè maá sicēkperí kénhā. ³⁶ De mǎnni ibotí ìi di fité ì bo banté ke dǎ mmí nKuyie mmú maá yehékè yèè do pùə, ke fiúkú detie nketenkè kèè do naá ntédǎntè ke miēke. Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi nkè dè yóó dǎ.

³⁷ N yóó yóu dǎndi Isidayeribe kè di n wammúmu kè n né na ke di teennè kè di sũ nkémaatenè kupecēnku. Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi. ³⁸ Dibanni do ǎ mbo Sedisademmu, kè iwũš di yó n fié ìi píe mmèè botí n cǐtèè, benitibè yóó wēte ke píe mmèè botí yehékè yèè do puə, nkè di banté ke dǎ n tú di Yiè Kuyie.

37

Kuyie nnàkémè yekũš yèè kpei yè yóó wēte kéfoutemè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nkó muwērímúu cúténí n yĩnkè kè ku Yaá nni ntúóté kékəte kécónné kubiriku makù cuokè kè yenitikũš pìéké ku miēke. ² Kè ti Yiè nKuyie nní nni nfirìnè de kó kubiriku miēke tipúti timəu, kè n yà yenitikũš cóu cóumè ku miēke, bá yè í sénní ke kpéi wákéré. ³ Kè kù m beke ke dǎ: Onitì fš, a yèmmè dǎ nye nkũš bo na kéwēte kéfoutaà? Kè n dǎ: N Yiè nKuyie nfšš yé.

15 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: 16 Onìti fǒ, túóté kudǒú kǎwǎri ku ñnkè ke dò: Sudaá kǎbe nè Isidayeeribe bèè bè bonè, kǎtúóté kutékú kǎwǎri ku ñnkè: Sosefu (yoo Efadaimmu) nè Isidayeeribe bèè ò bonè. 17 Kǎa ì wǎnné kǎpikú a nǎtè miéke kè ì ndò nkudǒú kumáà. 18 Kǎa bǒtí kǎbe da beke ke tú á bè nǎké dè benkú mù. 19 Á bè nǎké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú, n yóó túótému Sosefu kó kudǒú nè Isidayeeribe bèè ò bonè, n yóó kú wǎnnénè Sudaá kǎku nku kǎpikú kè ì naá nkudǒú kumáà. 20 Esekieri a bo mpikú dìi mǎnnì idéi a wǎri ì ñnkè kè bè da wúó, 21 a bè nǎké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó fietenému ibotí tèi Isidayeeribe bè cǎtè kǎtǎá ì miéke, n yóó bè dǎnnenímu tipíiti timǎu kǎ bè tíi nké bè kpǎnnéní be tenkè miéke, 22 kǎ bè dǎdǎ kubotí kumáà be tenkè miéke, kǎ bè mbo bembé Isidayeeribe be tǎrè ñnkè, kòo kpǎàti omáà mbè baké, bè tǎnke bá ntú ibotí idéi ke mǎke yekpǎàtiyo yédéé. 23 Bè tǎnke bá nsǎnkúnko bǎmáà nè sibǎotenkaanì nè isǎke kó mudǎòrìmù nè munitikǎù. N yóó bè dǎeténému be yei mbè dǎdǎ mè, kǎ bè wǎnǎkúnne, kǎ bè ntú n kǎbe kè m bè te. 24 N kóo tǎnti Dafiti weè yó ntú be kóo kpǎàti, bè yó mmǎke ocǎnti omáà ndi kǎntũ n kuó, kǎyíe n tié, ke dǎari ì yǎmmè, 25 kǎmbo dihei n do dú ndi n kóo tǎnti Sakǎbu, be yeimbè do bo dìi miéke. Kǎ bè mbo bembé nè be bí nè be yaábíio sǎà kè n kóo tǎnti Dafiti ntú be kóo kpǎàti sǎà. 26 Kè m bè dǎdǎnǎ metaummè kè ti narike kè ti kó metaummè mbo sǎà. Kè n wǎte kǎ bè kǎnne be èi kǎdú n kǎ bè sũũ kè n cǎtè mbo be cuokè sǎà. 27 Kè nní mbè bonè ke bè te kè bè tu n kǎbe. 28 Kè n cǎtè mbo be cuokè sǎà kè yebo tǎe banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmí

bè cǎhéné.

38

Kuyie nkpannè tì Kòku Makòku kóo kpààti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ² Onìti fǒ, wě̀ète okpààti Kòku wèè bo Makòku tenkè mièke, wèè tu Meseke kòbe nè Tubaaadi kòbe kóo kpààti diewè, kóò kpannè. Náké we m pǎānǎāntì. ³ Á ò náké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yíté ke cómmúmu wenwe okpààti Kòku o kpéí, wenwe wèè tu Meseke nè Tubaaadi be kóo kpààti diewè. ⁴ Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó ò dintému, kètōnné o yèi kuyĩmpie, nkòò dènnè wenwe nè o ãāpòmbè nè sisēĩ nè si dèèbè bèè bàátí weti weti kè be tĩnni sū, kè bè tǒ tikpàrinènti nè tidòpìiti ke tú bekpàrinuòmbè. ⁵ Peresi nè Kuusi nè Puti kè be kòbe bè neínè ke tǒ tidòpìiti, ke óké yepikè. ⁶ Kòmee nè o kó behāāpòmbè nè Beti-Tokamaa, wèè bo kubakù yóú nè o ãāpòmbè bemaù kè yebotè péu ò neínè. ⁷ Wèè bàátí wenwe nè o ãāpòmbè nè bèè ò bonè kòò mbè ni. ⁸ De kó yewe bo tuòke dii mǎnni n yóó wě̀te ké da tǎmmu kàa kòte ké do dihei n nìtibè do bo di, kè dikpànni bè cíe, kè bèe taá ibotí tǐ mièke kè be kó ketenkèe dǎúnko yemòrè mayè mièke, di mmǎnni kè bèe konní kékari bàmmù. Dè bo yíe yebie mmayè mièke kè n da tǎmmu bèè yenténè mudoò be tenkè, Isidayeeribe tǎrè yèè do dǎúnko kénáá ntidobontì. Nè bè yàtenè dii yíe ibotí tǐ ke konní, bè bo kè dè bè naatimu, tìmatì í bè kǎōnnè. ⁹ De mǎnni ndi n yóó duómme wenwe nè o ãāpòmbè nè o nìtibè bèè ò bonè kè bèe bè do kuyaakù kperíkù kǎme, ké bè dàtínné diwetiri tēmè.

10 Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi. De yiè bo tuàke dii yiè meyèmmè mamè bo ò ta kòò totí iyentotí yeyi. 11 Ke dò ò bo kote kedo benitibè bèè kàri bàmmùù bá dèmarè í bè káònnè, bè bo yèè ekè feiomu, dèmarè í yè kánkè, iduotí í yè fité yè í kpetí ke páké. 12 Dè yóó me nyí kòo kote kedo yehékè yèè do tú tidobonti kè bè wète ké yè maá, ké yè pònte kèhéi be kperè, bè yènní ibotí tei mièke nke ke bo fehewuonfe ke moke iwũò nè be kperè. 13 Sebaa èi kòbe nè Dedanni èi kòbe nè Tadisisi kó bepótambè bè bo nhò bèkú ke tú: A kòtení nè a ããpòmbè ke bo ti pòntemu kèhéi mesòò nnè tìmatì péítì kèpímmú ti pe kèfeke ti potantì kèmmòte tikpàti péu yáàba?

14 Dèè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: Onitì fí, nhá náké Kòku ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n nìtibè Isidayèeribe yó nkari fèè nwe, kòo bè do. 15 Ò yóó íténí o cie nke kubakù youú nè o ããpònsàndèèbè péu bè í yó ndò nkéna kékàa nkédeè. 16 Kè bèè kòtení kèdo n nìtibè Isidayèeribe ké bè dàtínné diwetiri tēmè. Yewe sonye mièke nke n yóó duómmè kòo do n nìtibè tenké wenwe Kòku. Nè o borè nde n yóó benkemè yebotè n túmè Kuyie nke kpa meyi nkè yè m banté.

17 Mí ndi Yiè nKuyie n náámmu ke tú: Weè kpéi nke n duómmè kè m pããnáàntì náàmbè bèè bo Isidayèeribe mièke kè bè nàké nè dimònni ke tú: Yemòrè sonye mièke m bo duó nkòo bè do mudòò. 18 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Kòku bo do dii yiè n nìtibè Isidayèeribe, m mièke bo ò yè mediè. 19 De yiè dè bo n yonke, kè m mièkeè ò yè, mí ndi Yiè nKuyie mmû búi. De yiè kunòdroo bo dátínné Isidayèeribe tenké mièke. 20 De yiè dàméèrì

kó siyĩ nè sinəə nè tiwanwantì nè debambaànnè nè benitibè bèè bo ketenkè de kòntì bo aá, kè yetārèe puo nkè yepèrèe duoní kè iduotí duó. ²¹ M bo duó nkè tipítì timəu kəbe do Kəku mudoò kòo āāpəmbèe kónté kénkəu bəmáà. Mí ndi Yiè nKuyie mmî búi. ²² M bo duó nkè be dootitəbè mbè kòu, kè mutenkũ mbè kòu. M bo duənní fetəafè diefè nè yemátàrè nè muhāá nnè muhāāyuo nho ĩnkè, wenwe nè o āāpəmbè nè bèè kó dimàà ò bonè. ²³ M bo benke yebotè péu n deumè ke kpa meyei nkè yèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

39

Kuyie nyíe ke kpannèmè Kəku

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke dò: Onitì fò, náké Kəku m pānāantì. Náké we ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yíté ke còmúmu wenwe Kəku wèe tu Məseki nè Tubaadi be kóo kpààti diewè o kpéi. ² N yóó ò ímmu o èi kubakù youú ké nhò ni kòò kətenè kòo do Isidayeribe ekè yetārè ĩnkè kpəye. ³ N yóó de nkéetè o tām̀m̀u o nùtè cānkutè miəke, kòo pie nfítè təyoute miəke kədo. ⁴ Ò yóó de nkú Isidayeribe tārè ĩnkè wenwe nè o āāpəmbè nè o nitibè bèè ò bonè. Timancòntì nè tikpasĩntì deè yóó ò di. ⁵ Ò yóó kú dikpáà miəke nke, mí di Yiè nKuyie mmî búi. ⁶ M bo bənté muhāá Makəku tenkè nè ketenkè kèè soké dāmèerì cuokè kèè kó yehəkè kəbe kari fèè, kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie. ⁷ M bo benke n nitibè Isidayeribe n yètìrì tumè: Kpa meyei. De m̀ənnì bè ténke bá ndi caàri, kè yebotèe banté ke do mmí ndi Yiè nKuyie nyIsidayeribe tũ

nkù n kpa meyei. ⁸ Mí ndi Yiè nKuyie n nàké dìi yiè kpéí tùòkenímu ke dèè, dè yóó dàòmu, mí ndi Yiè nKuyie mmî b́eí. ⁹ De m̀nni Isidayeeribe ekè k̀be bo ỳnní ḱćsu m̀be dootit̀b̀ k̀p̀r̀nenti nè tid̀piiti nè det̀nnè nè ipie nnè yekp̀ã̀ nnè tikp̀anseuti, b̀ bo ntuòt̀nè de kó ideí ke d̀ yebie nyèyiekè. ¹⁰ B̀ t́nke bá ntaà dikp̀áà mudakáù, b̀ t́nke bá nkõù ideí titúútì mièke, tikp̀r̀nenti nti b̀ yó ntuòt̀mè. De m̀nni b̀è do b̀ p̀w nkéheí be k̀pepe, b̀ múnke bo b̀ p̀w ḱheí be k̀pepe. Mí nKuyie mmî b́eí.

¹¹ De yiè K̀ku f̀ti bo mbo Isidayeeribe tenkè dibòrì dìi yèt̀rì feí, kupotance yiè kùù biriku, mukókúú nkóo dàmmèrì, diyie kè ỳnì kèè bíékè. De yiè de kó kuce bo t́nné, b̀ bo dè k̀nné K̀ku, ḱyú d̀borè ke d̀: K̀ku nè o ã̀p̀mbè be biriku. ¹² Isidayeeribe bo mbè k̀rì ke bo wénk̀nne be eì, b̀ bo mbè k̀rì ke d̀ bet̀ã̀b̀ b̀yiekè. ¹³ Isidayeeribe tenkè kemou mièke, òm̀ù í yó nkpa, be k̀nním̀, de yó ndò ntep̀tè nte be kpéí. M bo b̀ benke de yiè n deumè, mí ndi Yiè nKuyie mmî b́eí. ¹⁴ De kó dif̀nkúò b̀ bo t̀nké benit̀b̀ kè be kó mut̀mmú ntú b̀ bo nfirmè be tenkè kemou mièke ke k̀rì b̀è kpaá kpaá ke bo wénk̀nne be tenkè. ¹⁵ Kè b̀ nfirm̀, kòò m̀ù yà yenitikũ̀, wèe tí nyet̀rè d̀borè ḱćóu nkè bef̀tikeubèe yè t̀óté kék̀nné kubiriku b̀ tu kù: K̀ku nè o ã̀p̀mbè biriku. ¹⁶ Kè b̀e yú diheí terì mari ke d̀: Kunitisũ̀kù, b̀ k̀nné kùu nitisũ̀kù kpéí. Mem̀me kè diheí wenke.

¹⁷ De kó dif̀nkúò kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m b́innè ke d̀: Onit̀i f̀, náké tinòt̀ timou botí tip̀iti timou kpeti nè des̀nnè demou ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú d̀e tí nyIsidayeeribe t̀rè ìnkè kè n

dó ke dè pã dipãnni dierì ndi. Dè bo di initimàa nkéyã mmenitiyĩ. ¹⁸ Dè yóó cáákému bekpàritiebe kényã bekpààtìbè yĩ. M bè ndè pãmu, Basãã tenkè kó yepedakè nyè nè ipeni nè sibóó nè inààke dèè ã mekùò. ¹⁹ M bè ndè pãmu kè dè bo bè cááké nè be kùò nkénsànnè, kényã be yĩ nkémuó. ²⁰ N dè ãnné dibanni ndi kè dè bo cááké sikpàrisẽĩ nè si dèèbè, bekpàrinuombè nè be ãpòmbè, mí ndi Yiè nKuyie mmũ búi.

²¹ M bo benke yebotè n deumè, m bo yè ãnné dii mònni tenòùtè yè bo yà n dòmmè. ²² Ke túóté de kó diyie nè de ìkòo Isidayeribe bo banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmũ bè te.

Esekièri wète ke kòntémè o pããnáànti

²³ De yiè yebotè bo banté ke dò nyIsidayeribe yei nkpéi nte kè bè ciété be cie ke ta betòbè tenkè, ke banté ke dò mbè yete n kpeti nti kè m bè bùtínné, kè bè ta be dootitòbè nõu mieke kè bè bè kòù. ²⁴ Bè yete mèè kpéi n kpeti ke sĩnte, deè te kè m bè bùtínné. Bè bo banté ke dò m bè dòò bè mánne dènde.

²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ búi nke tú: M bo wète kéténnení Sakòbu yaábí ì tu tidaati betòbè tenkè. Mesémmè meè bè nni mbonè kè dè n yóu n yetisàari càari mèè kpéi. ²⁶ Bè bo mbo dii mònni be eì mieke bàmmùù bá òmòù í bè kóónnè bè bo yè nyifei kperè bè do dɔari dè n yìkè nè bè do yetírímè n kpeti. ²⁷ M bo bè dènnení dii mònni be dootitòbè ekè kèwète ké bè tíi mbe tenkè. Nè be borè nde n yóó benkemè yebotè n kpamè meyei, ²⁸ kè yèe banté mí ndi Yiè nKuyie mmũ bè temè, ke yé n yóó bè dènnenímè ibotí tɛi mieke, kèwète ké bè tíi mbe tenkè mieke. Be

kòd mǎu ténke bá nkpaaní de bíékè. ²⁹ De mǎnni n ténke báá bè bùtínné, ke yé n yóó cǔũnnímè n Yaá mbe ìnkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmîi béi.

KUYIE MBENKEMÉ ESEKIERI KU CEPÁNTÉ YÓ NDÓMMÉ

40

¹ Kè dè mmǎke yebie nsipísìdé nè yènnùmmù nè bè ti pǐmmè ke kǒnnè Babidǎnni dibenni tǎnkù ketiwè kó diyie pínni yìè, ke sǒ ndè mǎke yebie ntepiítè nè yènáà nè bè pǎntemè Sedisademmu. Kè ti Yiè nKuyie nwērí múu cúténí n yǐnkè kéntǎ kékǎtenè de bíékè. ² Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke kè dè ndǒnnè m bo Isidayeribe tenkè ke cómmú ditāri dieri mari ìnkè, di bakù cǎnku diyie yìení kèè bíékè, kè dè dò mbè maá dihei dieri. ³ Kè ti tuǎkoo deborè kè n yà oniti mǎu, kòo kǎnti dǒnnè disǎwũǎ, kòo tǎ kuhǎu kùu dùǎkenè titǎnkpeti nè kupàati kùu beúnè ke cómmú dihei kó dibòri. ⁴ Kè de kóo niti n náké ke dò: Oniti fǒ, wénté mesàà nkékénté mesàà, kéndake n yóó da benke dè kpéi demǎu, ke yé bè da kǎtenènimè die nkàa bo de nyà. A bo yà dèè kó dimàà á dè benke Isidayeribe.

Kuyie ncfètè dǎnkù nè te cǎkè ditowàà bíékè kpeye

⁵ Kè Kuyie mpǎānǎānti náāntǒo béi nke dò: Mèmmè n yàmè ti Yiè nKuyie ncfètè kè kuduotí tè fité tipíiti timǎu, kòo niti wenwe pikú kùu pàati okùmè bo métiri mètāati, kòo benné de kó kuduotí cǎè kè mè mbo de kó kupàati mèmáà, kè mecómmè nkù bo mèmáà. ⁶ Ò dèè memme kékǎte dibòri dii bo diyie yìení kèè bíékè kédèke yedetisakè, kébenné

dibòrì cĕĕ nkè mè mbo de kó kupààti mèmáà. ⁷ Kòò benné yetuo bè maá yè ke càtinné kuduotí, bèè bàà ti Yiè nKuyie ncĭĕtè bè ní yó mbo yè, kè di okùmè mbo kupààti mèmáà, mepĕkùmè kupààti mèmáà, iduotí ìì soké de kó yetuo cuokè kè ì cĕĕkù mbo métìrì mètāāti, kè ye kó yebòrè yèè wetí kukpánkpánkù kè yè cĕĕkù mbo kupààti mèmáà mèmáà. ⁸⁻⁹ Kòò benné kukpánkpánkù kó dibòrì de miēke kperi, kè mepĕkùmè mbo métìrì mènàà, imarí kó mecĕĕ métìrì òmáà. ¹⁰ De kó yetuo bè càtinné yè kè yè bo yètāāti yètāāti, bá kùù píkù ke ma yeməu, iduotí ìì soké ye cuokè kè ì mà iməu. ¹¹ Kòò benné ditowàà kó dibòrì kè mepĕkùmè mbo métìrì mènùmmù, meokùmè métìrì mèkuò nè dikéè. ¹² Kè kuduotí makù bo de kó yetuo ìikè kè ku okùmè bo métìrì kó dikéè ku pĭtì timəu. Bá diì tou kè di mðke métìrì mètāāti bá kùù píkù. ¹³ Kòò benné di ntou mánkù kĕntə kĕtuəkenè diterì kəku kè dè mbo métìrì tepĭtè nè mèdé nè dikéè bá diì bòrì kè di wetí diterì. ¹⁴ Kòò benné kukpánkpánkù kè kù mbo métìrì tepĭtè kè ti Yiè nKuyie ncĭĕtè kó kudànkù fité de kó kukpánkpánkù tipĭtì timəu. ¹⁵ Mefĭè mmèè duó kukpánkpánkù dibòrì ditowàà kperi kĕntə kĕtuəkenè de miēke kperi kè mè mbo métìrì sipísidè nè mènùmmù. ¹⁶ Yetuo bè maá yè ke càtinné kuduotí bèè bàà ti Yiè nKuyie ncĭĕtè bè ní yó mbo yè, kè yè mməke fenétìbè ditowàà bíékè kè bè kpetì simátìdi kè iduotí ìì yè tukúnè kè ì bè mðke kè kukpánkpánkù bè mðke. Kè bè kerì de miēke bíékè kè dè dò ntipuonti.

¹⁷ Kè de kóo nìtì n tanné Kuyie ncĭĕtè kudànkù

ditowaà kòku kè tidieti de bo ke cè ke dàri yetàsààyè ke fité, kè tidieti bo sipísitàãti. ¹⁸ Bè cè ke dàri yèè tãrè yeè bòrè bo tipítì de miéke bíékè kè ye okùmè mànnè yebòrè kōme. ¹⁹ Kòò benné dibòrì de miéke kperi kénto kétuakenè ditowaà kperi, dii kòrìnè Kuyie ncīètè dānkù de miéke kòku, kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù. Ò benné memme diyie yìèní kèè bíékè kó yebòrè. ²⁰ De kó difōnkúò kébenné kubakù cānku bíékè kó dibòrì dii kòrìnè ti Yiè nKuyie ncīètè kó kudānkù ditowaà kòku, di okùmè nè di pēkùmè. ²¹ Kè yetuo bè maá yè bèè bo mbaa ti Yiè nKuyie ncīètè be kpéí, nkè yè mbo yètããti yètããti bá kùù píkù. Iduotí ìi yè càátínè nè de kó kukpánkpánkù, de okùmè nè de pēkùmè kè dè mmannè deketirì kōme do mamè. Meokùmè métìrì sipísidé nè mènùmmù, mepēkùmè métìrì tepíítè nè mēdémè nè dikéè. ²² De kóo fenétìbè nè de kó kukpánkpánkù nè dèè kerí kè dò ntipuonti ke mannè diyie yìè kèè bíékè kperè, kè yedetisàkè bo yèyiekè ke tūàkenè kukpánkpánkù de miéke kòku. ²³ Kè ti Yiè nKuyie ncīètè dānkù de miéke kòku kó dibòrì, kè kubakù cānku kperi wetí kuyou kperi kè deyìkè kperi wetí diyie yìè kèè kperi, kòò benné mēfiè mmèè soké yebòrè sàku kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù. ²⁴ De kó difōnkúò kòo n kōtenè kubakù cānku bíékè, kè dibòrì marì bo de bíékè, kòò benné de kó yetuo nè iduotí nè di kó kukpánkpánkù kè dè mmannè detèrè do mamè. ²⁵ Dibòrì nè di kó kukpánkpánkù kè dè mmòke fenétìbè kè bè dōnnè betòbè do dōmmè ke fité, kè be okùmè bo métìrì sipísidé nè mènùmmù, mepēkùmè

métìrì tɛpíítè nè mèdémè. ²⁶ Mɛfiè mmèè duó dibòrì nè kukpánkpánkù de cuokè kè mè mbo yɛdɛtìsàkè yèyiekè kè bè kerí de kó iduotí kè dè dò ntipuonti ke fité. ²⁷ Kè dibòrì bo dù kàrìnè ti Yiè nKuyie nɔ̄fètè kó kudànkù de miɛke kòku, kè bo kubakù cǎnku bíékè, kòò benné di mbòrì kéntɔ kétuɔkenè diterì kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù.

Kuyie nɔ̄fètè dànkù nè tɛ bòrè de miɛke bíékè kpɛye

²⁸ Mɛm̄m̄m̄ kòò duó nkè n ta dibòrì kubakù cǎnku bíékè kperi kékɔtɛ ti Yiè nKuyie nɔ̄fètè dànkù de miɛke kòku. Kòò benné de kó dibòrì kè di mmànnè yèyèyè do màmè. ²⁹⁻³⁰ Kè di kó yetuo nè di duotí nè di kó kukpánkpánkù kè dè mǎnnè dɛtɛrè do màmè ke mǎke fenétìbè ke fité. Kè dibòrì nè kukpánkpánkù, kè de okùmè mbo métìrì sipísidé nè mènùmmù, mɛpɛkùmè métìrì tɛpíítè nè mèdé nè dikèè. ³¹ Kè de kó kukpánkpánkù bòrì kàrìnè Kuyie nɔ̄fètè dànkù ditowàà kòku, kè dè mbo yɛdɛtìsàkè yèni, kè bè kèrì imarí kè dè dò ntipuonti ke fité. ³² De kó difɔnkúò kòò n tannè ti Yiè nKuyie nɔ̄fètè dànkù diyè yèni kèè bíékè kperi, kè di benné kè di baa mmànnè yèyèyè do màmè. ³³ Di kó yetuo nè di kó iduotí nè de kó kukpánkpánkù kè dè mmànnè dɛtɛrè do màmè ke mǎke fenétìbè ke fité, kè de okùmè mbo métìrì sipísidé nè mènùmmù, mɛpɛkùmè métìrì tɛpíítè nè mèdémè nè dikèè. ³⁴ Kè de kó kukpánkpánkù bòrì kàrìnè ti Yiè nKuyie nɔ̄fètè dànkù ditowàà kòku, kè de kó mɛfiè mbo yɛdɛtìsàkè mèni, kè bè kèrì imarí kè dè dò ntipuonti ke fité.

³⁵ Kòò n kɔtɛnè kubakù yóú bíékè kó dibòrì kè di benné kè di mmànnè yèyèyè do màmè. ³⁶ De

Yiè nKuyie ncīètè miεke mutōmmú, be kaku nku.
 46 Kè kùò kó dibòrì mè nwetí kubakù youú ikuó nùbè
 Defii botí kou Sadaki bí ì yó mpī ndiwūstònnì ìnkè
 mutōmmú, be kaku nku.

Bè bennémè ti Yiè nKuyie ncīètè dōmmε

47 De kó difōnkúò kòo benné ti Yiè nKuyie ncīètè
 kó kudànkù de miεke kaku, kè ku okùmè mbo
 métìrì sipísìnùmmù, kè kù mmà tipítì timou ke
 diwūstònnì bo ku ìkè. 48 De kó difōnkúò kòo
 n tanné ti Yiè nKuyie ncīètè kó kukpánkpánkù
 kébenné ku kó imarí kè kù mbo ku mpíkù métìrì
 mèdé nè dikéè, kutekù meè maa, kè dibòrì kó
 mepēkùmè mbo ku mpíkù métìrì òmáà nè dikéè
 kutekù meè maa. 49 Kè kukpánkpánkù okùmè
 mbo métìrì tepíítè, mepēkùmè métìrì mèkuò, kè
 yedetisakè mbo tepíítè yèè kòrinè deborè, kè yesànkè
 bo ku mmànku òmáà, kutekù òmáà.

41

1 Kòo n tanné Kuyie ncīètè kó kudieku diekù,
 kébenné dibòrì kó kumarí kè mepēkùmè mbo ku
 mpíkù métìrì mètāāti kutekù meè maa. 2 Kè dibòrì
 kó mepēkùmè mbo métìrì mènùmmù kè di kó imarí
 kó mecéè mbo métìrì mèdé nè dikéè, ku mpíkù nè
 kutekù. Kòo benné kudieku kó meokùmè kè mè
 mbo métìrì sipísidé, mepēkùmè métìrì tepíítè. 3 De
 kó difōnkúò kòo ta de miεke kó kudieku, kébenné
 dibòrì kó imarí kè ì mbo métìrì òmáà, dibòrì métìrì
 mètāāti, imarí kó mecéè métìrì mètāāti nè dikéè.
 4 Kòo benné kudieku kumómmønku kè kù mbo
 meokùmè métìrì tepíítè, mepēkùmè meè maa. Kòo n
 náké ke dò: Ku ndieku tú ikuó nenti kaku nku.

Bè do maá tii dieti kékpeénnè Kuyie ncīètè

⁵ Kòo benné Kuyie ncīètè kó kumarí kè ku cĕĕ nní mbo métìrì mètāāti, kè bè maá tidieti matì ke kpeénnè Kuyie ncīètè kè tì bo métìrì mèdé mèdé ke fité. ⁶ Kè bèe benné de kó tidieti tii soké titòbè ìnkè ináú itāāti itāāti bá kùù píkù. Ku mpíkù tidieti sipísitàāti, kutekù mēmmē. Kè de kó tidieti tukúnè kuduotí bè maá kù ke fii nKuyie ncīètè. Tì me nyí tukúnè Kuyie ncīètè móm̄m̄ontē kó kumarí. ⁷ Kè de kó tidieti pĕkùmè nyéúti ke deètòo ke taà kumarí ke mmē ndo nke fité Kuyie ncīètè. ⁸ Kè n yà dēmarè pūūtémè ke iiténí ke fité Kuyie ncīètè. Bè maá yèè tuo ke kpeénnè Kuyie ncīètè ye kó dipūū ndi, kè di bo kupàāti mēmáà métìrì mètāāti kaku. ⁹ Kè kumarí ditowàà bíékè kaku de kó yetuo cómmú kùù ìnkè kó kucĕĕkù bo métìrì mèdé nè dikéè kè mēfiē nsoké soké de kó yetuo cuokè. ¹⁰ Kè yetuo kó mēpĕkùmè bo métìrì tēpiítè píitè ke fité. ¹¹ Kè de kó yetuo m̄ake yebòrè yèdéè, dii nkubakù cānku, diteri kuyóú mēfiē mmèè soké de kó yetuo cuokè kè mè bo métìrì mèdé mèdé nè dikéè ke fité. ¹² Kuyie ncīètè ìkè kè ditou marì bo kè di pĕkùmè bo métìrì sipísitàāti nè mēnùmmù, kè kumarí kó mēcĕĕ mbo métìrì mèdé nè dikéè ke fité, kè di okùmè bo métìrì sipísìnàà nè dikéè. ¹³ Kòo benné Kuyie ncīètè kè te okùmè mbo métìrì sipísìnùmmù, te dānkù nè te marì kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù. ¹⁴ Kuyie ncīètè ke yiénè te dānkù de miēke bíékè kaku kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù. ¹⁵ Kòo benné Kuyie ncīètè kó mēokùmè nè te dānkù difōnkúò kaku kōme nè de kó tikpānkpānti kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù.

Bè sàrimè Kuyie ncĭĕtè tɛ miεke

De kó difɔnkúò kè Kuyie ncĭĕtè de miεke nè kukpánkpánkù kùù kàrìnè Kuyie ncĭĕtè dánkù ditowaà kòku. ¹⁶ Kè bèe dè dàri ideí kétúóté ketenkè kéntɔ kétuɔkenè simátidii fenétibè borè, ke me nyĩ tikpánkpánti tii fité Kuyie ncĭĕtè tipĩti titãati ke múnkεε darinè fenétibè simátidii kɔbe ideí, ¹⁷ kétúóté ti Yiè nKuyie ncĭĕtè kó dibòrì kètannenko de miεke nè ditowaàò nè imarí kéfíté i miεke nè i ñkòo. ¹⁸ Kè bèe kerí kè dè ndò mbεĩnkèmbàribè nè tipuonti, kè beĩnkèmbàribè bo bèdébè, kupuonku mbo kùmáà. Bá wèè ñnkèmbàrì kòò màke keyiikè kèdékè. ¹⁹ Keyiikè kèè dò nkenitikòke kè kè níi nwetí ku mpíkù kupuonku, kè kèè dò nkecirìcirìkòke kè kè wetí kupuonku kupíkù tekù kè dè me ndo nke fité Kuyie ncĭĕtè tipĩti timəu. ²⁰ Beĩnkèmbàribè nè tipuonti bè do de kerí kumarí ñnkè nke, kétúóté ketenkè kéntɔ kétuɔkenè dibòrì ñnkè. ²¹ Kuyie ncĭĕtè kó dibòrì kó ideí do màmu tipĩti timəu.

Bè do dònè dù wũṣtənni ideí

²² Kè Kuyie ncĭĕtè ìkè kè dèmarè bo ke dònè diwũṣtənni ideí kperi, kè di cómmè bo métìrì òmáà nè dikéè, di okùmè métìrì òmáà mepĕkùmè métìrì òmáà kémməke ditàrì nè mekpĕĕmmè kè imàнке tú ideí. Kòo n náké ke dò: Ti Yiè nKuyie nkòò tábùrì nwe.

²³ Kuyie ncĭĕtè kó dibòrì kó yecàkè do bo yèdèè ndi, kè de miεke kó dibòrì kpεye múнке bo yèdèè. ²⁴ Kè yè kpetírì tipĩti tidétì, yedé memme. ²⁵ Kè bè kerí ye ñnkè kè dè dò mbεĩnkèmbàribè nè tipuonti, ke dònè dèè do kerí imarí ñnkè. Ke ānné kudóu makù kè kù nhāнке Kuyie ncĭĕtè kó dibòrì ditowaà

bíékè. ²⁶ Kè bèè ànné sibòo nè simátidìi, kékèrí kè dè ndònnè tipuonti tipúti timòu. Ti Yiè nKuyie ncíètè bòrì nè bè maá sù cǐ ke tè kpeénnè nè ideí ì ãnke yebòrè.

42

Bè do maá yèè tuo kèpéénnè Kuyie ncíètè

¹ Kòo n kòtenè Kuyie ncíètè dánkù ditowaà kubakù yoú bíékè kòku, kè ti ta yetuo yèè wetínè təcíètè tèè bo kubakù yoú nè te dánkù. ² Kè te okùmè bo métìrì sipísìnùmmù, mepèkùmè sipísidé nè dikéè ³ Te bòrì ìkè de mièke bíékè nè kudánkù ditowaà bíékè kòku bè ce kù ke dàri yetárè, kè tidieti matì dè bo ke tè wetí nè tì sòké tìtòbè ìnkè, ke bo tìtāāti tìtāāti. ⁴ De kó tidieti ìkè kè mǐfiè mmamè soké de mièke bíékè, kè mepèkùmè bo métìrì mènùmmù kè mè okùmè bo métìrì sipísìnùmmù kè ti bòrè bo kubakù yoú bíékè. ⁵⁻⁶ Kè dǐnkè kó tidieti mǎpúrìnè dǐfũṣò nè de cuokè kpeti, ke yé te kpánkǎnti kó imarí tì èütémè. De kó tidieti do sòké tìtāāti tìtāāti ndi, tì í mǎke yesānkè tìtèti dòmme. ⁷ Kè Kuyie ncíètè dánkù ditowaà bíékè kè kumarí makù wetínè yetuo yèè bo ditowaà, kè ku okùmè mǎnnè yetuo kōme, ⁸ Ke yé ti Yiè nKuyie ncíètè dánkù ditowaà kòku kó yetuo okùmè do bomè métìrì sipísidé nè bènùmmù ndi, dì tou do bo ti Yiè nKuyie ncíètè ìkè kè di mbo métìrì sipísìnùmmù. ⁹ De kó yetuo fũṣò kè dibòrì bo diyè yìèní kèè bíékè, bèè kèríní Kuyie ncíètè dánkù ditowaà kòku bè bo ntaà dè.

¹⁰ Kuyie ncíètè dánkù kó kuduotí ìnkè kè yetuo bo ke wetí diyè yìèní kèè bíékè, ke wetí təcíètè matè nè

te dānkù. ¹¹ Kè mēfìè mmamè bo ye cuokè ke dōnnè yeteyè do dōmmè, meokùmè nè mepèkùmè nè yebòrè nè ye dōmme nè yecàkè kè dè mà. ¹² De kó yetuo yèè bo diyìè yìèní kèè bíékè bá di kè di màke dibòrì, kè di dōnnè kubakù yóú bíékè kpèti kpèye do dōmmè, ke bo bá kùù ce mànkù ke wetí kumarí kùù perí diyìè yìèní kèè bíékè. ¹³ Kòo n náké ke dò: Tidieti tì me mbo kubakù yóú nè kucànkù, ke wetí Kuyie ncīètè dānkù, ti Yiè nKuyie nkó tidieti nti, ikuó niùbè bèè pī ti Yiè nKuyie ntōmmú bè níí yóó de nkari kèdi mudìi bè pā mù Kuyie, ke de ndóú mbè kù pā tì diiti nè bè kù fié ìi wūš meyei ncīémmu nè me nhūtímù kpéí. De kó dibòrì tú ti Yiè nKuyie nkperi ndi. ¹⁴ Kè ikuó niùbè níí ta Kuyie ncīètè dibòrì sààrì mièke, bè báá yennè be yààti bè pīñnè tì ikuó tōmmú kékote benitìbè tóbè borè, bèè tì dāu ndende kéceete titèti ke né na kékote benitìbè tóbè borè. Ikuó yààti nti.

Bè bennémè Kuyie ncīètè marí ditowàà bíékè

¹⁵ Ò dèè dīi mōnni Kuyie ncīètè mièke kó mubennímù kèntò kè ti ye dibòrì dīi bo diyìè yìèní kèè bíékè, kòò benné Kuyie ncīètè dānkù kó kuduotí kéfíté. ¹⁶ Kòò benné diyìè yìèní kèè bíékè kó kupíkù nè o pààti kè dè mbo métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250) kéfíté. ¹⁷ Kòò benné kubakù yóú bíékè nè o pààti kè dè mbo métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250) kéfíté. ¹⁸ Kòò benné kubakù cānkù bíékè nè o pààti kè dè mbo métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250) kéfíté. ¹⁹ Kòò benné deyùikè bíékè nè o pààti kè dè mbo métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250). ²⁰ Kòò benné kuduotí kùù fité te pī̀tì tinàà kè ku okùmè mbo métìrì sikòusidé nè

sipísìnùmmù (250). Ku pèkùmè métìrì sikòusidè nè sipísìnùmmù (250). Kuù do yaàti Kuyie ncìètè nè diheì kpesi.

43

Kuyie nkó tikpeti wète ke cutinímè ku cìètè

¹ Kòo n kàtenè dibòrì diì bo diyìè yìèní kèè bíékè. ² Kè n yà Kuyie nkó tikpeti kè ti kèríní diyìè yìèní kèè bíékè, ke uuti ke dò mmenie nhṣṣ tamè kukó, kè ti wenniku mí dèborè. ³ Kè n yà mēbenkùmè dèborè kè mè ndònnè n do yà mè Kuyie pònte diì mònni Sedisademmu, kéndònnè n do yà mè Kebaa kó ntaké. Mēmme n domè kēsīnnṣṣo ketenkè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti tuòkení diyìè yìèní kèè bíékè kéta ku cìètè bòrì diyìè yìèní kèè bíékè kperi. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kètannè ku cìètè dánkù de miēke kòku, kè n yà Kuyie nkó tikpeti píemmè te miēke. ⁶ Kè n keè òmòu m béinnènnímè Kuyie ncìètè miēke, onìtì wèè do n neínè kòò baa kpaá bo m borè. ⁷ Kè de kó metammè n náké ke dò: Onìtì fṣ! N kpààtikàrì diì bo diē, n nacèdaánni ndi kè n yó mbonè n nìtibè Isidayēribe sáà, bá bè ténke bá n yóu kètūnne yebàkè kénkūri be kó bekpààtibè n cìètè borè ke caàri n yètìrì. ⁸ Kè be kó bekpààtibè maá be cēi kètóonnè n kpete kékeú yebòrè n cìètè kpeye také, kécónnè yecàkè kó idéi kètóonnè n kpete kpeye, kè kuduotí kùmáà ti yaàti. Bè sāū n yètìrì ndi nè isòke kpeye kó mudòrìmmù, dèè te kè m miēke bè yè kè mbè kùṣ. ⁹ Di mmònni bè yóó yóumu yebàkè kó muféu nè bè bo nkūrìmmè be kó bekpààtibè n cìètè borè, kè nní mbè bonè sáà.

10 Kòo yíe ké n náké ke dò: Onìtì f́s! Náké Isidayeεriβε n da benke tèè cǐètè te kó kufènkù dòmme kè bèe tè benné, kè dèe yie nkè ifei bè pǐ mbè dòòrì ìì sàke kpéí. 11 Kè ifeii bè pǐnnè be dòòrìmè, a bè benke n cǐètè kó medòmme nè te dømme nè te bòrè bè taà yè nè bè yìè yè nè te tié nnè te kuó. A dè wǎri demou kè bèe dè yà kéndòòrì dè yèmmè. 12 Nte n cǐètè kó ikuó, kétúóté ditàrì yómmè nè di tenkè kó dimàà cénke kéfíté. De kó ketenkè tu n kòke nke.

Kuyie nnàkémè bè yó nkù feumè iwũò ke tuò nyewũòtòrè ìnkè

13 De kó difǎnkúò kébenné diwũòtònnì nè kupààti kùù beúnè de kó kupààti do bo métìrì kó dikéè ndi. Kòo benné difǎtìrì dǐi fité diwũòtònnì kè di cūmpume mbo métìrì kó dikéè, di pèkùmè meè mǎà, kè di bìè nkó meokùmè mmànnè tenòùtè kó mepèkùmè kéfíté. 14 Kè bèe túóté diwũòtònnì tàrì ketenkè kperi kèntò kètuoakenè kukākú de mieke kòku, kè dè mbo meokùmè métìrì kó dikéè, mepèkùmè meè mǎà. 15 Bè yó ntuòtì dè muháá nkè dè bo métìrì kó dikéè. Kè yebàkè bo yènàà meyómmè. 16 Diwũòtònnì dimou kè di okùmè bo métìrì mèyiekè, mepèkùmè meè mǎà, dǐ do màmu tipǐtì tímou. 17 Kè difǎtìrì dǐi fité diwũòtònnì kè dǐ cūmpume bo sǎntimétìrì sipísìdè nè mènùmmù. Kè di detisàkè wetí diyìè yìèní kèè bíékè.

18 De kó difǎnkúò kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: Onìtì f́s! Kè bè maá diwũòtònnì, nte a yóò dòòmè kè bè né na kètuo nyiwũò di ìnkè, ke dǐ cou mmeγǐ. 19 A waá ndinaadapànnì kéduó nDefii botí kòβε, ikuó niùbè Sadaki bí bèe pǐ n tómmú diwũòtònnì ìnkè kè bèe dǐ feuté meyei ncǐèmmè

kpéí. ²⁰ Kàa waá mmeyĩ nkéfeté diwũṣtònni bàkè nè kukākú kpéém̄m̄ kó tipíiti tinàà, ke me nyĩ nè yebiè nkéfité. A yóó me nyĩ kédèite di yei nké di wènkùnne. ²¹ Kè bè feuté de kó dinaadaà meyi nciém̄m̄ kpéí, nha di tùóté kédenne n cĩètè dánkù ké di tùò ndibòrì bè tãáté di de kpéí. ²² Diyiè déri yiè kéwaá ndibòdaà dii kpa kuyènkù ke di feuté kéwènkùnne diwũṣtònni a do dòòm̄ dinaadaà. ²³ Kàa dèite dii m̀n̄n̄ diwũṣtònni kó meyi nke dèè, a waá ndinaadap̀n̄n̄ t̀r̀i nè dipedaà dèè kpa kuyènkù. ²⁴ Kè dè nni nféuté kè ikuó niùbèè dè yòore mukókúó nke dè nni ntuò. ²⁵ Kàa mme nhõ nyewe yèyiekè mièke, bá dii yiè a níi kuò dibòdaà meyi nciém̄m̄ kpéí, nkéféuté dinaadaà nè dipedaà dèè kpa kuyènkù. ²⁶ A yó mme nhõ nyewe yèyiekè mièke kéwènkùnne diwũṣtònni kè bè né na kékéte mutòmmú di ìnkè. ²⁷ Kè de kó yewe p̄ṣèté, kétúóté diyiè nínni yiè nè yèè sòké, ikuó niùbèè beè yó nfeu iwũṣ ke tuò nnè di yó nni nfeu ì metaumm̄ kpéí. De m̀n̄n̄ kè nní nyo di kpeti. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

44

Bè yó ntaà mèè botí Kuyie nciètè

¹ Kè weè niti n kòtenè Kuyie nciètè b̀r̀i ditowàà bíékè kperi dii bo diyiè yìèní kèè bíékè, kè ti nsó ndi kpetí. ² Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: De kó dibòrì yó nkpetímu, òm̀ò̀ báá di kpeté ke yé mí ndi Yiè nKuyie n di ntaàm̄, nè de kpéí di yó nkpetímu. ³ Tekp̀atibite tiè níi yóó dè k̀r̀i m borè kèdi o dii, ò níi tanní kukp̀ankp̀ankù. Ò níi yóó ku nta ké kù yènnè.

Beṛḏḏbè í yó ntaà Kuyie ncĭĕtè

⁴ Kòo n kɔtenè kubakù yóú bíékè kó dibòrì dìi wetí Kuyie ncĭĕtè, kè n yà Kuyie nkó tikpetì píemmè ku cĭĕtè mièke, kèdo késĭnnóo ketenké. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dò: Onitì fś! Daate kéwénté mesàà, kékénté mesàà nkékeè n yóó da duó nyèè tannò, n yóó da náké Kuyie ncĭĕtè dòmmè mme nè te kuó, a daate bè taà mèè botí n cĭĕtè nè bèè í dò nké ntè taà.

⁶ Á náké Isidayeeriḃe de kó itookperí yembè ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú, bè dòò isòke kṗere kè dè tontému. ⁷ Bèè tannè n cĭĕtè bèè í cāmmù be yèmmè nè be kòntì, ke sĭnkùnko n cĭĕtè di tuò ndiì mònni iwũḵ di n feu ì kó mekùò nnè meyĭ. Bè tôte metaummè mèè bo mèmme díndi nè mí nti cuokè. ⁸ Bè í dake bè m pāā ndè kṗéí, ke yóú bè bo mpĭmmè n tōmmú ke mù duó mbetòbè kè bèe pĭ mbè na mpĭ mmù tōmmú n cĭĕtè mièke. ⁹ Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú opòò wèè í cānté yoo di mièke wèè í yíe n kṗeti o báá ta n cĭĕtè bá kòò tu opòò ke bè bonè.

Defiḃe kuó bè yó mpĭ mmèè botí Kuyie ncĭĕtè mutōmmú

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dò: Defiḃe bèè do n dèténè Isidayeeriḃe do n yóú dìi mònni kètũnne yebòkè. Bè yóó yàmu de kó meyei ncóntimu. ¹¹ Bè yó ntú betòmbè sámpòbè mbe n cĭĕtè mièke, bèè yó mbaa yebòrè ke feu iwũḵ bè yó ntuo nyì nè metaummè kṗeyi, bèè yó ntú n nìtìbè kó betòmbè. ¹² Ke yé bèè do fiémè Isidayeeriḃe kó iwũḵ yebòkè, kènte kè bèè ta meyei mmieke. Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu n yìté ke còmmúmu be kṗéí, kè bè bo

yà be yei nkó mucántimu. ¹³ Bè ténke í yó n tóónnè kẹ́pí n kuó tǎmmú bè báá kááké ikuó nenti, bè báá ta ikuó nenti dieku, kè dèe yie nkè ifeii bè pínne isòke bè dǎò ì. ¹⁴ Bèè yóó naá n cǐètè tǎmbè bèè yó mpí n cǐètè tǎmmú.

Ikuó niùbè yó ndòmmè

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Ikuó niùbè Defiibe bèè tu Sadoki yaàbí, Isidayeεribe do n dèténè dii mǎnni kè bèè mpí n cǐètè mieke mutǎmmú, bèè yó mbo n cǐètè ke n feu iwũǒ ke tuǒ mmekùò nnè meyiĩ. Mí ndi Yiè nKuyie mmú bí. ¹⁶ Bèè níí yóó ta n cǐètè dibòrì sààrì kékòte n tábùrì bo dè kẹ́pí n tǎmmú bè yó ndakemu mu kpéí. ¹⁷ Kè bè níí tatiní n cǐètè dǎnkù de mieke kòku, bèè dáátí tiyààtì tii dùòkenè mupààkonkperímù, bè níí bá ndáátí tipecìtì kó tiyààtì ke pínne mutǎmmú n cǐètè dǎnkù yoo n cǐètè mieke. ¹⁸ Bè níí yó mboú mupààkonkperímù kó tiyààbomboúntì nti be yó kényi mupààkonkperímù kó ifietí, bè me mbá mboú dèmarè be ka dèè bo nte kè bèè biete. ¹⁹ Kè bè yètínì dii mǎnni n cǐètè dǎnkù ditowàà kòku ke bo kòte benitìbè borè bèè dáté tiyààtì bè do pínne tì ikuó tǎmmú, ke tì dǎú n cǐètè mieke, bè bá ntì ã ke tóónnè benitìbè, bè yàà bo bè kááké kékú.

²⁰ Bè níí báá kuó páíí, bè me mbáá yóu kè be yùtì sũũ mmediè, bè nkéí be yùtì mesàà. ²¹ Ikuó niùtì mǎu níí báá yǎ menàà nhò tati dii ye n cǐètè dǎnkù de mieke kòku. ²² Ikuó niùtì mǎu báá túóté okúpokù yoo onitipòkù bè yete wè, wèe túóté osapàà nwèè mu nyí yǐètè onitidù Isidayeεribe mieke, yoo kòò me mbo túóté okúpokù, wè ntú ikuó niùtì tòu kou.

23 Bèè yóó bεnke n nìtibè dèè tu n kperε nè dèè tu cénkoo kperε, ikuó yetε dè nè ì yie ndè. 24 Bèè yóó ntú bebeémbè kémbekù n kuó dòmmè kéntū m baa nyemou kó ikuó, teom̄pùtè yie níí ntú n kperi.

25 Bèè báá tóónnè ocūi bè yàà bo sīnte, kè dè sàà í tú ò cice nwe yoo o yā yoo o bire yoo o nantè yoo o kóo kótì yoo o tāū wèè í ye. 26 Kè dè tūðkení ke dò mmεmme, kòò kàáké ocūi ke wènkūnne omáà ke dèè, we mbaa yewe yèyiekè ke né na kèwēte késoté o tōmmú. 27 Ò yóó ta dìi yie n cīètè dánkù de miεke koku ke pī mmutōmmú ikuó dieku, miεke wèè féúté feèfè meyei ncīèmmè kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmūi bēi. 28 Ikuó niùbè bèè te bè bo mpīmmè mutōmmú n cīètè miεke. Di báá bè duó nketenkè Isidayεεribe miεke. Bε kperε yóó ntú mínwe, mí nKuyie. 29 Bèè yóó nyo di m pāā ntūi diiti nè di n feu ìi wūš meyei ncīèmmè kpéí nnè meyei nhūtímù kpéí, kè di cānné dè kè dè bo ntú n kperε, bèè yóó ndè te. 30 Tidipànti miεke di níí deite tisààti ke yiénè di dèite dè ke cānné n kpéí nnè muyuo nsààmù, di níí yóó dè duó nyikuó niùbè mbe kè dèe yie nkè n di dòò mesàà. 31 Ikuó niùbè bá ncáá ndèè ku nè demáà yoo musīmmù pī ndè sinoo yoo iwūš yoo tiwanwanti.

45

Kuyie nnàkémè bè yóó totí mèè botí ketenkè

1 Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dà: Kè di tǎā dìi mōnni tété ke bo totí ketenkè di tǎāté n koke kè kè ncáá nkémbo meokùmè cidòmétirì tepíítè nè mèdé nè dikéè mepēkùmè cidòmétirì tepíítè. 2 De kó ketenkè miεke di yóó de mbenné n cīètè kó ketenkè

okùmè nè ke pĕkùmè kè dè mmà, kámbo métìrì sikòusìnùmmù nè sipísìnùmmù (550) késóó mmèfié mmamè kéfíté kè mepĕkùmè mbo métìrì sipísidé nè mènùmmù. ³ Kè di yíé kébenné de kó ketenkè miéke cidòmétìrì tepíítè nè mèdé nè dikéè kè mepĕkùmè mbo cidòmétìrì mènùmmù n cĭètè yó nde mbo nè ikuó nentì dieku. ⁴ De kó ketenkè yó ntú n kòke nke, ikuó niùbè bèè pĩ n tōmmú bè cĭĩ yó nde mbo. N tenkè miéke nke be kòke yó mbomè. ⁵ Kè di benné ketenkè meokùmè cidòmétìrì tepíítè nè mèdé nè dikéè mepĕkùmè cidòmétìrì mènùmmù kè kè ntú Defiibe bèè pĩ n cĭètè mutōmmú be kòke nè yehékè bè yó mbo yè. ⁶ Kàa benné de kó ketenkè miéke baka mepĕkùmè cidòmétìrì mèdémmè nè dikéè meokùmè cidòmétìrì tepíítè nè mèdémmè nè dikéè kè kè ntókénè n cĭètè kòke Isidayeeribe bemou kòke. ⁷ Tekpàatibite tæé kó ketenkè yó mbo n cĭètè nè dihei de mánkú, ku mpíkù nè kutekù diyie yìenì kèè bíékè nè diyie taà kèè bíékè, kè ke okùmè nheri nè n cĭètè kòke nè dihei kòke de kó meokùmè. ⁸ Isidayeeribe tenkè miéke kèe yó ntú n cĭètè kòke, kè dèe yie nkè sikpàatibìi bá nfĕũnko n nìtìbè, kèè kpaá kè kè ntú Isidayeeribe botí imou kòke.

Kuyie nkpannè tì sikpàatibìi

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè Isidayeeribe kó sikpàatibìi kpéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmũ tu: Dè sànnèmu memme díndi sikpàatibìi yóunè kuyonku nè di bo nfĕkùmè n nìtìbè kperè, dōònè dèè síé nè dèè wenni ke yóu di bo nfĕũnkomè n nìtìbè. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

¹⁰ Di beúnè dè nè dibièpeé nè di bo di beúnè yè, dè ntú dèè wenni. ¹¹ Di yó mbeúnè dè tidiiti nè dèè yó ncũḥ dèè tu menie nkperε dè r̄mà. Bè ḥ keténè tèè bièpete do ḥ mbo kuce τepítè nte kéta bè tu dè òmèè. ¹² Kè timátì péitì me nni nti kè di yī ti cḗkù bo cidóòbè bènùmmù tì mènke mme mbo, kè cidóòbè τepítè me nni nte tì mènke mme mbo.

¹³ Nte di ní yóó deite mèè botí yepārè di yó m pā yè, kè di kḥ tidiiti ke beri simámbòo yoo tiyàtì kè dè bo sipísikuò di deite dèmáà ké m pā. ¹⁴ Kè mekùò me nni mmè kè di cḥ yedíè ntekùtè (100), dí deite òmáà ké m pā. Bè do ḥ bennénè tèè déntè do ḥ mbo τepítè nte kéta bè tu dè òmèè yoo kóò. ¹⁵ Kè ipe me nni nyi yoo sibḥ, kè si bo sikousidé (200) dí deite dèmáà ké n féuté. Di m pāā ndèè kó dimàà dè yóó wḗnné nè tidiiti nti ke tuò mmetaummè pānni ndi, nè meyei ncḗmmè kpéi.

¹⁶ Isidayεeribe bemou ndi dihei, beè yó ndè duò ntekpààtibite. ¹⁷ Tekpààtibite tèè ní yóó waá nyiwũḥ bè yó n fíé ì yebaa mmiεε, kécōnné muyuo nnè menàà mmèè ḥ yḥε ke né na kétuḥ. Yebaa mmiεε nè otānkù pānwè kó dibanni nè teom̀pùtè yiè nè Isidayεeribe kó metíimmè wèè ní yóó waá nyiwũḥ bè yó n kuḥ ì meyei ncḗmmè kpéi, nnè de kó tidiiti nè ì yóó tuḥ mmetaummè kpéi Isidayεeribe bemou yei ntūntimù kpéi nke.

Diyentébanni kó ikuḥ

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke d̀: Dibenni kóo tānkù ketiwè diyìè ketiri yiè á waá ndinaadapānni kéwénkūnne n cḗtè. ¹⁹ Kè ikuḥ niùtì waá nde kó dinaadaà meyei ncḗmmè kperi

kó meyiĩ, nkéfaté n cīētè bòrì kó ideí nè diwũṣtònnì kó kukākú mekpṛṣémṣè mènàà, nè n cīētè dānkù de miēke kòku kó dibòrì kó ideí. ²⁰ A yóó me nyĩ otānkù yìè yìènnì bèè kó dimàà dòò meyi ke í dake be kpéí, memme a yóó wénkùnnemè n cīētè.

²¹ Dibenni tānkù ketiwè diyìè tepíítè nè dinaanni diyentébbanni yóó keté dìi yìè kénṣò kétuòkenè yewe yèyiekè. De kó yewe miēke di yó nyo mpṛṣṣè wèè í kòṣrenè mutie mùù muuti wenwe. ²² De kó diyìè kè tekprààtibite n féúté dinaadaà o mómmuò nho yei ncīémṣè kpéí nnè kubotí kumòu kōme kpéí. ²³ Dibanni kó yewe yèyiekè yenyē miēke, ò níi kuò bá dìi yìè yenaadakè yèyiekè nè yepedakè yèyiekè dèè kra kuyènkù nè dibòdaà bá dìi yìè meyi ncīémṣè kpéí. ²⁴ Dèè tu tidiitì kó dipānnì bè níi waá mmuyuo ncìdòòbè tepíítè nè bènnùmmù nè mekùò ndítirìbè bèkuò, dèè yóó wēnné nè dinaadaà kétuò nkè dipedaà kperē múnke mme mmà.

²⁵ De kó difōnkùò otānkù yìènwè kó diyìè tepíítè nè dinummurì, dibanni bè tu dì tifiiti kperi yìè wèè me ndòò ké n feuté ò sòò ò feuté de meyi ncīémṣè kpéí nnè ò sòò ò tuò ndè, tidiitì nè mekùò nkè de mmà de baa sòò māmè, ké mme nhō nke dò yewe yèyiekè.

46

Tekprààtibite yó ndòmmè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dò: N cīētè dānkù de miēke kòku kó dibòrì dìi bo diyìè yìènnì kèè bíékè dì níi yó nkpetímu yewe yèkuò mutōmmú kpeye miēke, teompùtè yìè kè bèè dì kpeté nè

otànkù pànwè kó dibanni miεke. ² Kè tekpààtìbiteε tanní kukpánkpránkù kó dibòrì ditowaà bíékè kperi, kécómmú kédírì dibòrì kó idεί, kè ikuó niùbè n feuté o wũō fèè yóó tuō nnè metaummè kafe, kòò nínkú dende dibòrì kédeè káyè, bè me mbáá kpetínné dibòrì kétuαkenè kuyuoku. ³ Siom̀p̀usi kó yewe nè otànkù pànwè kó dibanni benitìbè níí yóó de nnínkú kukpánkpránkù bòrì ké n sante.

⁴ Teom̀p̀utè yiè tekpààtìbite níí yó n féuté yepedabe yekuò ndi, nè dibadaà dimáà dèè kpa kuyènkù. ⁵ Kè tεε waá mmuyuo ncidóòbè tepítè nè bènùmmù, mekùò ndítìrìbè bèkuò, deè yóó wēnnénè dipedaà kétuα nkéwaá mmuyuo nhò dó mù mmamè yepedabe kpéí nkè muyuo mbo cidóòbè tepítè nè bènùmmù wèe kαε mekùò ndítìdìbè bèkuò. ⁶ Otànkù pànwè kó dibanni yiè wèe níí bo kuα dinaadaà dìi kpa kuyènkù nè yepedabe yekuò nè dipedaà dimáà dèè kpa kuyènkù.

⁷ Kè tekpààtìbiteε waá mmuyuo ncidóòbè tepítè nè bènùmmù dinaadaà kpéí, nké me nwaá ndipedaà kpéí kéwaá mmuyuo nhò dó mù mmamè yepedabe kpéí, kè muyuo mbo cidóòbè bènùmmù wèe kαε mekùò ndítìrìbè bèkuò. ⁸ Tekpààtìbite níí yóó tanní kukpánkpránkù kó dibòrì ditowaà bíékè kperi ndi, kéwεte ke di nyennè. ⁹ Yεbaa nkó yewe kè benitìbè níí katení n cīètè m báammu, kè wèè ta dibòrì kubakù cǎnku kperi wèe yè kubakù yóú kperi, kè wèè ta kuyóú kperi wèe yè kucǎnku kperi, òmòu báá yè dibòrì ò ta dì, kè wèè ta kùù píkù wèe yè kutεkù. ¹⁰ Tekpààtìbite níí yó mbè èrinèmu kéta ké mbè èrinè káyè.

Bè bo nfeu mènè botí iwũs ibotí ibotí ti Yiè nKuyie

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Yeḅaa nkó yeḅwe nè di kó metíímmè meməu, tekpaàtìbite níí waá mmuyuo ncídóòbè tepíítè nè bènùmmù mùù yóó wènnénè dinaadaà kétuə, ke me nyí dipedaà kéwaá nhò dó mù mmamè yepedakè kpéí, kè muyuo mbo cídóòbè tepíítè nè bènùmmù wèe kəore mekùò ndítirìbè bèkuò.

¹² Kè tekpaàtìbite m pā feḅfè ke yóó fè nni nféuté kétuə, yoo ò m pā dipānni metaummè kperi, bèe ò kpeté diyìe yìèní kèè bíékè kó dibòrì kòò n féuté o ḅfè kétuənnè o pānni metaummè kperi, ò ɔɔ yímè teompùtè yiè. Kòò deè wèe yè kè bèe kpetínné dibòrì.

¹³ Ò níí n féuté bá dìi yiè dipedabii dìi mðke dibenni òmáà ke kpa kuyènkù. Ke níí dìi féuté bá dìi künweñni. ¹⁴ Bá dìi künweñni ke níí m pā muyuo ncídóòbè bènùmmù, mekùò ndítirìbè bèdébè mènè yóó kəorenè muyuo. De kó ikuú yó mbomu sáà bá dìi künweñni ò níí me nyí. ¹⁵ Bá dìi künweñni di níí n féuté dipedabii ké m pā muyuo nnè mekùò, di yó mme nhə nsáà.

Tekpaàtìbite kó ibí níí yó nte dè

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: Kè tekpaàtìbite wèté te tenkè ke pā te bire marè, tè me nkè pā wè, wèe yó nkè te, kòò kú o bíi sɔoté. ¹⁷ Kè dè me ndò ntekpaàtìbite wèté ketenkè ke pā te kóo tǎnti məu, wè nkè te, kè n kó dibenni tùðkení, tidaatì yèrimù benni, wèe wète ké kè nhò duú, te bí ìi máà bo na kénte ò í pā kè sáà. ¹⁸ Tekpaàtìbite báá túóté n nítìbè kóò məu kó ketenkè kèpā te bí, kè de yiè mpaà ketenkè. Tè níí deite te tenkè mièke nke kèpā te bí.

Kuyie nciētè kó dɛdɛ̀

¹⁹ Dɛ kó difɔ̀nkùò kòo n tannè kukpánkpankù kó dibòrì kè ti kɔ̀tɛ Kuyie nciētè dánkù dɛ miɛkɛ kɔ̀ku kó dibòrì kubakù yóu kperi, diì wetí ikuó niùbè kó tidieti kè ditou mari bo dɛ ìkè bíékè. ²⁰ Kòo n náké kɛ dò: Ikuó niùbè yó ndɛ mberi iwũɔ̀ bè n feu ì meyei nciēm̀m̀m̀ kpeí nnè meyei nhũtímù. Bè níí yóó dɛ mpũnné mudii, bè báá mù kàtenè kukpánkpankù bòrì ditowàà bíékè kperi, benitibè cénkoo kɔ̀bɛ yàà bo mù kàáké kékú.

²¹ Kòo deè ké n kɔ̀tenè kukpánkpankù ditowàà bíékè kɔ̀ku ku kpeēm̀m̀m̀ menàà borè, bá mèè kpeēm̀m̀m̀ kè mè m̀kɛ kudànkù. ²² Bá mè kè mɛ kó kudànkù okùmè bo cidòmétìrì sipísidé, mepèkùmè cidòmétìrì tepítè nè mènùmmù kɛ ma tipítì tinàà. ²³ Kè kuduotí tì fité tinàà memmɛ, kè dɛdɛ̀ nkù ɔ̀rì kɛ fité. ²⁴ Kòo n náké kɛ dò: Bèè pĩ nKuyie nciētè miɛkɛ mutòm̀m̀m̀ bè yó mberi dɛndɛ iwũɔ̀ ku nitibè kù feu ì.

47

Mɛniɛ mmèè yìèní Kuyie nciētè

¹ Kòo n tɔ̀ kè ti wēténí Kuyie nciētè bòrì borè, kè n yà mɛniɛ mpourinímè Kuyie nciētè bòrì diyìè yìèní kèè bíékè, kɛ yé tɛ bòrì do kɛ nwetímè. Kè mɛ yìè kɛ pũðnní ku cīètè bakù yóu diwũðtònni bakù c̀anku. ² Kòo n dennɛ Kuyie nciētè bakù yóu bíékè kó dibòrì kè tí tɛ fité kɛtuɔ̀kɛ dibòrì diyìè yìèní kèè bíékè kperi, kè n yà mɛniɛ mpũðmmè Kuyie nciētè bakù yóu. ³ Kòo kété kédétóo diyìè yìèní

kèè bíékè kébenné kuhõũ ò do pikú kù, kè dè mbo métìrì sikòusinùmmù (500) kédúó nkè n na meniè nkéséntóo kè mè nkááké n nacèkpaá. ⁴ Kòo yíé kébenné kè dè mbo métìrì sikòusinùmmù (500), kòò duó nkè n na meniè késéntóo kè mè nni nkááké n núù. Kòò yíé kébenné métìrì sikòusinùmmù (500) kédúó nkè n na meniè nkéséntóo kè mè nni nkááké n ka. ⁵ Kòo yíé kébenné kè dè mbo métìrì sikòusinùmmù (500) de m̀nni kè dèe naá nkukó mbá n yí nna késénté ke yé meniè nsũummè kè dè cũmpe mediè, mbá dè í ndò nkéna késénté. ⁶ De m̀nni kòò m beke ke d̀: Onitì f̀! nha yàà? Ké n túóté kè ti nwētini kukó mbènni. ⁷ Ke s̀ ndetie nyè kukó nyákè yedé bá dè í sénni. ⁸ Kòo n náké ke d̀: Meniè mmie mpũ̀̀ ke k̀ri diyìè yìèni kèè bíékè kó kutempē nku, ke pēnkù ke k̀ri Suditēē biriku, ke taà dàméèrì mukókúó nkou, kòo nie mbo wenke. ⁹ Kè de kó meniè keté kùù pikú meniè nkperè bo foute, kè siyĩ píe nke yé de kó meniè nhõ nkè mè ta dè, dè òõ wenkemu kè mufòmmu buoté. ¹⁰ Beyĩmpĩmbè bo buoté de kó kukó mpéemmè, kétúóté ã-kedii kénto kētuakenè ã-Ekadaimmu, kénye mbe yĩnditirè ku péemmè, siyĩ s̀ì bo dàméèrì s̀ì yó ndè bo ke s̀ mediè. ¹¹ Tibinkènkenti nè ikondeí dende kó meniè mie í yóó wenke, mè yó nkpaá píéké mukókúó mmu. ¹² De kó kukó mpéemmè yeyákè yedé, detie ndèè péi titebiiti dè bo mpíéké dèbotí dèbotí, dèè fãàti í yotiri, dèè òõ í nkuoté, kémpéi yebe bá wèè t̀nkù ke yé de kó meniè bonnìmmè Kuyie nc̄ètè nte. Bè bo nyo nde be, ke taànnè de fãàti.

Kuyie nkèétémè Isidayeribe tenkè mànke

13 De kó difōnkúò kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dò: Nte di yóó totí mèè botí Isidayeeriibe botí tepíítè nè idéi ketenkè, di duós nSosefu kó kubotí dí duós nkè betòbè kuce mèdémè. 14 Di totí kè kè mmà, ke yé mii do nàkémè di yembè ke dò: N yóó bè duós nde kó ketenkè, di yembè kòke nke kè di dò nke kè tieke. 15 Nte di tenkè màнку yó mberí ndè: Kubakù yóú bíékè kó kumàнку yóó díté dàméèrì diewè nwe, kéntò kénye Etinò kó kuce, kétuòkenè Damati nè Sedadi, 16 nè Bedota Sibadaimmu dihei dìi bo Damaasi tempè nnè Amati kòku de cuokè nè Asee-Atikōnni, kèpèéte kénwetí Adanni tempè. 17 Di tenkè màнку yóó keté dàméèrì nwe kéntò kétuòkenè Asaa-Enōnni, kè kubakù yóú kó kumàнку ntú Damaasi nè Amati, kubakù yóú bíékè kó kumàнку nku. 18 Kè diyìè yìèní kèè bíékè kó kumàнку ntú Adanni nè Damaasi nè Isidayeeriibe tenkè nè Kadaadi kòke de màнку, Sudiéè weè yó ntú kumàнку, kéntò kétuòke dàméèrì diyìè yìèní kèè bíékè kétuòkenè Tamaa. Diyìè yìèní kèè bíékè kó kumàнку nku. 19 Kubakù yóú diyìè yìèní kèè bíékè, kétúóté Tamaa kéntò kétuòkenè Mediba Kadeesi kó menie, kédíténni kukó ndiekù kéntò kétuòke dàméèrì diewè. Kubakù yóú kó kumàнку nku. 20 Dàméèrì diewè weè yó ntú diyìè taà kèè bíékè kó kumàнку kéntò kétuòkenè Amati. Diyìè taà kè kó kumàнку nku.

21 Díndi Isidayeeriibe díi yóó totí de kó ketenkè di botí mieke. 22 Di yembè kòke nke kè bè kè ndi yóunè kè di dò nké kè totí. Kè di yóó tãá tété ké kè totí dí wēnnénè bepòòbè bèè di bonè képié ibí, ke yé di yó mbè pímmè ke dōnnè di pí mmèmmè Isidayeeriibe. Bè yóó di wēnnénèmu kè di totí di

yembè kpere. ²³ Kòo pòò bo kùù botí mieke di dè nhò duó nketenkè, mí nKuyie mmî búi.

48

Bè totímè kubakù yóu bíékè kàbe ketenkè

¹ Nte ìì botí yó mbo kubakù yóu bíékè, kénwetí Etinòò kémpékénè kuce kùù dè pēnkù, kényènnè Amati nè Asaa-Enōnni Damaasi kó kumàнку me nke mbomè ke pékénè Amati, kè de màнку diyìè yìèní kèè bíékè kòku tú dàméèrì, Danni kó ketenkè nke. ² Danni kàke kó kumàнку diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì, kè Asee kàke túóté. ³ Asee kàke kó kumàнку diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì pèémmè kè Nefutadii kàke túóté. ⁴ Nefutadii kàke kó kumàнку diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì kè Manansee kàke túóté. ⁵ Manansee kàke kó kumàнку diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì kè Efadaimmu kàke túóté. ⁶ Efadaimmu kàke kó kumàнку diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì kè Dubenni kàke túóté. ⁷ Dubenni kàke kó kumàнку diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì, kè Sudaa kàke sòté.

Bè tããémè Kuyie nkó ketenkè

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dà: Di deite Sudaa kó ketenkè také n kàke kè ke pèkùmè mbo cidòmétìrì tepíítè nè bèdé nè dikéè kè ke okùmè mmannè di kàke kōme, kumàнку diyìè yìèní kèè bíékè kòku kéntò kétuàkenè dàméèrì kè di maá n cīètè ke cuokè. ⁹ Di yóó deite kèè tenkè n kpéi nke okùmè yó mbo cidòmétìrì tepíítè nè mèdé nè dikéè, mepèkùmè cidòmétìrì tepíítè. ¹⁰ Kè ikuó niübè kàke mbo ke cáá nkè ke okùmè mbo kubakù yóu bíékè cidòmétìrì tepíítè nè mèdé nè dikéè kè dàméèrì bíékè

kó mepĕkùmè mbo métìrì sikòusinùmmù (500), kè diyìè yìèní kèè bíékè kó mepĕkùmè mbo métìrì sikòusinùmmù (500) kè kubakù cànku bíékè kó meokùmè mbo cidòmétìrì tepíítè nè bèdébè nè dikée kè di soó n cĭètè de cuokè. ¹¹ De kó ketenkè yó ntú ikuó niùbè Sadaki bí kàke nke Isidayeeribe do n dèténè diì mònni kè bèe nkpaá ke pí n tōmmú ke í nni ndeténè Defiibe tǎbè kōme. ¹² Bembè kó ketenkè yó ncáámmu ke bo mí ndi Yiè nKuyie n kàke mièke ke tókénè Defiibe tǎbè kàke. ¹³ Defiibe tǎbè kó ketenkè yó mmannè ikuó niùbè tǎbè kàke nke, cidòmétìrì tepíítè nè bèdébè nè dikée mepĕkùmè métìrì sikòusinùmmù (500). ¹⁴ De kó ketenkè tu n kàke nke bè báá kè fité yoo bèe kè cèetenè òmòu, yoo bèe kè pã.

Bè bennémè Kuyie nkó ketenkè nè tekpàatibite kàke

¹⁵ De kó difōnkúò kè bèe benné Kuyie nkó ketenkè mepĕkùmè cidòmétìrì tepíítè nè mèdémè nè dikée kèè yó nkpaá, kè yó ntú benitibè cénkoo kàbe kàke nke nè iwũṣ yó ncenti dè, kè dihéi mbo de cuokè. ¹⁶ De kó ketenkè yóó ciite kémmàmu tipíitì timòu, kubakù you bíékè cidòmétìrì mèdé nè métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250), diyìè taà kèè bíékè meè mǎà. ¹⁷ Kè iwũṣ yó ncenti kèè bíékè mbo métìrì tekòutè nè sipísidé nè bènùmmù (125) diyìè yìèní kèè bíékè meè mǎà, diyìè taà kèè bíékè meè mǎà. ¹⁸ Kè yó nkpaámu diyìè yìèní kèè bíékè meokùmè cidòmétìrì bènùmmù diyìè taà kèè bíékè kōme meè mǎà, bèe yó mpí ndi èi kó mutōmmú bè yó nyo nkeè kó tidiitì. ¹⁹ Isidayeeribe botí imòu mièke nke bè yóó deimè betōmbè kè bè nkè kuuti. ²⁰ De kó ketenkè kemòu yó mbo cidòmétìrì tepíítè nè bèdébè nè dikée tipíitì

tìnàà, di yóó deite kèè mièke ketenkè makè kémaá dihei. ²¹ Kèè kpaá kè kè ntú tekpaàtibite kòke n cīètè nè dihei de mánke idé diyìè yìèní kèè bíékè kpeyi, kummàнку kéntò kétuàkenè dàméèrì diyìè taà kèè bíékè kó kumàнку kumòu ku mpíkù nè kutèkù. Tekpaàtibite kó ketenkè yó mmànnè betòbè kòke nke, n kòke kèè yó mbo de cuokè nè n cīètè. ²² Defiibe tenkè nè dihei kòke kè yó nsoké Sudaa nè Bensamèe be kòke cuokè nke nè tekpaàtibite kòke cuokè.

Isidayeeriibe bèè yó mbo kubakù cànku kó ketenkè

²³ Nte ibotí ìi kpaá ì yóó totímè i kó ketenkè, kétúóté diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì, Bensamèe kòké nke. ²⁴ Bensamèe kòké kó kumàнку diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì, kè Simmèḏḏ kòkéè sòoté, ²⁵ kétúóté Simmèḏḏ kòke kó kumàнку diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì, kè Isakaa kòkeè sòoté. ²⁶ Isakaa kòke kó kumàнку diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì kè Sabunòò kòkeè sòoté, ²⁷ kétúóté Sabunòò kòke kó kumàнку diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì, kè Kadi kòkeè sòoté, ²⁸ kétúóté Kadi kòke kó kumàнку kubakù yóú bíékè kéntò kétuàkenè diyìè yìèní kèè bíékè, kumàнку yóó díté Tamaa nwe Mediba nè Kadèesi de kó meniè nké yè kukó ndiekù, kétuàkenè dàméèrì dièwè. ²⁹ Díndi Isidayeeriibe di yóó totí kèè tenkè nke di botí mièke. Di yóó tieke kènke, mí ndi Yìè nKuyie mmî bíi.

Dihei kó yebòrè yó ndòmmè

³⁰ Nte dihei kó yebòrè yó ndòmmè: Di benné kubakù yóú bíékè cìdòmétìrì bèdè nè métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250). ³¹ Dihei kó yebòrè

yó ntò Isidayεεriβε kó yeyètè nyε, yεbòrè yó mbo yètããti ndi kubakù youú bíékè: Dubenni kperi nè Sudaa kperi nè Defii kperi. ³² Kè di benné diyìè yìèní kèè bíékè cìdòmétìrì bèdé nè métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250) kè yεbòrè mbo yètããti: Sosεfu kperi nè Bensamεε kperi nè Danni kperi. ³³ Kè di benné kubakù cãnkù bíékè cìdòmétìrì bèdébè nè métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250) kè yεbòrè mbo yètããti: Simmεðð kperi nè Isakaa kperi nè Sabunω kperi. ³⁴ Kè di benné diyìè taà kèè bíékè cìdòmétìrì bèdé nè métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250) kè yεbòrè mbo yètããti. Kadi kperi nè Aσεε kperi nè Nεfutadii kperi. ³⁵ Kuduotí kùù yóó fité dìhèi ku okùmè yó mbo cìdòmétìrì bèwεi. Dìhèi yètìrì yó ntú: Kuyie ndè bo, (nè be kó tináãntì Yaawe-Samma).

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 1 Jun 2022

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16